

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 15. 2. 2020

Število objav: 30

Internet: 21

Tisk: 9

Spremljane teme:

Inženirska ...: 1

Inženirska ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 2

Zakon ... načrtovanju: 0

Zakon ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 3

Evidenca stavbnih ...: 0

Svetovni ... 2019: 1

Gradbeništvo, graditev: 25

Internet	Naslov	"Kadrovsko je slovensko gradbeništvo na psu"		
Zaporedna št. 1	Medij	Rtvslo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 9	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Kljub rekordno nizki brezposelnosti slovensko gradbeništvo pesti hudo pomanjkanje kadrov. Strmo pada tudi zanimanje za gradbene poklice. O tem zgovorno priča podatek, da je bilo pred šestimi leti v programe vpisanih...			

Internet	Naslov	ZSSS z informacijami o minimalni plači tudi na dnevu odprtih vrat		
Zaporedna št. 2	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 10	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...evrov. Na vprašanje, v katerih panogah pričakuje nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače, je Jerkičeva odgovorila, da tam, kjer so plače nizke. To so gradbeništvo , pohištvena industrija in lesarstvo. Delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, bodo kazensko ovadili....			

Internet	Naslov	Ne gre samo za ideološki nadzor, ampak predvsem za vire		
Zaporedna št. 3	Medij	Delo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 14	Avtor	Mojca Zabukovec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ker bi bili dobičkonosni, ampak kot politično naložbo. Tako političnim strankam ponujajo določene storitve, v drugih poslovnih okoljih, kot je, denimo, gradbeništvo , pa se jim investicija povrne. Kdo vlada komu? Dobro vprašanje, a nisem prepričan, da obstaja neki splošni vzorec. Na Madžarskem politična elita narekuje...			

Internet	Naslov	Iztok Polanič: "Vedno je za vse kriv izvajalec"		
Zaporedna št. 4	Medij	Vecer.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 22	Avtor	Timotej Milanov		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...opozarja, da naša država premalo ščiti domače gospodarstvo. Timotej Milanov, Vestnik 14.02.2020, 06.59 S predsednikom uprave Pomgrada o izzivih slovenskega gradbeništva Izток Polanič (38) je pred dvema letoma prevzel vodenje Pomgrada, ene največjih gradbenih družb v državi, ki ima skupno 850 zaposlenih, od tega 650 v Sloveniji....			

Internet	Naslov	ZSSS z informacijami o minimalni plači tudi na dnevu odprtih vrat		
Zaporedna št. 5	Medij	Dnevnik.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 24	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...evrov. Na vprašanje, v katerih panogah pričakuje nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače, je Jerkičeva odgovorila, da tam, kjer so plače nizke. To so gradbeništvo , pohištvena industrija in lesarstvo. Delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, bodo kazensko ovadili. ZSSS minimalna plača dan odprtih...			

Internet	Naslov	Z naprednimi rešitvami do učinkovitejše proizvodnje		
Zaporedna št. 6	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 32	Avtor	Sabina Petrov		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Foto: Sabina Petrov »V podjetju se ukvarjamo z distribucijo programske in strojne opreme v industrijski avtomatizaciji, pa tudi v energetiki, prometu in gradbeništvu. Poudarek našega sejemskega nastopa je bil na tem, kar danes zahteva industrija 4.0. Se pravi na agregaciji podatkov z različnih strojev, linij, povezovanju...			

Internet	Naslov	»Dajemo jim privilegij, da zaposlene plačujejo manj, kot jih morajo slovenska podjetja«		
Zaporedna št. 7	Medij	Mariborinfo.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 36	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...delavske standarde, za gradnjo velikih infrastrukturnih projektov v Sloveniji vpliva na slovenska gradbena podjetja? Jože Renar, direktor panožne Zbornice gradbeništva in industrije gradbenih materialov v Gospodarski zbornici Slovenije, izpostavlja, da je že to, da Slovenija tujim izvajalcem iz tretjih držav »širokogrudno«...			

Tisk	Naslov	Inšpektor zahteval ustavitev gradnje bolnišnice		
Zaporedna št. 8	Medij	Delo, Slovenija	Stran: 2	Površina: 266 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 15. 2. 2020		
Stran v zbirki: 37	Avtor	Špela Kuralt		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...informacije«. Odgovorili so v sredo, ko podpisane pogodbe sploh še ni bilo. Kot so nam namreč odgovorili iz DRI, so pogodbo z ministrstvom podpisali šele včeraj. Gradbeni zakon določa, da če se zamenja vodja nadzora na gradbišču, je treba gradnjo ustaviti, dokler je ne prevzame novi. »Investitor je tisti, ki mora poskrbeti za...			

Internet	Naslov	Ali tuji gradbinci ogrožajo delovna mesta in plače slovenskih delavcev? To pravijo pri Pomgradu in Legartisu		
Zaporedna št. 9	Medij	Sobotainfo.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 41	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...drugačne socialne in delavske standarde," razlaga generalna direktorica GZS Sonja Šmuc. Naročila države namreč predstavljajo več kot polovico trga v gradbeništvu. "Da pa jim ob tem daje še privilegij, da svoje zaposlene plačujejo manj, kot morajo svoje zaposlene plačevati slovenska podjetja, je še bolj nerazumljivo....			

Tisk	Naslov	Predvidena rekonstrukcija mandrača		
Zaporedna št. 10	Medij	Primorske novice, Slovenija	Stran: 5	Površina: 129 cm ²
	Rubrika, Datum	Primorska; 15. 2. 2020		
Stran v zbirki: 42	Avtor	D. E. S.		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...premoženja. Med drugim je bila potrjena prodaja zemljišča ob izolski vpadnici, tik ob krožišču in bencinskem servisu Petrol. Nepremičnina, ki so jo poimenovali gradbena parcela Ai, je namenjena gradnji nestanovanjskih objektov za trgovske, servisne, poslovne, storitvene in skladiščne dejavnosti v vzhodni industrijski coni. Prodana...			

Internet	Naslov	Gradbinci iz tretjih držav ogrožajo delovna mesta in plače slovenskih delavcev?		
Zaporedna št. 11	Medij	Ptujinfo.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 46	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...delavske standarde, za gradnjo velikih infrastrukturnih projektov v Sloveniji vpliva na slovenska gradbena podjetja? Jože Renar, direktor panožne Zbornice gradbeništva in industrije gradbenih materialov v Gospodarski zbornici Slovenije, izpostavlja, da je že to, da Slovenija tujim izvajalcem iz tretjih držav »širokogrudno« odpira...			

Internet	Naslov	Iztok Polanič: "Vedno je za vse kriv izvajalec"		
Zaporedna št. 12	Medij	Vecerkoroska.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 51	Avtor	Timotej Milanov		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...S predsednikom uprave Pomgrada o izzivih slovenskega gradbeništva Iztok Polanič (38) je pred dvema letoma prevzel vodenje Pomgrada, ene največjih gradbenih družb v državi, ki ima skupno 850 zaposlenih, od tega 650 v...			

Internet	Naslov	Presežek tekočega računa pri 6,7% BDP v 2019		
Zaporedna št. 13	Medij	Si21.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 52	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zaradi velikega uvoza industrijskih izdelkov, ki se uporabljajo v slovenski predelovalni dejavnosti, in trgovskih izdelkov za splošno rabo. Slovensko gradbeništvo v tujini vsaj v 2019 uspešnejše kot tujci pri nas Presežek storitvene menjave je v letu 2019 znašal 3 mrd EUR, kar je za 338 mio EUR več kot v letu 2018....			

Internet	Naslov	Ne gre samo za ideološki nadzor, ampak predvsem za vire		
Zaporedna št. 14	Medij	Aktualno24.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 56	Avtor	Mojca Zabukovec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...ker bi bili dobičkonosni, ampak kot politično naložbo. Tako političnim strankam ponujajo določene storitve, v drugih poslovnih okoljih, kot je, denimo, gradbeništvo , pa se jim investicija povrne. Kdo vlada komu? Dobro vprašanje, a nisem prepričan, da obstaja neki splošni vzorec. Na Madžarskem politična elita narekuje...			

Tisk	Naslov	Pavšalno zmanjšanje CO2 ne vodi nujno do razogljičenja		
Zaporedna št. 15	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 34	Površina: 910 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 58	Avtor	Urška Košenina		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...potreba po potovanju, ki nastane, ker so dejavnosti razpršene po prostoru, tako je začel svojo predstavitev mag. Gregor Pretnar, Vodja oddelka Prometno inženirstvo in akustika v podjetju PNZ svetovanje projektiranje d.o.o. Posebej je omenil, da ima Slovenija v primeri z drugimi evropskimi državami ruralne vzorce poselitve,...			

Tisk	Naslov	Kompleksna tema za stroko in oodjetja, stavbe so potencial		
Zaporedna št. 16	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 30	Površina: 923 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 60	Avtor	Unknown		
	Teme	Svetovni gradbeni forum 2019 , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...in podjetja, stavbe so potencial Urška Košenina Kako daleč je Slovenija pri trajnostni gradnji in kako je povezana vrednostna veriga v gradbeništvu ? Del odgovora je dal lanski Svetovni gradbeni forum 2019 v Ljubljani. Inženirska stroka je kritično razpravljala o trajnostnih virih energije in učinkoviti rabi virov v grajenem okolju, o...			

Internet	Naslov	Napredne rešitve za učinkovito proizvodnjo eNovice Izvozniki.si eNovice Tovarna leta		
Zaporedna št. 17	Medij	Tovarna.finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 67	Avtor	Sabina Petrov		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Foto: Sabina Petrov »V podjetju se ukvarjamo z distribucijo programske in strojne opreme v industrijski avtomatizaciji, pa tudi v energetiki, prometu in gradbeništvu . Poudarek našega sejemskega nastopa je bil na tem, kar danes zahteva industrija 4.0. Se pravi na agregaciji podatkov z različnih strojev, linij, povezovanju...			

Internet	Naslov	FOTO: Informativna dneva na SGLVŠ		
Zaporedna št. 18	Medij	Dolenjskanews.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 69	Avtor	Rok Erjavec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...potekata informativna dneva. V tem času osnovnošolci in njihovi starši dobijo vse potrebne informacije s področja programov, za katere izobražujemo – gradbeništva , lesarstva in predšolske vzgoje. Po skupni predstavitvi smo jim predstavili programe, praktični pouk, prostore in odgovorili na mnoga vprašanja. Vabilu...			

Internet	Naslov	Sprejet program opremljanja in merila za odmero komunalnega prispevka za vzhodno območje industrijske cone v Izoli		
Zaporedna št. 19	Medij	Si24.news, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 77	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...občinskem podrobnem prostorskem načrtu za vzhodno območje industrijske cone v Izoli in je razdeljeno na prostorske enote. Predmetna nepremičnina predstavlja gradbeno parcelo A1, ki je namenjena gradnji nestanovanjskih objektov za trgovske, servisne, poslovne, storitvene in skladiščne dejavnosti. Pravni posel prodaje predmetne...			

Internet	Naslov	Razpis za zasedbo prostega delovnega mesta – KOORDINATOR VI		
Zaporedna št. 20	Medij	Borovnica.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 80	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...področja priprava programskih izhodišč za spreminjanje prostorskih aktov, strokovna pomoč pri urejanju prostora, pomoč pri izvajanju postopkov prostorske in gradbene zakonodaje , priprava poročil in enostavnejših gradiv z delovnega področja, strokovne naloge pri operativni izvedbi občinskih investicij (geodetske storitve, nadzor,...			

Internet	Naslov	Iztok Polanič: "Vedno je za vse kriv izvajalec"		
Zaporedna št. 21	Medij	Preberi.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 81	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...S predsednikom uprave Pomgrada o izzivih slovenskega gradbeništva ...			

Tisk	Naslov	Do podnebne nevtralnosti s preišljeno nadgradnjo znanja in potencialov		
Zaporedna št. 22	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 44	Površina: 759 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 83	Avtor	Darja Piciga		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Obnovljivi viri energije od izdelave in vgradnje naprav (hidro in sončne elektrarne, biomasa, geotermalna energija) do upravljanja z njimi in vzdrževanja. Gradbeništvo s prenovami in energetskimi sanacijami stavb, obnovo in gradnjo železnic, obnovo cestnega omrežja s cilji energetske učinkovitosti in spodbujanja javnega...			

Tisk	Naslov	ANDREJU GORJUPU ZAHVALA OKOLJSKEGA MINISTRA		
Zaporedna št. 23	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 28	Površina: 360 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 84	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...snovi. Takšen kompozit iz biorazgradljivega blata in pepela iz sežiga biomase se v skladu z izdanim Slovenskim tehničnim soglasjem s strani Zavoda za gradbeništvo Slovenije (ZAG) imenuje CEROPIT. Uporablja se za izgradnjo vodno nepropustnih plasti za namene tesnjenja odlagališč nenevarnih odpadkov, za izgradnjo manipulativnih...			

Tisk	Naslov	I Sistem javnega naročanja mora prevzeti i odgovornost za trajnostno gradnjo		
Zaporedna št. 24	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 32	Površina: 922 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 86	Avtor	J. V.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...konec leta pa ga je zmanjkovalo in za razvoj ostane premalo denarja. Tudi letos so razmere na trgu nepredvidljive, meni mag. Jože Renar, direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala na GZS, saj država pri največjih infrastrukturnih objektih mimo evropskih smernic vabi na slovenski trg tujo nelojalno...			

Tisk	Naslov	Delež OVE povečujejo, širijo kolesarske poti in želijo boljši železniški promet		
Zaporedna št. 25	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 52	Površina: 919 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 88	Avtor	Tanja Pangeri		
	Teme	Gradbena parcela , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...individualnimi hišnimi čistilnimi napravami, ter stroške opremljanja. Podrobna analiza 22 aglomeracij je pokazala, da je na 13 območjih upravičena in gospodarna graditev javnega kanalizacijskega sistema, na 9 območjih pa strategija predvideva gradnjo individualnih čistilnih naprav. Te bodo sofinancirane. Strategijo gradnje...			

Tisk	Naslov	Zelena za prihodnost s sejmoma Megra in Green		
Zaporedna št. 26	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 16	Površina: 80 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 89	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Zelena za prihodnost s sejmoma Megra in Green Megra, 31. Mednarodni sejem gradbeništva , energetike, komunale in obrti bo letos potekal v Gornji Radgoni od 25. do 28. marca skupaj s 5. Mednarodnim sejmom trajnostnih tehnologij...			

Internet	Naslov	Izpod peresa glavnega ekonomista GZS		
Zaporedna št. 27	Medij	Si24.news, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 93	Avtor	Administrator		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zaradi velikega uvoza industrijskih izdelkov, ki se uporabljajo v slovenski predelovalni dejavnosti, in trgovskih izdelkov za splošno rabo. Slovensko gradbeništvo v tujini vsaj v 2019 uspešnejše kot tujci pri nas Presežek storitvene menjave je v letu 2019 znašal 3 mrd EUR, kar je za 338 mio EUR več kot v letu 2018....			

Internet	Naslov	ZSSS z informacijami o minimalni plači tudi na dnevu odprtih vrat		
Zaporedna št. 28	Medij	Novice.najdi.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 95	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...evrov. Na vprašanje, v katerih panogah pričakuje nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače, je Jerkičeva odgovorila, da tam, kjer so plače nizke. To so gradbeništvo , pohištvena industrija in lesarstvo. Delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, bodo kazensko ovadili....			

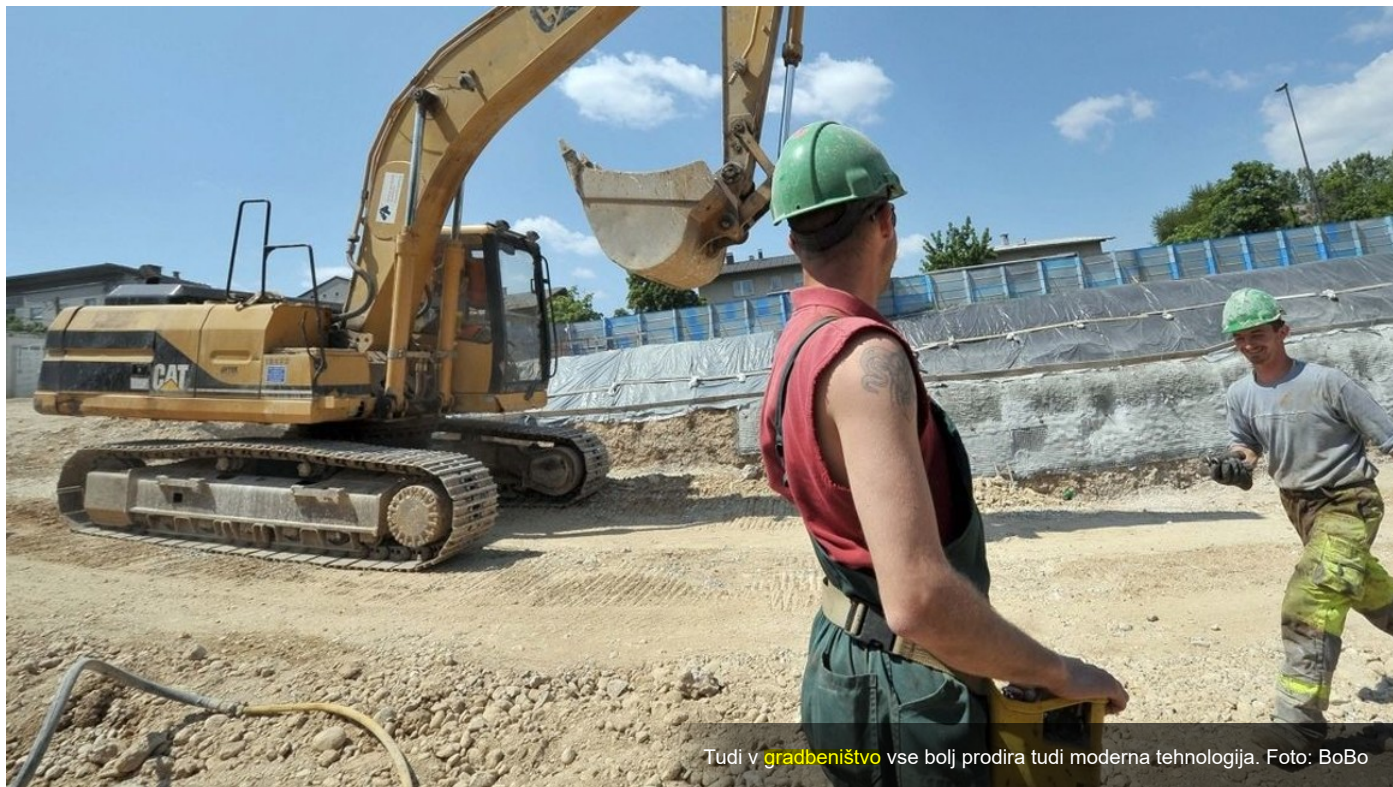
Internet	Naslov	Na dnevu odprtih vrat bodo preverjali pravilnost izplačila minimalne plače		
Zaporedna št. 29	Medij	Novice.najdi.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 97	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...evrov. Na vprašanje, v katerih panogah pričakuje nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače, je Jerkičeva odgovorila, da tam, kjer so plače nizke. To so gradbeništvo , pohištvena industrija in lesarstvo. Delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, bodo kazensko ovadili....			

Internet	Naslov	FOTO: Informativna dneva na SGLVŠ		
Zaporedna št. 30	Medij	Zadnjenovice.info, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 14. 2. 2020		
Stran v zbirki: 116	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...potekata informativna dneva. V tem času osnovnošolci in njihovi starši dobijo vse potrebne informacije s področja programov, za katere izobražujemo – gradbeništva , lesarstva in predšolske vzgoje. Po skupni predstavitvi smo jim predstavili programe, praktični pouk, prostore in odgovorili na mnoga vprašanja. Vabilu...			

13. februar 2020 ob 11:17 [Novice](#)

"Kadrovsko je slovensko **gradbeništvo** na psu"

Kljub rekordno nizki brezposelnosti slovensko **gradbeništvo** pesti hudo pomanjkanje kadrov. Strmo pada tudi zanimanje za gradbene poklice.

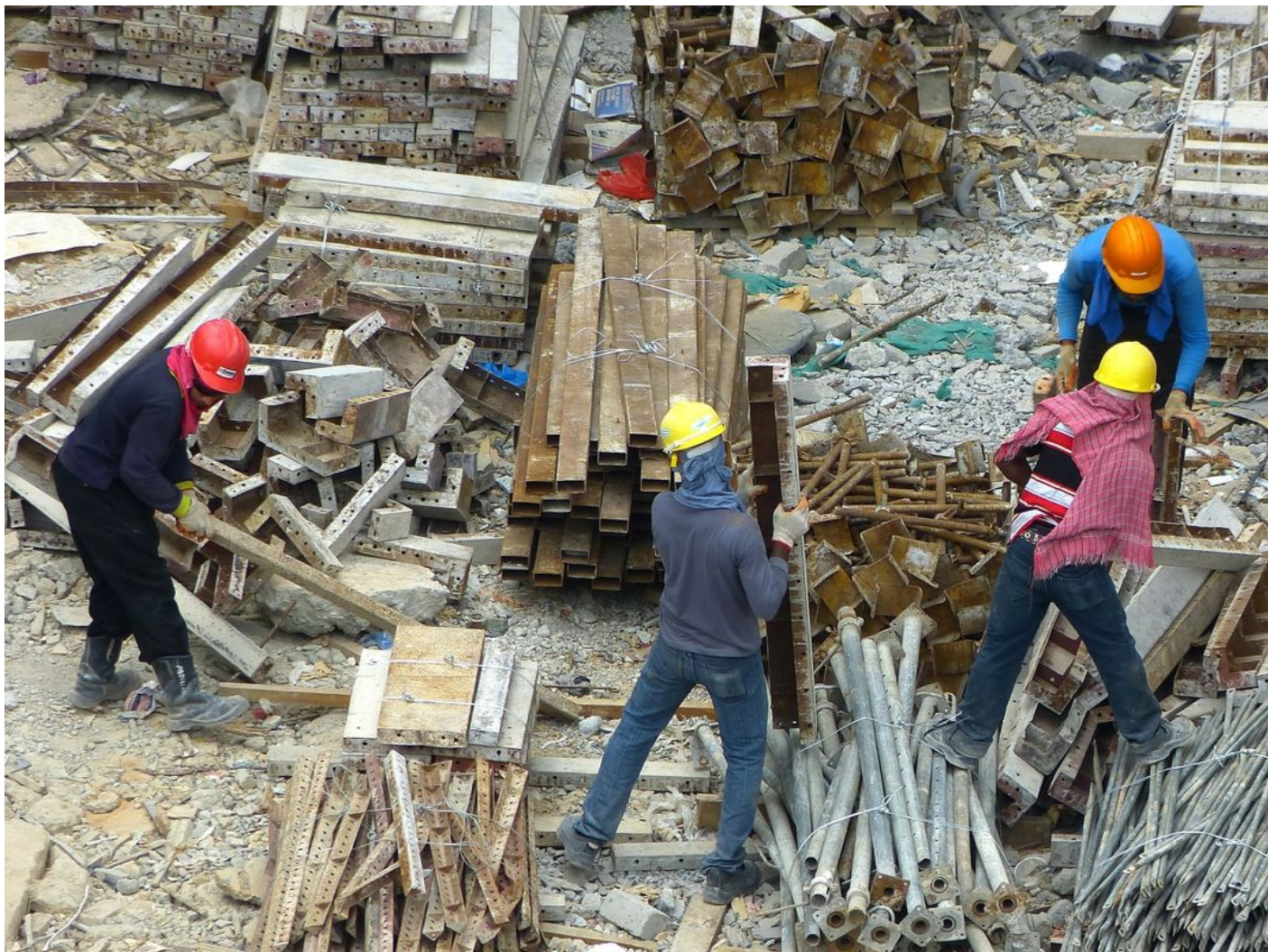


Tudi v **gradbeništvo** vse bolj prodira tudi moderna tehnologija. Foto: BoBo

O tem zgovorno priča podatek, da je bilo pred šestimi leti v programe vpisanih več kot 600 dijakov, letos le še dobrih 170. Vrzel na trgu delovne sile zapolnjujejo delavci iz republik bivše skupne države, vendar se tudi ta bazen prazni. Gradbena dejavnost v državi je tako že ogrožena.

Kadrovsko je slovensko **gradbeništvo** na psu, pravi predsednik sekcije gradbincev pri Obrtni zbornici Slovenije **Zoran Simčič**. Razlog za to pa vidi v propadu velikih gradbenih podjetij v preteklosti. "V tistem trenutku se potem ni več vlagalo v kadre". Na trgu delovne sile gradbenih profilov takorekoč ni. "Slovenskega **gradbeništva** ni. Ni, da primanjkuje samo zidarjev, tesarjev, železo krivcev. Mislim, da primanjkuje tudi delovodij, inženirjev, visokega kadra."

Na novogoriški območni enoti zavoda za zaposlovanje je trenutno 2970 registriranih brezposelnih oseb, med katerimi pa je gradbenih profilov izjemno malo, pove direktorica **Vesna Petric Uran**: "Približno štiridest gradbincev, vendar je le polovica takih, ki so zmožni za delo. Vendar so ljudje, ki so starejši in manj zaposljivi na gradbiščih in težjih gradbenih del. Tako, da mi imamo dnevno pet do šest gradbincev, ki jih redno napotujemo k delodajalcem". Pomanjkanje zapolnjujejo tuji delavci, ki pa jih tudi zmanjkuje. Tedensko na novogoriškem zavodu izdajo tri do štiri dovoljenja tujcem. Le ti pa zaradi boljših pogojev in plačila odidejo v druge države. Zoran Simčič ima podjetje z 12 zaposlenimi, brez tujcev. "Nekje še uspevamo, da dobimo tudi mlajše fante in jih priučimo, ker šol tukaj več ni." Zagotoviti pa je treba ustrezne pogoje, od urnikov do plačila. To pa si, dodaja Simčič, lahko privoščijo razmeroma majhna podjetja z dolgoletno tradicijo.



Kljub rekordno nizki brezposelnosti slovensko **gradbeništvo** pesti hudo pomanjkanje kadrov. Foto: Pixabay

Južnoprimorsko **gradbeništvo** tarejo podobne težave: delavcev je premalo, delodajalci si pomagajo s tujo delovno silo, zanimanja za gradbene poklice ni. Lani je bilo objavljenih 1037 potreb po delavcih s področja **gradbeništva**, s tem, da so se nekatere tudi ponavljale. Povpraševanje po tujih delavcih je zato veliko, pravi direktorica koprške območne službe Zavoda za zaposlovanje **Nevenka Bandelj**: "Poklic zidarja je uvrščen na listo in zanj ne preverjamo ali obstajajo domači kandidati. Delodajalci lahko brez kontrole trga dela zaprosijo za delovno dovoljenje za tujca." Od nekaj več kot 13 tisoč veljavnih delovnih dovoljenj v Sloveniji se jih je lani kar 35 odstotkov nanašalo na **gradbeništvo**. Med razlogi za razmeroma veliko število brezposelnih sta med drugim sezonska narava dela in tudi starostna struktura. "Gre predvsem za starejše delavce; kar tretjina vseh je starejša od 60 let."

Predsednica sekcije gradbincev pri koprski območni obrtno-podjetniški zbornici **Rada Vidic** za pomanjkanje delavcev med drugim krivi predolge postopke za pridobitev delovnih dovoljenj, za slab vpis v poklicne šole pa tudi starše. "Starši premalo spodbujajo svoje otroke za poklicne šole, ker še vedno prevladuje miselnost v smislu uči se, da ti ne bo treba delati. Mislijo, da obstajata samo kramp in lopata, vendar je današnja tehnologija napredovala tudi v **gradbeništvo**." Delavcem je treba, po besedah Rade Vidic, zagotoviti predvsem boljše delovne pogoje. "Motivacija je dober medsebojni odnos, plača in podpiranje pri dodatnem izobraževanju na vseh področjih."

Družinska podjetja imajo s kadri običajno manj težav kot večje družbe, tako eni kot drugi pa opozarjajo na podcenjenost in zahtevnost gradbene panoge ter ostro konkurenco. Strokovno znanje delavcev iz tujine je po besedah delodajalcev pogosto zelo pomanjkljivo.

Ingrid Kašca Bucik in Jasna Preskar

ZSSS z informacijami o minimalni plači tudi na dnevnu odprtih vrat

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (**ZSSS**) bo v četrtek v svojih sindikalnih pisarnah po Sloveniji pripravila dan odprtih vrat, na katerem bodo za delavce preverjali pravilnost izplačila minimalne plače. Kot je na današnji novinarski konferenci povedala predsednica **ZSSS** Lidija Jerkič, bo svetovanje individualno.

Strokovne službe **ZSSS** bodo po besedah Jerkičeve v 14 slovenskih mestih na razpolago vsem članom in nečlanom sindikata, ki potrebujejo pojasnila glede letošnjega dviga minimalne plače in pomoč pri reševanju težav. Minimalna plača po novem znaša 940 evrov bruto.

Jerkičeva delavcem, ki bodo prišli na dan odprtih vrat, svetuje, naj s seboj prinesejo plačilno listo za letošnji januar, zaradi lažjih primerjav pa tudi nekaj plačilnih list iz leta 2019. Prav tako je treba imeti ob sebi pogodbo o zaposlitvi in morebitne anekse, če so jih delavci ob dvigu minimalne plače prejeli v podpis.

Po oceni Jerkičeve so se na terenu soočili s problematiko nepoznavanja, kaj je osnovna plača in kaj minimalna. Sindikalni zaupniki so jih opozorili tudi na nepravilnosti pri načinu obračunavanja nadomestil za krajšo bolniško odsotnost in letni dopust, ki naj bi jih posamezni delodajalci obračunavali od napačnih osnov.

"Ne znam oceniti, kaj se dogaja tam, kjer sindikata ni," je še dejala Jerkičeva. Dodala je, da morda nekateri delodajalci pri izplačilu januarske minimalne plače ne bodo obračunavali stimulacij.

Za Jerkičevo težava sicer ni minimalna plača, ampak plače nasploh. Tako pričakuje pritisk na dvig vseh plač, porast minimalne plače, ki naj bi preseгла tisoč evrov, pa napoveduje za januar 2021, ko bo znana nova ocena minimalnih življenjskih stroškov. Ti bodo po njeni oceni porasli za 20 do 40 evrov.

Na vprašanje, v katerih panogah pričakuje nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače, je Jerkičeva odgovorila, da tam, kjer so plače nizke. To so **gradbeništvo**, pohištvena industrija in lesarstvo. Delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, bodo kazensko ovadili.

[PÉTER BAJOMILÁZÁR](#) | [MADŽARSKA](#) | [VIKTOR ORBÁN](#), [DELOSLED], [DELOSLED] | [MEDIJI](#) | [OLIGARHI](#)

Ne gre samo za ideološki nadzor, ampak predvsem za vire

Vsi koraki z namenom prevzema nadzora, pa naj gre za medije, visokošolske ali kulturne institucije, so del iste strategije, pravi profesor z univerze v Budimpešti.

Objavljeno
14. februar 2020 07.00

Posodobljeno
14. februar 2020 07.55



Pri stranki Fidesz ne gre samo za oblast in denar, ampak tudi za ideologijo. FOTO: Laszlo Balogh/Reuters



[Mojca Zabukovec](#)



Raziskovalec medijev in profesor množičnega komuniciranja v Budimpešti **Péter Bajomi-Lázár** je kot gostujoči predavatelj sodeloval s Srednjeevropsko univerzo milijarderja Georgea Sorosa. Ta je morala lani po sprejetju spornega zakona o visokošolskem izobraževanju prostore najti zunaj Madžarske. »Vsi koraki z namenom prevzema nadzora, pa naj gre za medije, visokošolske ali kulturne institucije, so del iste strategije. Njen cilj je vsiliti ideologijo vladajoče politične stranke kot prevladujočo ideologijo brez izjeme. Za to je treba marginalizirati kritično mišljenje, intelektualce pa izgnati iz države.«

Proučujete medijske sisteme srednje in vzhodne Evrope, leta 2014 ste se ukvarjali tudi s Slovenijo. Kako se je strankarska kolonizacija medijev, ki jo prepoznavate v tem delu Evrope, od takrat spremenila?

Poleg Slovenije sem se takrat ukvarjal še z Madžarsko, Bolgarijo, Poljsko in Romunijo. Podobni procesi v nekaterih od teh držav še vedno trajajo, saj poskušajo politični akterji prevzeti nadzor nad mediji. Trenutno se to dogaja na Poljskem. Gre za stranke, ki niso ne močno družbeno veljavna, ne stabilne volilne baze, so brez finančnih virov in zgodovine. Pri strankarski kolonizaciji medijev ne gre samo za ideološki nadzor nad sporočili, ampak predvsem za vire.

Preberite še:

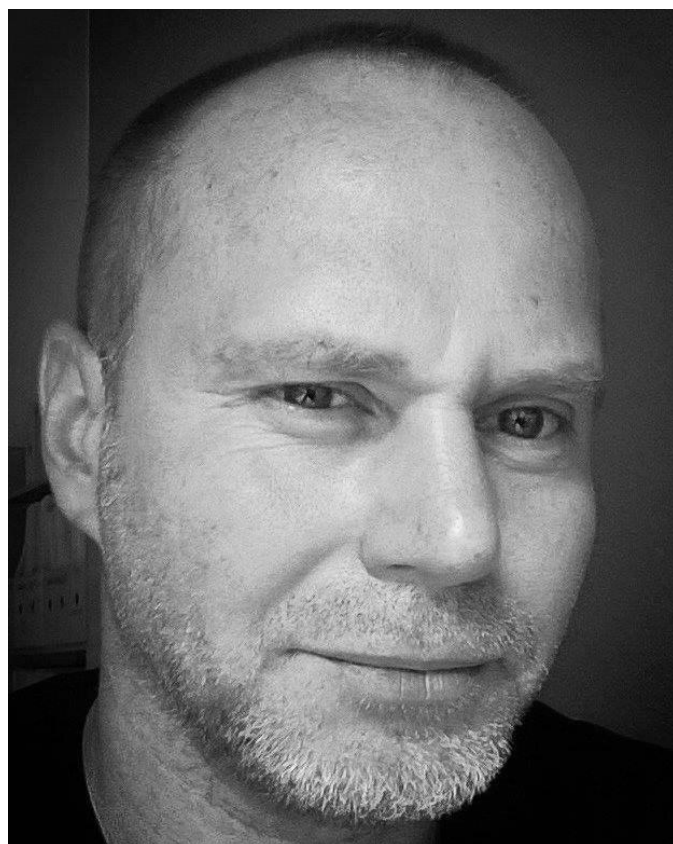
Reportažo Orbánov pozdrav iz Lendave na Šubičevu, v kateri novinar Novica Mihajlovič piše, kdo v resnici dobi milijone iz Budimpešte, ki so namenjeni madžarski skupnosti na vzhodu Slovenije.

V Sloveniji poteka razprava o tem, da podjetja blizu madžarskega premiera **Viktorja Orbána** financirajo tukajšnje medije, ki so lastniško povezani s stranko, ki poskuša sestaviti vlado. Zdi se, da strankarska kolonizacija medijev ne pozna zidov in ograj.

Pri stranki Fidesz ne gre samo za politično naložbo, ampak tudi poslovno. Toda hkrati ne gre samo za oblast in denar, ampak tudi za ideologijo. Zelo se trudijo, da bi sprebrnili družbo in ustvarili novo večino v skladu z nacionalistično, konservativno, krščansko ideologijo. Ali pa vse to preprosto služi ohranjanju oblasti, kar počnejo vse politične sile. To je železni zakon oligarhije.

Kako se v medijih kaže razmerje med strankarsko in korporativno močjo?

Ko govorimo o vzhodnem delu Evrope, je vzorec jasen. Multinacionalke, ki so na medijski trg vstopale po politični transformaciji, so v zadnjih letih odšle. Po gospodarski krizi mediji



Lokalni oligarhi medijev ne kupujejo zato, ker bi bili dobičkonosni, ampak kot politično naložbo, meni Péter Bajomi-Lázár.
FOTO: Osebni arhiv

namreč niso več dobičkonosne naložbe. Tako so v medije začeli vstopati lokalni oligarhi. To se je zgodilo na Madžarskem, Češkem, zdaj se dogaja na Poljskem. Domači oligarhi so blizu domačim političnim igralcem, čeprav vezi med gospodarstvom in politiko niso odkrite. Medijev ne kupujejo zato, ker bi bili dobičkonosni, ampak kot politično naložbo. Tako političnim strankam ponujajo določene storitve, v drugih poslovnih okoljih, kot je, denimo, **gradbeništvo**, pa se jim investicija povrne.

Kdo vlada komu?

Dobro vprašanje, a nisem prepričan, da obstaja neki splošni vzorec. Na Madžarskem politična elita narekuje poslovni.

Podjetja, ki so povezana z Orbánom, v Sloveniji financirajo strankarske medije, ki imajo nizek doseg občinstva v tradicionalnem smislu, toda skozi strankarske podaljške na družbenih omrežjih igrajo pomembno vlogo pri normalizaciji dezinformacij in diskurzov izključevanja v javnih razpravah.

Pred kratkim smo raziskovali sovražni govor na Madžarskem v povezavi z begunci. Zaznali smo velik porast ksenofobije, kar je povezano s številnimi političnimi in vladnimi kampanjami proti migrantom. Odraža se predvsem na ruralnih območjih, kjer imajo Orbánovi glasovi monopol. Ljudje na teh območjih niso nikoli imeli stika z begunci, kot ga imajo, denimo, v Budimpešti, kjer ljudje tudi zato ne kupijo vsega, kar jim poskušajo prodati mediji. Kar nas uči madžarski primer, je, da je diskriminacija do manjšin bolj izrazita na območjih, kjer ni nobenega drugega glasu razen provladnega. Dokler imate relativno pluralno medijsko krajino, se glasovi takšnih medijev izgubijo, prekrijejo jih sporočila drugih. Problem nastane, ko dobi en glas premoč.



»Pri stranki Fidesz ne gre samo za politično naložbo, ampak tudi poslovno.« pravi raziskovalec medijev in profesor množičnega komuniciranja v Budimpešti Péter Bajomi-Lázár. FOTO: Reuters/Hannibal Hanschke

Zdi se, da je Orbánova pozicija na oblasti neomajna, pa je tudi v resnici tako? Na lanskih lokalnih volitvah je nekaj mest dobila opozicija, tudi Budimpešto.

Lani smo bili priča vzniku določene politične alternative Orbánu, zato je opozicija lahko zmagala v nekaj večjih mestih. Toda vprašanje je, ali se je opozicija sposobna povezati in ponuditi resno alternativo Orbánovemu režimu. Dejstvo je, da je večina prebivalstva na ruralnih območjih, kjer vlada Fidesz.

Različna mednarodna novinarska združenja so decembra lani v skupni izjavi zapisala, da je neodzivanje EU, ko gre za Madžarsko, odprlo vrata Fideszovi vladi za izvoz iliberalnega medijskega modela v države srednje in vzhodne Evrope. Kako to komentirate?

Ne gre samo za to, da EU tolerira vzpon iliberalne avtokracije. Velik del razvojnega denarja za Madžarsko dobi Fidesz, zato lahko rečemo, da EU sponzorira Orbánov režim. Delovna sila na Madžarskem je zelo poceni, delavske pravice so omejene v primerjavi z drugimi državami, zato se evropskim podjetjem, še posebno nemškim, izplača, da imajo tovarne na Madžarskem. Ko je Orbánova vlada leta 2010 prišla na oblast, je najprej spremenila medijsko zakonodajo. O tem je bilo nekaj razprav v evropskem parlamentu in drugih telesih, toda zgodilo se ni nič. Madžarska vlada je sprejela nekaj kozmetičnih popravkov, medtem ko je celotna medijska nadzorna struktura ostala nedotaknjena in v rokah Fidesza. Vse člane brez izjeme v medijski svet imenuje Fidesz, kar potem v parlamentu potrdi Fideszova večina. Tako v vsej medijskih strukturi sedijo Fideszovi klienti, ki naj bi skrbeli za to, da so mediji neodvisni, kar seveda niso. Tako imate konglomerat javnih medijev, ki združuje približno 15 radijskih in televizijskih postaj ter državno tiskovno agencijo, in to so povsem provladni glasovi. Potem je tu še krovná družba 476 zasebnih medijev Kesma, v kateri prav tako promovirajo desno, konservativno, nacionalistično, krščansko agendo.

Kakšne širše posledice v EU je imelo po vašem neukrepanje pristojnih evropskih institucij ob prvi sporni spremembi medijske zakonodaje na Madžarskem leta 2010?

07:08

<https://www.delo.si/novice/slovenija/ne-gre-samo-z...>

4 / 4

Težko bi rekel, da Orbán izvažja svoj režim. Tudi v drugih državah se namreč vzpostavljajo podobni avtokratski režimi, in to ni povezano samo z Orbánovo politiko.

Iztok Polanič: "Vedno je za vse kriv izvajalec"



ODPRI GALERIJO

Direktor Pomgrada Iztok Polanič (desno) opozarja, da naša država premalo ščiti domače gospodarstvo.

NATASA JUHNOV



Timotej Milanov, Vestnik

14.02.2020, 06.59



S predsednikom uprave Pomgrada o izzivih slovenskega **gradbeništva**

Iztok Polanič (38) je pred dvema letoma prevzel vodenje Pomgrada, ene največjih gradbenih družb v državi, ki ima skupno 850 zaposlenih, od tega 650 v Sloveniji. Pomgrad tudi v tem letu s partnerji sodeluje pri pomembnih infrastrukturnih projektih, med drugim pri nadgradnji železniške proge na odseku Pesnica-Šentilj, kar je največji projekt v zgodovini družbe, vreden več kot 100 milijonov evrov. Prav tako sodelujejo pri projektu širitve Splošne bolnišnice Celje, spomladi letos bodo dokončali gradnjo študentskega kampusa v hrvaškem Osijeku.

*Danes je doma bistveno težje najti kvalificirane delavce, ki so pripravljene delati v **gradbeništvu***

V leto 2020 vstopajo dobro zasedeni, prav tako je po Polaničevih besedah že zapolnjen dobrišen del knjige naročil za leto 2021. Pred kratkim so s Stanovanjskim skladom podpisali pogodbo o gradnji 212 stanovanj v soseski Pod Pekrsko gorco v Mariboru.

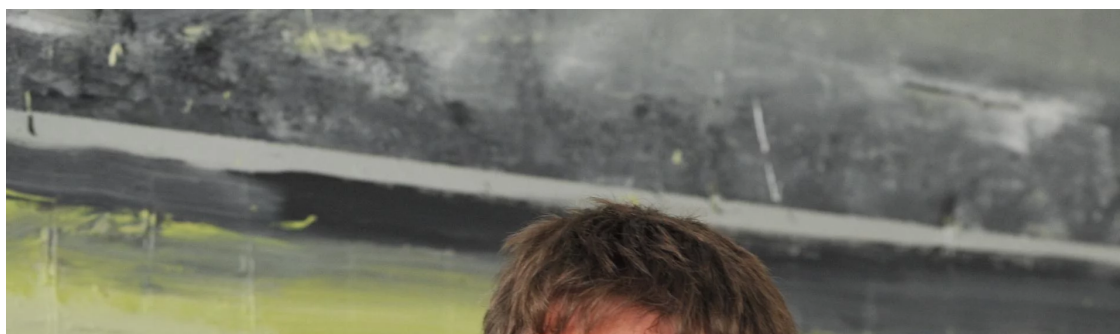
Dokončali ste gradnjo kompleksa s 94 stanovanji na Švedskem. Kaj taka referenca pomeni za nadaljnje nastope družbe na tujih trgih?

"Projekt na Švedskem je deviacija od naših siceršnjih projektov, saj je bil na odročni lokaciji. Z njim smo želeli ugotoviti, ali smo to sposobni delati. Pokazalo se je, da imamo kompetentne ljudi in dovolj znanja, tako smo ga skupaj s pomurskimi

podizvajalci uspešno izvedli. Novih projektov na Švedskem trenutno ne načrtujemo, razlog je bistveno slabše razmerje med evrom in švedsko krono, ki ni več v našo korist. Zato tuja podjetja tam niso več tako konkurenčna, kot so bila takrat. Smo si pa tam ustvarili ime in ob spremenjenih razmerah bomo v prihodnosti rade volje sodelovali v še kakšnem projektu, če bo za to priložnost. Projekt visoke gradnje trenutno v tujini izvajamo edino na Hrvaškem, kjer imamo tudi dve družbi."

Ob lanski podelitvi nagrad za pomursko podjetje leta ste bili precej kritični do odnosa države do **gradbeništva. Kje vidite največje težave?**

"**Gradbeništvo** v Sloveniji je v zadnjih štirih letih v povprečju ustvarilo 4,7 odstotka BDP, v letošnjem in prihodnjem letu bo ta delež okoli 5,7 odstotka. Na primer turizem, o katerem veliko govorimo in v katerega veliko vlagamo, ustvarja samo dva odstotka BDP. Leta 2018 smo v celotnem slovenskem **gradbeništvu** zaposlovali 67 tisoč ljudi, v boljših letih pa skoraj 92 tisoč ljudi. Zaposlujeemo skoraj dvakrat več ljudi kot turistična panoga, s katero se vsi ukvarjajo - kar je sicer prav, da me ne bi kdo narobe razumel -, ampak z nami se na drugi strani ne ukvarja nihče. Nihče ne pripravlja strategije razvoja slovenskega **gradbeništva**, s katero bi odgovorili na vprašanje, kje so naše priložnosti. To strategijo mora napisati država, mi je sami sebi ne moremo, ker to ne bi bilo korektno. Če bi od države dobili smernice, kako sama vidi **gradbeništvo**, bi se temu lahko ustrezno prilagodili. **Gradbeništvo** je izjemno pomembna panoga, ki jo v celotni Evropi ščitijo in se z njo ukvarjajo, saj vedo, da ima številne multiplikativne učinke. Prav bi bilo, da nas tudi doma tako obravnavajo."





Iztok Polanič NATAŠA JUHNOV

Kaj konkretno pričakujete od te strategije?

"Težav v **gradbeništvu** je ogromno. Prva je javno naročanje. To sicer ureja korekten zakon, ki določa način delovanja, po katerem posluje celotna Evropska unija. Težava je v njegovem izvajanju. V zakonu je napisano, da mora obveljati ekonomsko najugodnejša ponudba, kar pomeni, da naj bi poleg cene preverjali tudi druge kriterije, kot so število zaposlenih in količina strojne mehanizacije, način izvedbe, izpolnjevanje terminskih rokov in tako naprej. Ampak javni naročnik je pri nas doslej vedno zagovarjal stališče, da je cena edini pomembni kriterij. Tuja in lokalna podjetja želijo dobiti reference, zato postavljajo dampinške cene, da pridejo do poslov. Potem je tu vprašanje delitve odgovornosti. V Sloveniji je vedno za vse kriv izvajalec, a pri gradnji sta poleg izvajalca še naročnik in projektant. Izvajalec naredi samo tisto, kar mu naročijo. Tudi če opozarjamo na napake, to še ne pomeni, da nas upoštevajo. Želimo si tudi večje aktivnosti inšpekcijskih služb. Inšpektorjev je premalo glede na to, kar se dogaja na področju **gradbeništvu** in delovnopravne zakonodaje. Inšpektorji največkrat nadzorujejo večja podjetja, ne ukvarjajo pa se z manjšimi izvajalci in z delom na črno, ki ga je v Sloveniji veliko. Bodimo iskreni, skoraj vedno, ko neki zasebnik pride delat k naročniku, ga vpraša, ali hoče, da mu za delo izstavi račun ali ne. Večina ljudi seveda želi delo brez računa, saj je to zanje ugodneje."

A povsod v Evropi ni tako.

"V Avstriji moraš narediti mojstrski izpit, ki ga podeljuje pristojna zbornica, če želiš delovati v gradbenem sektorju. Tega pri nas ni, vsakdo lahko odpre gradbeno podjetje in brez težav pride do posojila za nakup gradbene mehanizacije. To tako ne more biti. Podpisniki gradbene kolektivne pogodbe smo zgolj velika podjetja, zato ta v Sloveniji nima splošne veljave. Lahko povem primer iz Švedske. Nismo bili podpisniki njihove kolektivne pogodbe, a nas je njihov sindikat prisilil, da smo jo podpisali, saj sta bila

sindikata in inšpekcijska služba povezana, nam pa so začeli odrejati inšpekcijske nadzore. Pa smo izplačevali višje plače, kot jih predpisuje njihova kolektivna pogodba. Pri nas te zavesti ni in tu delamo veliko napako."

Gradbeništvo je izjemno pomembna panoga, ki jo v celotni Evropi ščitijo, saj ima številne multiplikativne učinke

So težave tudi z državo?

"Treba je urediti področje mineralnih surovin. Do leta 2021 bo poteklo 140 koncesij za pridobivanje mineralnih surovin. Če te ne bodo podaljšane, v Sloveniji ne bo več na voljo osnovnega materiala za proizvodnjo asfalta in betona. Službe, ki se s tem ukvarjajo, so podhranjene ali nimajo interesa, da bi zadevo pravočasno rešile. Vsi se pogovarjamo o digitalizaciji **gradbeništva**, a najprej moramo imeti urejene temelje hiše. To pomeni tudi to, da moramo standardizirati popise del. Danes lahko popise del v predračunih vsak popisovalec zapiše po svoje, tako pride do izigravanj. Skratka potrebujemo direktorat za **gradbeništvo**, ki bi bil naš sogovornik za vse omenjene težave."

Omenili ste tudi, da bi bile plače višje, če manjša podjetja ne bi poslovala na črno.

"Govoril sem o statističnih plačah, saj nekatera mikro in mala gradbena podjetja izplačujejo minimalne plače, nekaj pa dajo delavcem v gotovini. Zato so plače v slovenskem **gradbeništvu** bistveno višje, kot kaže statistika. V letu 2018 je bila povprečna plača v **gradbeništvu** 1348 evrov bruto."

Gradbena podjetja v Sloveniji, tudi vaše, so pogosto tarča očitkov zaradi najemanja agencijskih delavcev, zato naj bi podatki o višini plač prikazovali izkrivljeno sliko.

"Vse delavce, ki jih najemamo na ta način, najemamo pri renomiranih agencijah z ustreznim dovoljenjem. Te delavce plačujemo v skladu z zakonom, ki pravi, da mora biti agencijski delavec plačan enako kot delavec, ki je pri nas zaposlen. S temi očitki se ne morem strinjati."

Je danes zaradi odhoda številnih Pomurcev na delo v Avstrijo težko najti domače gradbene delavce?

"Danes je doma bistveno težje najti kvalificirane delavce, ki so pripravljeni delati v **gradbeništvu**, kot pred desetimi ali petnajstimi leti. S tem se srečujejo tudi v drugih panogah, povsod tam, kjer gre za delo v težjih razmerah. Teh odhodov je bilo v preteklosti več. Saj tudi Avstrija ni obljubljen dežela, kar nekaj naših delavcev se je od tam že vrnilo k nam. Se pa strinjam z oceno, da smo zaradi bližine Avstrije bistveno bolj podvrženi tem težavam kot neko podjetje v osrednji Sloveniji ali naš konkurent iz Novega mesta, ki lahko zaposluje hrvaške delavce."

Marsikoga je presenetilo, da se niste prijavi na razpis za gradnjo drugega tira. Zakaj ste se tako odločili?

"Ne drži, da se nismo prijavi. Nismo pa v nobenem konzorciju kot partner, temveč nastopamo kot podizvajalec. Razlog je preprost: tveganja, povezana s tem projektom, so prevelika in ne vem, ali bodo ustrezno ovrednotena v končni ceni. Tega se večina gradbincev premalo zaveda."

V katerem konzorciju sodelujete?

"V konzorciju s Kolektorjem."

V zadnjih desetih letih je prišlo do precejšnjih sprememb pri igralcih na slovenskem gradbenem trgu. Nekateri so propadli, drugi so se okrepili. Je danes ta trg konsolidiran? Vidimo, da s Kolektorjem sodelujete pri več projektih. Je v prihodnosti predvideno še tesnejše sodelovanje z njimi?

"Vsi slovenski gradbinci sodelujemo pri različnih projektih. Včasih sami nimamo dovolj resursov, drugič morda nimamo potrebnih referenc, zato bodo takšna sodelovanja vedno prisotna. To je običajna praksa tudi v tujini. Ko recimo v Avstriji sodelujeta Strabag in Porr, ki sta tam med največjimi igralci. Samo pri nas iz tega delamo velike zgodbe in govorimo o nečednih poslih. Slovenski gradbeni trg se bo še moral konsolidirati. Vprašanje je, kdaj in po kakšni ceni. Problem našega trga je tudi veliko število inženirskih podjetij, kar je posledica propada velikega števila gradbincev. Ne glede na to, koliko gradbincev bi se potencialno lahko združilo, morajo tekmovati z malimi gradbenimi podjetji, ki jih najamejo inženiring podjetja, tako pa je težko poslovati."

Zakaj na avstrijskih razpisih redno zmagujejo avstrijska gradbena podjetja?

"Zato, ker znajo tehnične pogoje na razpisih zapisati tako, da jih lahko izpolnjujejo samo avstrijska podjetja. V Sloveniji smo bili tudi na drugih področjih vedno bolj papeški od papeža. Nikoli se ne vprašamo, kaj posamezni evropski predpisi pomenijo za naše gospodarstvo. To pa je prvo, kar storijo v tujini, preden sprejmejo neke sugestije Evropske unije. Nato sprejmejo zakone, ki zadostijo kriterijem EU in hkrati ščitijo domače gospodarstvo. V Avstriji to znajo narediti in zagovarjati. Tudi če morajo čez čas zaradi tega plačati kazen, je ta manjša, kot bi bila škoda, če bi posel oddali tujcem. V Avstriji so tuji gradbinci zaželeni, a le kot podizvajalci avstrijskih podjetij. Tam ne boste videli, da bi avtocesto obnavljal Pomgrad. Mi bomo sicer morda tam prisotni kot podizvajalci, a naših napisov ne bo. To je posel, ki ga bo dobil Strabag ali kateri drugi večji gradbinec, saj ščitijo domače gospodarstvo."

ZSSS

STA

14. februar 2020

14. februar 2020 16:41

Predviden čas branja: 2 min

ZSSS z informacijami o minimalni plači tudi na dnevu odprtih vrat

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) bo v četrtek v svojih sindikalnih pisarnah po Sloveniji pripravila dan odprtih vrat, na katerem bodo za delavce preverjali pravilnost izplačila minimalne plače. Kot je na današnji novinarski konferenci povedala predsednica ZSSS Lidija Jerkič, bo svetovanje individualno.



Predsednica pravi, da bodo strokovne službe na voljo tako članom kot nečlanom sindikata. (Foto: Bojan Velikonja)

Strokovne službe ZSSS bodo po besedah Jerkičeve v 14 slovenskih mestih na razpolago vsem članom in nečlanom sindikata, ki potrebujejo pojasnila glede letošnjega dviga minimalne plače in pomoč pri reševanju težav. Minimalna plača po novem znaša 940 evrov bruto.

Problem je nepoznavanje osnovne in minimalne plače

Jerkičeva delavcem, ki bodo prišli na dan odprtih vrat, svetuje, naj s seboj prinesejo plačilno listo za letošnji januar, zaradi lažjih primerjav pa tudi nekaj plačilnih list iz leta 2019. Prav tako je treba imeti ob sebi pogodbo o zaposlitvi in morebitne anekse, če so jih delavci ob dvigu minimalne plače prejeli v podpis.

NAJNOVEJŠE

1 min	Mladi za podnebno pravičnost ministrstvu za infrastrukturo predali valentinovo č...
17 min	Streljanje v Zeleni jami, osumljenca prijeli
29 min	Cene na tržnici: Kiso zelje 2,40 evra
43 min	Od petka do petka: ljubezen za rešetkami, ukradena sreča, zaradi pljunka v zapor
46 min	V izraelskem raketnem napadu v Siriji ubitih sedem vojakov
Vse objave	

Po oceni Jerkičeve so se na terenu soočili s problematiko nepoznavanja, kaj je osnovna plača in kaj minimalna. Sindikalni zaupniki so jih opozorili tudi na nepravilnosti pri načinu obračunavanja nadomestil za krajšo bolniško odsotnost in letni dopust, ki naj bi jih posamezni delodajalci obračunavali od napačnih osnov.

»Ne znam oceniti, kaj se dogaja tam, kjer sindikata ni,« je še dejala Jerkičeva. Dodala je, da morda nekateri delodajalci pri izplačilu januarske minimalne plače ne bodo obračunavali stimulacij.

Težava ni minimalna plača, ampak plače nasploh

Za Jerkičevo težava sicer ni minimalna plača, ampak plače nasploh. Tako pričakuje pritisk na dvig vseh plač, porast minimalne plače, ki naj bi presegla tisoč evrov, pa napoveduje za januar 2021, ko bo znana nova ocena minimalnih življenjskih stroškov. Ti bodo po njeni oceni porasli za 20 do 40 evrov.

Na vprašanje, v katerih panogah pričakuje nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače, je Jerkičeva odgovorila, da tam, kjer so plače nizke. To so **gradbeništvo**, pohištvena industrija in lesarstvo. Delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, bodo kazensko ovadili.

SABINA PETROV



Z naprednimi rešitvami do učinkovitejše proizvodnje

14.02.2020 | 14:54

Čas branja: 4 min

Exor Eti, PS Logatec, Inea, Kolektor in Elektrospoji o naprednih rešitvah za proizvodnjo na četverčku strokovnih sejmov

.....

Na strokovnih sejmih za napredno industrijo prejšnji teden na **Gospodarskem razstavišču** v Ljubljani, ki so pokrivali avtomatizacijo, robotiko, elektroniko in digitalizacijo, smo nekaj razstavljalcev povprašali o glavnih novostih, ki so jih predstavljali na prireditvi, in o prednosti, ki jih prinašajo uporabnikom v industriji.

Na sejmih Ifam, Robotics, Intronika in IT4Industry, ki jih je družba **ICM** v Ljubljani pripravila tretjič zapored, prej so se odvijali v Celju, se je tokrat predstavilo 84 razstavljalcev iz devetih držav.

Andrej Zupančič, vodja prodaje, PS Logatec:



Foto: Sabina Petrov

»Med večjimi novostmi, ki smo jih predstavili, so novi servoregulatorji za pogon servomotorjev, ki služijo za avtomatizacijo strojev. S tem pridobimo večjo točnost, hitrost, različne možnosti komunikacije in integracije z drugimi stroji. Potem nova serija frekvenčnih pretvornikov, ki ima nekatere dodatne funkcije. In pa seveda novi motorji za rotacijske mize. To so posebni motorji, ki se uporabljajo za pozicioniranje rotacijskih miz. Na primer v robotskih celicah, kjer je treba izdelek za vsakega robota ustrezno pozicionirati in imeti kontrolo nad hitrostjo, položajem in tako naprej. Omenil bi še posebne motorje za valjčne proge za transport izdelkov. Valjčne proge na primer v **Pošti Slovenije** uporabljajo za transport paketov, v podjetjih pa za transport palet. Prednost novih motorjev je v tem, da se umeščeni v cilindre, čez katere potuje transportni trak, tako da zunanjšega motorja več ne potrebujemo. V ponudbi podjetja B & R, ki ga zastopamo in ki ponuja industrijske računalnike, PLC, panele .., pa so po novem tudi kamere za strojni vid. Naštete novosti pripomorejo k boljši, hitrejši in učinkovitejši proizvodnji.«

Matej Banovec, vodja programa Zenon, Exor Eti (na sliki desno, v družbi sodelavcev **Marka Rešiča** (levo) in **Gašperja Ambroža**):



Foto: Sabina Petrov

»V podjetju se ukvarjamo z distribucijo programske in strojne opreme v industrijski avtomatizaciji, pa tudi v energetiki, prometu in **gradbeništvu**. Poudarek našega sejemskega nastopa je bil na tem, kar danes zahteva industrija 4.0. Se pravi na agregaciji podatkov z različnih strojev, linij, povezovanju strojev in analizi podatkov kadarkoli in kjerkoli, kar uporabnikom pomaga izboljšati njihov proizvodni proces in konkurenčnost na trgu. Obiskovalce našega sejemskega prostora je najbolj zanimalo, kako bi lahko svoj sistem različnih strojev, procesov, programske opreme, ki je zelo heterogen, povezali v napreden sistem. Z rešitvijo zenon avstrijskega podjetja **Kopa-Data**, ki ga zastopamo, podjetjem pomagamo te sisteme združiti oziroma povezati različno strojno in programsko opremo.«

Andrej Vrbančič (na sliki desno), prodajni inženir, in Tim Vrbančič, sodelavec v marketingu, Inea RBT:



Foto: Sabina Petrov

»Veliko obiskovalcev na našem razstavnem prostoru, kjer smo predstavljali paleto rešitev za avtomatizacijo in komunikacijo v proizvodnih procesih, je povpraševalo po rešitvah za povezljivost. Po diagramu nemškega inštituta **Fraunhofer** ima industrija 4.0 šest stopenj, od katerih je povezljivost druga stopnja. Kar pomeni povezati vse stroje na eno platformo, da so dostopni izmenljivi podatki o statusih na strojih. Da teče načrtovanje, vzdrževanje, kakovost ... v oblak. Eden od poudarkov naše sejemske predstavitve so bile prav rešitve za povezljivost, tako da so se stvari lepo ujele. Med drugim smo predstavljali strežnik OPC podjetja Kepware, ki ga zastopamo; ta podjetjem pomaga povezati stroje, ki

delujejo kot ožičniki, in imajo krmilnike različnih generacij. Vse to spraviti na isti imenovalec je velik zalogaj. Hkrati pa danes poslovanje od podjetij terja, da imajo podatke na enem mestu, saj je potem njihova uporabnost veliko večja.«

Slavko Munih, prodaja in svetovanje, Kolektor Sisteh:



Foto: Sabina Petrov

»Na letošnjem sejmu smo predstavljali novosti predvsem v dveh segmentih. Prvi je nadzor električne opreme ter spremljanje porabe in parametrov električne energije. Drugi pa vključevanje strojev in naprav v sistem nadzora in upravljanja v industriji. Kolektor Sisteh je zastopnik nekaj svetovno znanih proizvajalcev opreme in rešitev za prej omenjeni področji – na primer Eaton, Advantech, R.Stahl, katerih proizvodni program obsega tako stikalno opremo, primerno za nadzor in upravljanje električne energije, kot

tudi opremo in rešitve v energetiki in industriji, z drugo besedo opremo, primerno za digitalizacijo omenjenih procesov.

To pomeni zajem podatkov v industriji, na strojih in napravah, prenos teh podatkov prek standardnih protokolov in IoT-platfom do podatkovnih baz, kjer se pridobljene informacije obdelajo za potrebe uporabnika oziroma kjer se na njihovi podlagi omogoča optimizacija procesov v industriji. Poleg rešitev zastopanih podjetij Kolektor Sisteh implementira tudi lastne produkte in rešitve za prej omenjene storitve.«

Tilen Lukšič, tehnični svetovalec za prodajo, Elektrospoji:



Foto: Sabina Petrov

»S svojo ponudbo pokrivamo več področij, ki so povezana z avtomatizacijo in strojogradnjo. Med glavnimi so stikalna in spončna tehnika, rešitve za upravljanje kablov, signalizacija ... Velik del naše ponudbe sta tudi označevanje v industriji in širok nabor orodij za električarje. Smo dobavitelj, ki lahko stranki – tako proizvajalcu strojev kot drugemu proizvodnemu podjetju na enem mestu ponudi rešitve, ki so med seboj kompatibilne, ki omogočajo povezavo, izdelavo in uporabo strojev in omrežij v celoti. Na sejmu smo tokrat poudarjali tudi rešitve našega novega partnerja, italijanskega proizvajalca industrijskih računalnikov Asem, ki ima v svoji ponudbi panelne in kompaktne računalnike, HMI-vmesnike, različne usmerjevalnike in tako naprej.«

»Dajemo jim privilegij, da zaposlene plačujejo manj, kot jih morajo slovenska podjetja«

Uredništvo 14. Februar 2020 06:50 v [Lokalno](#)



Gradbena stroka opozarja: Če infrastrukturne projekte v Sloveniji izvajajo podjetja iz tretjih držav, so s tem ogrožena delovna mesta in plače domačih delavcev.

Kako izbor podjetij iz tretjih držav, ki imajo drugačne socialne in delavske standarde, za gradnjo velikih infrastrukturnih projektov v Sloveniji vpliva na slovenska gradbena podjetja?

Jože Renar, direktor panožne Zbornice **gradbeništva** in industrije gradbenih materialov v Gospodarski zbornici Slovenije, izpostavlja, da je že to, da Slovenija tujim izvajalcem iz tretjih držav »širokogrudno« odpira vrata na svoj trg, nerazumljivo.

»Da pa jim ob tem daje še privilegij, da svoje zaposlene plačujejo manj, kot morajo svoje zaposlene plačevati slovenska podjetja, je še bolj nerazumljivo. Da smejo tujci na javnih naročilih v Sloveniji ignorirati dosežke slovenskega socialnega dialoga, da lažje pridejo do poslov, ki jih plačujemo z davkoplačevalskim denarjem, je skregano s temeljno gospodarsko in socialno logiko vsake države in bo imelo dolgotrajne negativne gospodarske in socialne posledice,« meni Renar.



Najnižje plače v gradbeništvu prav v Podravju

Socialni damping?

Kot pravi, je dejstvo, da so tuji ponudniki iz tretjih držav nelojalna konkurenca domačim izvajalcem in da gre za izrazito favoriziranje ponudnikov, ki niso zavezani Kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti. Po zakonodaji so dolžni spoštovati le najnižje slovenske socialne standarde zaposlenih, torej lahko zakonito poslujejo, če svojim zaposlenim izplačujejo le minimalne plače.

Odgovorne osebe slovenskih izvajalcev, ki so zavezane Kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti, so na drugi strani kazensko odgovorne z grožnjo zapora do pet let za vsako izplačilo svojim zaposlenim, ki je nižje od tarifne priloge v Kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti, tuji ponudniki pa so kazensko odgovorni le za izplačila, manjša od minimalne plače, opozarjajo gradbeniki.

»To pomeni, da tudi pred zakonom nismo enakopravni. Plače v gradbeništvu so že tako med najnižjimi v gospodarskih dejavnostih. Stakšnim načinom javni naročniki rušijo naša prizadevanja v socialnem dialogu za doseganje višjih plač in socialnih standardov za naše zaposlene, saj želimo tudi s tem povečati izjemno majhen interes mladih v Sloveniji za vstop v gradbene poklice, ki je med najnižjimi v državah Evropske unije,« izpostavlja **Kristjan Mugerli**, predsednik Zbornice gradbeništva in industrije gradbenih materialov pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Komac: »To je socialni damping v svoji najbolj elementarni obliki«

Oskar Komac, sekretar Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti pri Zvezi svobodnih sindikatov in državni svetnik, pa meni, da s temi odločitvami država delavcem v **gradbeništvu** jasno sporoča, da so njihove že tako nizke plače, ki dosegajo le 76 odstotkov državnega povprečja, še previsoke in so za njih dovolj izključno minimalne plače.

»To je socialni damping v svoji najbolj elementarni obliki in posledice bodo hude in trajne za slovensko **gradbeništvu**, kjer je danes **preko 60.000 zaposlenih** in je eden največjih panožnih zaposlovalcev, saj predstavlja 10 odstotkov vseh zaposlenih v gospodarstvu. Od države ponovno terjamo, da nemudoma ustrezno spremeni Zakon o kolektivnih pogodbah, da bi lahko dosegli razširjeno veljavnosti Kolektivne pogodbe za **gradbeništvu** in s tem zagotovili skupne vsaj minimalne standarde za vse, ki delajo v dejavnosti **gradbeništvu** v Sloveniji. Pričakujemo tudi pospešitev aktivnosti za oblikovanje Paritetnega sklada v **gradbeništvu** in s tem povečanje socialne varnosti zaposlenih in zmanjšanje tveganj v poslovanju družb,« opozarja Komac.



Sveži podatki: Največ stanovanj se bo gradilo v podravski statistični regiji

Državi se povrne 20 odstotkov vrednosti celotnega gradbenega projekta

Razvite države Evropske unije močno ščitijo svoj gradbeni trg, domača podjetja in zaposlene v njih in uspešno preprečujejo prakse socialnega dampinga, navajajo gospodarstveniki.

»Stroški dela v gradbenih projektih so ključni, saj predstavljajo 50 odstotkov vseh stroškov njihove izvedbe. Če gradbeni projekt pri nas izvaja domače gradbeno podjetje z domačimi podizvajalci, samo od stroškov dela neposredno odvede približno 30 odstotkov državi za prispevke, potem pa je tu še dohodnina, davek na dobiček, najemanje storitev in potrošnja njihovih zaposlenih v Sloveniji. Državi se povrne v grobem samo s prispevki na plače in z davki približno **20 odstotkov vrednosti celotnega gradbenega projekta**. Iz teh sredstev se med drugim financirajo zdravstvo, šolstvo in pokojnine,« opozarja Renar.

Ob tem pa izpostavi ključno podrobnost: »Če projekt izvaja tuji izvajalec iz tretje države, teh sredstev Slovenija ne dobi, saj ne plačuje ne prispevkov ne davkov naši državi. Opozarjamo, da bodo v Sloveniji potrebne korenite spremembe v postopkih javnih naročil na tem področju. Prav tako je nujno, da Slovenija ponovno pretehta svoje mednarodne gospodarske usmeritve in sledi Evropske unije Smernicam o udeležbi ponudnikov in blaga tretje države na trgu javnih naročil Evropske unije.«



Inšpektor zahteval ustavitev gradnje bolnišnice

SB Celje Ministrstvo za zdravje na gradbišču več kot tri tedne ni imelo nadzornika, niti pogodbe z novim

CELJE – Inšpektorat za okolje in prostor je od ministrstva za zdravje, ki je investitor 23,7 milijona evrov vredne prve etape bolnišnične novogradnje Splošne bolnišnice Celje, zahteval, da mora takoj ustaviti gradnjo, ki se je začela 18. januarja, saj je gradbišče brez nadzornika. Ministrstvo je namreč 22. januarja odpovedalo nadzor celjski družbi Navor, z novim nadzornikom DRI pa ni sklenilo pogodbe. Kot so sporočili iz državne DRI, so pogodbo z ministrstvom podpisali včeraj. Gradbišče dela.

SPELA KURALT

Z ministrstva za zdravje so ves čas pojasnjevali, da so se za DRI (DRI upravljanje investicij, Družba za razvoj infrastrukture, d. o. o.) odločili na podlagi ponudbe, ki jo je družba na poziv ministrstva pripravila novembra lani. Zakaj niso torej pogodbe z DRI za nadzor pri bolnišnični novogradnji, ki velja za prvi del ene največjih investicij v prihodnjih letih v zdravstvu, sklenili že prej, ni znano. Ko smo od ministrstva zahtevali vpogled v pogodbo na podlagi informacij javnega značaja, so odgovorili, da bodo »v zakonsko opredeljenem roku izvedli zakonske postopke za podajanje informacije«. Odgovorili so v sredo, ko podpisane pogodbe sploh še ni bilo. Kot so nam namreč odgovorili iz DRI, so pogodbo z ministrstvom podpisali šele včeraj.

Gradbeni zakon določa, da če se zamenja vodja nadzora na gradbišču, je treba gradnjo ustaviti, dokler je ne prevzame novi. »Inve-

stitor je tisti, ki mora poskrbeti za imenovanje nadzornika in z njim skleniti pogodbo,« so nam odgovorili iz ministrstva za okolje in prostor.

Bo novi nadzornik predal delo podizvajalcu?

Na gradbišču celjske bolnišnice, kjer je izvajalec konzorcij podjetij Kolektor Koling, Medicoengineering in Pomgrad, pa vodje nadzora ni že več kot tri tedne. Ministrstvo je sicer izdalo sklep, da je novi izbrani nadzornik družba DRI, vendar pogodbe z njimi niso imele, prav tako na gradbišču ni bilo vodje nadzora. Vse to je ob obisku 4. februarja ugotovil tudi gradbeni inšpektor, ki je ministrstvu naložil, naj v treh dneh predloži pogodbo. Ki je takrat sploh še ni bilo.

Inšpektor je tako zahteval zaprtje gradbišča.

Z ministrstva za zdravje včeraj niso odgovorili, kdaj, če sploh, bodo gradbišče zaprli. So pa že prej odgovorili, da so v času, ko nadzora na gradbišču ni bilo, prejeli dve najavi zahtevka za dodatna dela, ki jih »izvajalec še ni ovrednotil«.

V celjski bolnišnici so prepričani, da je bil prejšnji nadzornik, družba Navor, ki je bil v projektu bolnišnične novogradnje od samega začetka v letu 2011, boljši in ves čas prisoten ter tudi neizprosno do izvajalcev. Opozarjajo tudi, da naj bi DRI pooblastilo za izvajanje nadzora že dal podizvajalcu. Več bodo pojasnili na ponedeljkovi novinarski konferenci.



Gradbišče pri celjski bolnišnici ostaja odprto. FOTO ŠPELA KURALT

Ali tuji gradbinci ogrožajo delovna mesta in plače slovenskih delavcev? To pravijo pri Pomgradu in Legartisu

sobotainfo 14. Februar 2020 06:11 v [Politika in gospodarstvo](#)



*Fotografija je simbolična

V Gospodarski zbornici Slovenije so pred časom ocenili, da so z vstopanjem podjetij iz tretjih držav na slovenska gradbišča ogrožena slovenska delovna mesta in plače.

Kot pravijo, ti ponudniki predstavljajo nelojalno konkurenco domačim izvajalcem, saj je izključni kriterij za izbor izvajalca na razpisih **najnižja cena**. S tem pa so ponudniki, ki niso zavezani kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti, po njihovem mnenju deležni velike prednosti.

Čudijo se nad odločitvami države, ki pri gradnji velikih infrastrukturnih projektov tako na široko odpira vrata izvajalcem **izven EU**, katerih socialni in delavski standardi se razlikujejo od naših.

GZS: Gradbinci iz tretjih držav ogrožajo delovna mesta in plače slovenskih delavcev

"Zato nas presenečajo velike aktivnosti naročnika, ki gradnjo velikih infrastrukturnih projektov na široko, mnogo bolj kot to delajo evropske države, odpira podjetjem zunaj EU, ki imajo drugačne socialne in delavske standarde," razlaga generalna direktorica GZS **Sonja Šmuc**.

Naročila države namreč predstavljajo več kot polovico trga v **gradbeništvu**.

"Da pa jim ob tem daje še privilegij, da svoje zaposlene plačujejo manj, kot morajo svoje zaposlene plačevati slovenska podjetja, je še bolj nerazumljivo. Da smejo tujci na javnih naročilih v Sloveniji ignorirati dosežke slovenskega socialnega dialoga, da lažje pridejo do poslov, ki jih plačujemo z davkoplačevalskim denarjem, je skregano s temeljno gospodarsko in socialno logiko vsake države," besede direktorja Zbornice **gradbeništv**a in industrije gradbenih materialov pri GZS **Jožeta Renarja** povzema STA.

Po njegovi oceni bodo v državi na tem področju potrebne temeljite spremembe postopkov javnih naročil. Predsednik zbornice **gradbeništv**a **Kristjan Mugerli** pa ugotavlja, da javni naročniki s takšnim načinom rušijo njihova prizadevanja v socialnem dialogu za doseganje višjih plač in socialnih standardov za zaposlene.

Sekretar Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije in državni svetnik **Oskar Komac** je prakso označil za socialni damping in svari pred hudimi in trajnimi posledicami za slovensko **gradbeništv**o.



Plače v **gradbeništvu v Pomurju najvišje. Razlog za to je zanimiv**



Pomgrad bo zgradil 400 javnih najemnih stanovanj

Pomgrad: Za gradbene storitve bi moral veljati slogan "Kupujmo domače"

Za mnenje smo zaprosili tudi pomurski gradbeni podjetji **Pomgrad in Legartis**. V prvem ocenjujejo, da primanjkuje strategije na področju razvoja **gradbeništva** s strani države. Kot pravijo, se jim zdi potreben premik na tem področju.

"V takih pogojih se pod vprašaj postavlja vprašaj konkurenčnosti slovenske gradbene in s tem smiselnost obstoječe kolektivne pogodbe. V Pomgradu zato pričakujemo, da bo država stala ob strani domači gradbeni industriji. Tisti domači gradbinci, ki smo podpisniki kolektivne pogodbe s sindikati, smo namreč v podrejenem položaju v primerjavi s podjetji, ki prihajajo iz držav z nižjo povprečno plačo. Predpostavljamo, da se vsi akterji (so)ustvarjanja tovrstnih pogojev na trgu zavedajo, da dvig stroškov dela na koncu pomeni dvig cen za naročnike, pa naj si bodo to zasebni ali javni investitorji," so zapisali pri Pomgradu.

Kot pravijo, se je omenjenih dejstev začela zavedati tudi Evropa, ki spreminja svojo industrijsko politiko in po mnenju Pomgrada bi ji v Sloveniji morali slediti.

"Tu je zagotovo na potezi pametna infrastrukturna politika. To dobro vedo vsi naši sosedji, ki imajo premišljeno politiko javnih natečajev, predvsem na področju večjih infrastrukturnih projektov. In res je, večkrat smo že izpostavili potencialno nelojalno konkurenco podjetij izven EU, saj obstaja verjetnost, da nekatere države finančno spodbujajo svoja gradbena podjetja za nastop v tujini".

Tudi zato bi po njihovem mnenju za gradbene storitve veljati slogan "**Kupujmo domače**". Za to pa so podali naslednjo obrazložitev.

"Ker je, gledano dolgoročno, tudi v povezavi z davki in prispevki ter drugimi eksternimi multiplikativnimi učinki angažiranja domače gradbene operative na večjih infrastrukturnih projektih, domači gradbinec vedno najcenejši in vse na koncu ostaja doma".



FOTO in VIDEO: Slovenska ulica dobiva novo podobo, po novih tlakovcih že čez nekaj tednov



Ob Kamenšnici še ena gramoznica, ki bo v prihodnosti namenjena rekreaciji



Pomgrad ostaja v igri za tretjo razvojno os



FOTO in VIDEO: Skozi nov podvoz, ki ga je gradil Pomgrad, so se zapeljali prvi avtomobili

Legartis: Težava bo, ko bodo ta podjetja konkurirala za manjše projekte

Z ocenami GZS se povsem strinjajo tudi v **Legartisu**.

"Popolnoma se strinjamo. Po mojem mnenju tuja podjetja iz področja Balkana in Azije slovenskim podjetjem predstavljajo nelojalno konkurenco. Prav tako z vstopom teh podjetij na naš trg, naše slovensko gospodarstvo ne bo čutilo posrednih učinkov investicije. Taki izvajalci ne potrebujejo podpore iz lokalnega področja, saj vse te resurse pripeljejo s sabo. Pod vprašaj se postavlja tudi financiranje projektov s strani EU," pravijo v Legartisu.

Ob tem dodajajo, da so v preteklosti že občutili prihod tujih izvajalcev **izven EU na slovenski trg**. Kot primer navajajo **pomurski vodovod**.

"Trenutno pa vstopa velikih podjetij ne občutimo, saj se tuja podjetja potegujejo za velike infrastrukturne projekte na katerih naše podjetje ne nastopa. Za nas se bo problem pojavil, ko bodo ta podjetja začela konkurirati na manjših projektih," zaključijo v Legartisu.



IZOLA • Parcelo ob Petrolu bodo prodali

Predvidena rekonstrukcija mandrača

Cetrtrkova seja izolskega občinskega sveta je minila hitro in brez presenečenj. Parcelo A1, ki naj bi bila zanimiva za investitorje, bodo prodali na dražbi.

• Občinski svet je sprejel odlok o programu opremljanja stavbnih zemljišč in merilih za odmero komunalnega prispevka za vzhodno območje industrijske cone v Izoli. Zaradi financiranja iz evropskega sklada za regionalni razvoj in državnega proračuna bo tudi strošek opremljanja s komunalno opremo, ki ga bodo morali poravnati investitorji, manjši.

Največ razprave je vzbudil poslovni načrt Komunalne Izola za leto 2020. Letos naj bi, če bodo pridobljena nepovratna sredstva, skupaj z občino izvedli rekonstrukcijo mandrača in dela promenade na Sončnem nabrežju. Svetniki so dopolnili tudi pravilnik o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov.

Več nepremičnin so namenili za prodajo na trgu, pridobljeni denar pa bo na-

menko uporabljen za investicije in vzdrževanje stvarnega občinskega premoženja. Med drugim je bila potrjena prodaja zemljišča ob izolski vpadnici, tik ob krožišču in bencinskem servisu Petrol. Nepremičnina, ki so jo poimenovali **gradbena parcela A1**, je namenjena gradnji nestanovanjskih objektov za trgovske, servisne, poslovne, storitvene in skladiščne dejavnosti v vzhodni industrijski coni. Prodana bo z metodo javne dražbe.

Poleg tega je občinski svet v odbor za gospodarstvo in finance namesto **Igorja France** imenoval **Aleksandra Kreblja**. V svet Območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti pa so bili imenovani **Alan Deško**, **Maja Cettin**, **Vesna Pinter Stojnič** in **Dušan Kitič**. • **DES**

Gradbinci iz tretjih držav ogrožajo delovna mesta in plače slovenskih delavcev?

Ptujinfo 14. Februar 2020 07:07 v [Lokalno](#)



Gradbena stroka opozarja: Če infrastrukturne projekte v Sloveniji izvajajo podjetja iz tretjih držav, so s tem ogrožena delovna mesta in plače domačih delavcev.

Kako izbor podjetij iz tretjih držav, ki imajo drugačne socialne in delavske standarde, za gradnjo velikih infrastrukturnih projektov v Sloveniji vpliva na slovenska gradbena podjetja?

Jože Renar, direktor panožne Zbornice **gradbeništva** in industrije gradbenih materialov v Gospodarski zbornici Slovenije, izpostavlja, da je že to, da Slovenija tujim izvajalcem iz tretjih držav »širokogrudno« odpira vrata na svoj trg, nerazumljivo.

»Da pa jim ob tem daje še privilegij, da svoje zaposlene plačujejo manj, kot morajo svoje zaposlene plačevati slovenska podjetja, je še bolj nerazumljivo. Da smejo tujci na javnih naročilih v Sloveniji ignorirati dosežke slovenskega socialnega dialoga, da lažje pridejo do poslov, ki jih plačujemo z davkoplačevalskim denarjem, je skregano s temeljno gospodarsko in socialno logiko vsake države in bo imelo dolgotrajne negativne gospodarske in socialne posledice,« meni Renar.



Gradbeni delavci so v vsej državi najslabše plačani prav v Podravju

Socialni damping?

Kot pravi, je dejstvo, da so tuji ponudniki iz tretjih držav nelojalna konkurenca domačim izvajalcem in da gre za izrazito favoriziranje ponudnikov, ki niso zavezani Kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti. Po zakonodaji so dolžni spoštovati le najnižje slovenske socialne standarde zaposlenih, torej lahko zakonito poslujejo, če svojim zaposlenim izplačujejo le minimalne plače.

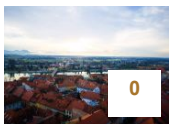
Odgovorne osebe slovenskih izvajalcev, ki so zavezane Kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti, so na drugi strani kazensko odgovorne z grožnjo zapora do pet let za vsako izplačilo svojim zaposlenim, ki je nižje od tarifne priloge v Kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti, tuji ponudniki pa so kazensko odgovorni le za izplačila, manjša od minimalne plače, opozarjajo gradbeniki.

»To pomeni, da tudi pred zakonom nismo enakopravni. Plače v **gradbeništvu** so že tako med najnižjimi v gospodarskih dejavnostih. Stakšnim načinom javni naročniki rušijo naša prizadevanja v socialnem dialogu za doseganje višjih plač in socialnih standardov za naše zaposlene, saj želimo tudi s tem povečati izjemno majhen interes mladih v Sloveniji za vstop v gradbene poklice, ki je med najnižjimi v državah Evropske unije,« izpostavlja **Kristjan Mugerli**, predsednik Zbornice **gradbeništva** in industrije gradbenih materialov pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Komac: »To je socialni damping v svoji najbolj elementarni obliki«

Oskar Komac, sekretar Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti pri Zvezi svobodnih sindikatov in državni svetnik, pa meni, da s temi odločitvami država delavcem v **gradbeništvu** jasno sporoča, da so njihove že tako nizke plače, ki dosegajo le 76 odstotkov državnega povprečja, še previsoke in so za njih dovolj izključno minimalne plače.

»To je socialni damping v svoji najbolj elementarni obliki in posledice bodo hude in trajne za slovensko **gradbeništvu**, kjer je danes **preko 60.000 zaposlenih** in je eden največjih panožnih zaposlovalcev, saj predstavlja 10 odstotkov vseh zaposlenih v gospodarstvu. Od države ponovno terjamo, da nemudoma ustrezno spremeni Zakon o kolektivnih pogodbah, da bi lahko dosegli razširjeno veljavnosti Kolektivne pogodbe za **gradbeništvu** in s tem zagotovili skupne vsaj minimalne standarde za vse, ki delajo v dejavnosti **gradbeništvu** v Sloveniji. Pričakujemo tudi pospešitev aktivnosti za oblikovanje Paritetnega sklada v **gradbeništvu** in s tem povečanje socialne varnosti zaposlenih in zmanjšanje tveganj v poslovanju družb,« opozarja Komac.



Največ se bo gradilo v Podravju

Državi se povrne 20 odstotkov vrednosti celotnega gradbenega projekta

Razvite države Evropske unije močno ščitijo svoj gradbeni trg, domača podjetja in zaposlene v njih in uspešno preprečujejo prakse socialnega dampinga, navajajo gospodarstveniki.

»Stroški dela v gradbenih projektih so ključni, saj predstavljajo 50 odstotkov vseh stroškov njihove izvedbe. Če gradbeni projekt pri nas izvaja domače gradbeno podjetje z domačimi podizvajalci, samo od stroškov dela neposredno odvede približno 30 odstotkov državi za prispevke, potem pa je tu še dohodnina, davek na dobiček, najemanje storitev in potrošnja njihovih zaposlenih v Sloveniji. Državi se povrne v grobem samo s prispevki na plače in z davki približno **20 odstotkov vrednosti celotnega gradbenega projekta**. Iz teh sredstev se med drugim financirajo zdravstvo, šolstvo in pokojnine,« opozarja Renar.

Ob tem pa izpostavi ključno podrobnost: »Če projekt izvaja tuji izvajalec iz tretje države, teh sredstev Slovenija ne dobi, saj ne plačuje ne prispevkov ne davkov naši državi. Opozarjamo, da bodo v Sloveniji potrebne korenite spremembe v postopkih javnih naročil na tem področju. Prav tako je nujno, da Slovenija ponovno pretehta svoje mednarodne gospodarske usmeritve in sledi Evropske unije Smernicam o udeležbi ponudnikov in blaga tretje države na trgu javnih naročil Evropske unije.«

Iztok Polanič: "Vedno je za vse kriv izvajalec"

Natasa Juhnov Direktor Pomgrada Izток Polanič (desno) opozarja, da naša država premalo ščiti domače gospodarstvo.

Pomurje

S predsednikom uprave Pomgrada o izzivih slovenskega **gradbeništva**

Iztok Polanič (38) je pred dvema letoma prevzel vodenje Pomgrada, ene največjih gradbenih družb v državi, ki ima skupno 850 zaposlenih, od tega 650 v Sloveniji. Pomgrad tudi v tem letu s partnerji sodeluje pri pomembnih infrastrukturnih projektih, med drugim pri nadgradnji železniške proge na odseku Pesnica-Šentilj, kar je največji projekt v zgodovini družbe, vreden več kot 100 milijonov evrov. Prav tako sodelujejo pri projektu širitve Splošne bolnišnice Celje, spomladi letos bodo dokončali gradnjo študentskega kampusa v hrvaškem Osijeku.

Danes je doma bistveno težje najti kvalificirane delavce, ki so pripravljeni delati v **gradbeništvu**. V leto 2020 vstopajo dobro zasedeni, prav tako je po Polaničevih besedah že zapolnjen dobršen del knjige naročil za leto 2021. Pred kratkim so s Stanovanjskim skladom podpisali pogodbo o gradnji 212 stanovanj v soselki Pod Pekrsko gorco v Mariboru.

Dokončali ste gradnjo kompleksa s 94 stanovanji na Švedskem. Kaj taka referenca pomeni za nadaljnje nastope družbe na tujih trgih?

"Projekt na Švedskem je deviacija od naših siceršnjih projektov, saj je bil na odročni lokaciji. Z njim smo želeli ugotoviti, ali smo to sposobni delati. Pokazalo se je, da imamo kompetentne ljudi in dovolj znanja, tako smo ga skupaj s pomurskimi podizvajalci uspešno izvedli. Novih projektov na Švedskem trenutno ne načrtujemo, razlog je bistveno slabše razmerje med evrom in švedsko krono, ki ni več v našo korist. Zato tuja podjetja tam niso več tako konkurenčna, kot so bila takrat. Smo si pa tam ustvarili ime in ob spremenjenih razmerah bomo v prihodnosti rade volje sodelovali v še kakšnem projektu, če bo za to priložnost. Projekt visoke gradnje trenutno v tujini izvajamo edino na Hrvaškem, kjer imamo tudi dve družbi."

Ob lanski podelitvi nagrad za pomursko podjetje leta ste bili precej kritični do odnosa države do **gradbeništva**. Kje vidite največje težave?

"**Gradbeništvo** v Sloveniji je v zadnjih štirih letih v povprečju ustvarilo 4,7 odstotka BDP, v letošnjem in prihodnjem letu bo ta delež okoli 5,7 odstotka. Na primer turizem, o katerem veliko govorimo in v katerega veliko vlagamo, ustvarja samo dva odstotka BDP. Leta 2018 smo v celotnem slovenskem **gradbeništvu** zaposlovali 67 tisoč ljudi, v boljših letih pa skoraj 92 tisoč ljudi. Zaposlujeemo skoraj dvakrat več ljudi kot turistična panoga, s katero se vsi ukvarjajo - kar je sicer prav, da me ne bi kdo narobe razumel -, ampak z nami se na drugi strani ne ukvarja nihče. Nihče ne pripravlja strategije razvoja slovenskega **gradbeništva**, s katero bi odgovorili na vprašanje, kje so naše priložnosti. To strategijo mora napisati država, mi je sami sebi ne moremo, ker to ne bi bilo korektno. Če bi od države dobili smernice, kako sama vidi **gradbeništvo**, bi se

temu lahko ustrezno prilagodili. **Gradbeništvo** je izjemno pomembna panoga, ki jo v celotni Evropi ščitijo in se z njo ukvarjajo, saj vedo, da ima številne multiplikativne učinke. Prav bi bilo, da nas tudi doma tako obravnavajo."





Nataša Juhnov Iztok Polanič

Kaj konkretno pričakujete od te strategije?

"Težav v **gradbeništvu** je ogromno. Prva je javno naročanje. To sicer ureja korekten zakon, ki določa način delovanja, po katerem posluje celotna Evropska unija. Težava je v njegovem izvajanju. V zakonu je napisano, da mora obveljati ekonomsko najugodnejša ponudba, kar pomeni, da naj bi poleg cene preverjali tudi druge kriterije, kot so število zaposlenih in količina strojne mehanizacije, način izvedbe, izpolnjevanje terminskih rokov in tako naprej. Ampak javni naročnik je pri nas doslej vedno zagovarjal stališče, da je cena edini pomembni kriterij. Tuja in lokalna podjetja želijo dobiti reference, zato postavljajo dampinške cene, da pridejo do poslov. Potem je tu vprašanje delitve odgovornosti. V Sloveniji je vedno za vse kriv izvajalec, a pri gradnji sta poleg izvajalca še naročnik in projektant. Izvajalec naredi samo tisto, kar mu naročijo. Tudi če opozarjamo na napake, to še ne pomeni, da nas upoštevajo. Želimo si tudi večje aktivnosti inšpekcijskih služb. Inšpektorjev je premalo glede na to, kar se dogaja na področju **gradbenišтва** in delovnopravne zakonodaje. Inšpektorji največkrat nadzorujejo večja podjetja, ne ukvarjajo pa se z manjšimi izvajalci in z delom na črno, ki ga je v Sloveniji veliko. Bodimo iskreni, skoraj vedno, ko neki zasebnik pride delat k naročniku, ga vpraša, ali hoče, da mu za delo izstavi račun ali ne. Večina ljudi seveda želi delo brez računa, saj je to zanje ugodneje."

A povsod v Evropi ni tako.

"V Avstriji moraš narediti mojstrski izpit, ki ga podeljuje pristojna zbornica, če želiš delovati v gradbenem sektorju. Tega pri nas ni, vsakdo lahko odpre gradbeno podjetje in brez težav pride do posojila za nakup gradbene mehanizacije. To tako ne more biti. Podpisniki gradbene kolektivne pogodbe smo zgolj velika podjetja, zato ta v Sloveniji nima splošne veljave. Lahko povem primer iz Švedske. Nismo bili podpisniki njihove kolektivne pogodbe, a nas je njihov sindikat prisilil, da smo jo podpisali, saj sta bila sindikat in inšpekcijska služba povezana, nam pa so začeli odrejati inšpekcijske nadzore. Pa smo izplačevali višje plače, kot jih predpisuje njihova kolektivna pogodba. Pri nas te zavesti ni in tu delamo veliko napako."

Gradbeništvu je izjemno pomembna panoga, ki jo v celotni Evropi ščitijo, saj ima številne multiplikativne učinke

So težave tudi z državo?

"Trebajo urediti področje mineralnih surovin. Do leta 2021 bo poteklo 140 koncesij za pridobivanje mineralnih surovin. Če te ne bodo podaljšane, v Sloveniji ne bo več na voljo osnovnega materiala za proizvodnjo asfalta in betona. Službe, ki se s tem ukvarjajo, so podhranjene ali nimajo interesa, da bi zadevo pravočasno rešile. Vsi se pogovarjamo o digitalizaciji **gradbenišтва**, a najprej moramo imeti urejene temelje hiše. To pomeni tudi to, da moramo standardizirati popise del. Danes lahko popise del v predračunih vsak popisovalec

zapiše po svoje, tako pride do izigravanj. Skratka potrebujemo direktorat za **gradbeništvo**, ki bi bil naš sogovornik za vse omenjene težave."

Omenili ste tudi, da bi bile plače višje, če manjša podjetja ne bi poslovala na črno.

"Govoril sem o statističnih plačah, saj nekatera mikro in mala gradbena podjetja izplačujejo minimalne plače, nekaj pa dajo delavcem v gotovini. Zato so plače v slovenskem **gradbeništvu** bistveno višje, kot kaže statistika. V letu 2018 je bila povprečna plača v **gradbeništvu** 1348 evrov bruto."

Gradbena podjetja v Sloveniji, tudi vaše, so pogosto tarča očitkov zaradi najemanja agencijskih delavcev, zato naj bi podatki o višini plač prikazovali izkrivljeno sliko.

"Vse delavce, ki jih najemamo na ta način, najemamo pri renomiranih agencijah z ustreznim dovoljenjem. Te delavce plačujemo v skladu z zakonom, ki pravi, da mora biti agencijski delavec plačan enako kot delavec, ki je pri nas zaposlen. S temi očitki se ne morem strinjati."

Je danes zaradi odhoda številnih Pomurcev na delo v Avstrijo težko najti domače gradbene delavce?

"Danes je doma bistveno težje najti kvalificirane delavce, ki so pripravljeni delati v **gradbeništvu**, kot pred desetimi ali petnajstimi leti. S tem se srečujejo tudi v drugih panogah, povsod tam, kjer gre za delo v težjih razmerah. Teh odhodov je bilo v preteklosti več. Saj tudi Avstrija ni obljubljena dežela, kar nekaj naših delavcev se je od tam že vrnilo k nam. Se pa strinjam z oceno, da smo zaradi bližine Avstrije bistveno bolj podvrženi tem težavam kot neko podjetje v osrednji Sloveniji ali naš konkurent iz Novega mesta, ki lahko zaposluje hrvaške delavce."

Marsikoga je presenetilo, da se niste prijavi na razpis za gradnjo drugega tira. Zakaj ste se tako odločili?

"Ne drži, da se nismo prijavi. Nismo pa v nobenem konzorciju kot partner, temveč nastopamo kot podizvajalec. Razlog je preprost: tveganja, povezana s tem projektom, so prevelika in ne vem, ali bodo ustrezno ovrednotena v končni ceni. Tega se večina gradbincev premalo zaveda."

V katerem konzorciju sodelujete?

"V konzorciju s Kolektorjem."

V zadnjih desetih letih je prišlo do precejšnjih sprememb pri igralcih na slovenskem gradbenem trgu. Nekateri so propadli, drugi so se okrepili. Je danes ta trg konsolidiran? Vidimo, da s Kolektorjem sodelujete pri več projektih. Je v prihodnosti predvideno še tesnejše sodelovanje z njimi?

"Vsi slovenski gradbinci sodelujemo pri različnih projektih. Včasih sami nimamo dovolj resursov, drugič morda nimamo potrebnih referenc, zato bodo takšna sodelovanja vedno prisotna. To je običajna praksa tudi v tujini. Ko recimo v Avstriji sodelujeta Strabag in Porr, ki sta tam med največjimi igralci. Samo pri nas iz tega delamo velike zgodbe in govorimo o nečednih poslih. Slovenski gradbeni trg se bo še moral konsolidirati. Vprašanje je, kdaj in po kakšni ceni. Problem našega trga je tudi veliko število inženirskih podjetij, kar je posledica propada velikega števila gradbincev. Ne glede na to, koliko gradbincev bi se potencialno lahko združilo, morajo tekmovali z malimi gradbenimi podjetji, ki jih najamejo inženiring podjetja, tako pa je težko poslovati."

Zakaj na avstrijskih razpisih redno zmagujejo avstrijska gradbena podjetja?

"Zato, ker znajo tehnične pogoje na razpisih zapisati tako, da jih lahko izpolnjujejo samo avstrijska podjetja. V Sloveniji smo bili tudi na drugih področjih vedno bolj papeški od papeža. Nikoli se ne vprašamo, kaj posamezni evropski predpisi pomenijo za naše gospodarstvo. To pa je

prvo, kar storijo v tujini, preden sprejmejo neke sugestije Evropske unije. Nato sprejmejo zakone, ki zadostijo kriterijem EU in hkrati ščitijo domače gospodarstvo. V Avstriji to znajo narediti in zagovarjati. Tudi če morajo čez čas zaradi tega plačati kazen, je ta manjša, kot bi bila škoda, če bi posel oddali tujcem. V Avstriji so tuji gradbinci zaželeni, a le kot podizvajalci avstrijskih podjetij. Tam ne boste videli, da bi avtocesto obnavljal Pomgrad. Mi bomo sicer morda tam prisotni kot podizvajalci, a naših napisov ne bo. To je posel, ki ga bo dobil Strabag ali kateri drugi večji gradbinec, saj ščitijo domače gospodarstvo."

GOSPODARSTVO, PETEK, 14. FEBRUAR 2020 GZS

Presezek tekočega računa pri 6,7 % BDP v 2019

Več kot polovica presežka v plačilni bilanci na račun Nemčije

V letu 2019 je presežek tekočega računa po podatkih Banke Slovenije (plačilna bilanca) znašal 3,2 mrd EUR, kar je bilo za 566 mio EUR več kot v letu 2018. Bolj kot presežek menjave blaga (povečanje za 204 mio EUR) se je povečal presežek menjave storitev (za 338 mio EUR). Primanjkljaj primarnih dohodkov se je glede na leto prej zmanjšal za 122 mio EUR, primanjkljaj sekundarnih dohodkov pa povečal za 98 mio EUR. Po državah smo imeli v letu 2019 največji presežek na tekočem računu z Nemčijo (1,2 mrd EUR oz. 54 %), Hrvaško (623 mio EUR), Francijo (476 mio EUR), Rusijo (267 mio EUR) ter Srbijo (263 mio EUR), največji primanjkljaj pa z Avstrijo (500 mio EUR), in sicer predvsem zaradi velikega uvoza industrijskih izdelkov, ki se uporabljajo v slovenski predelovalni dejavnosti, in trgovskih izdelkov za splošno rabo.

Slovensko **gradbeništvo** v tujini vsaj v 2019 uspešnejše kot tujci pri nas

Presežek storitvene menjave je v letu 2019 znašal 3 mrd EUR, kar je za 338 mio EUR več kot v letu 2018. Pri tem se je najbolj povečal presežek gradbenih storitev (gradbena dela slovenskih podjetij, opravljena v tujini glede na dela tujih gradbenikov pri nas), pred presežki storitev predelave blaga, telekomunikacijskih storitev ter potovanj. Najvišji pozitivni saldo so dosegle transportne storitve in potovanja (oboje po 1,4 mrd EUR). Izvoz vseh storitev se je v letu 2019 glede na predhodno leto povečal za 7,1 %, uvoz pa za 4,3 %.

Tujci nam 800 mio EUR, mi njim 20-krat manj

Domače neposredne naložbe v tujini so se v zadnjih dvanajstih mesecih povečale za 126 mio EUR kot posledica povečanja reinvestiranih dobičkov (41 mio EUR) in lastniškega kapitala (35 mio EUR) ter na drugi strani povečanega neto financiranja tujih povezanih družb (50 mio EUR). To pomeni, da so slovenska podjetja na tuje trge vložila 35 mio EUR dodatnega kapitala, kar je po naši oceni nizka vsota, ki ne pomeni velike podpore pri prodoru na izvozne trge. Tuje neposredne naložbe so se v zadnjih 12 mesecih povečale za 80 mio EUR. Večina letnega povečanja izvira iz lastniškega kapitala (1,1 mrd EUR) in reinvestiranih dobičkov (0,3 mrd EUR), medtem ko se je neto dolg do tujih lastnikov znižal za 0,6 mrd EUR. Večino tujih investicij, merjenih po vrednosti, predstavlja prodajo slovenskih podjetij tujim lastnikom, torej le zamenjavo lastništva.

[Več informacije](#) na povezavi.

[PÉTER BAJOMILÁZÁR](#) | [MADŽARSKA](#) | [VIKTOR ORBÁN](#), [DELOSLED], [DELOSLED] | [MEDIJI](#) | [OLIGARHI](#)

Ne gre samo za ideološki nadzor, ampak predvsem za vire

Vsi koraki z namenom prevzema nadzora, pa naj gre za medije, visokošolske ali kulturne institucije, so del iste strategije, pravi profesor z univerze v Budimpešti.

Objavljeno
14. februar 2020 07.00

Posodobljeno
14. februar 2020 07.55



Pri stranki Fidesz ne gre samo za oblast in denar, ampak tudi za ideologijo. FOTO: Laszlo Balogh/Reuters



[Mojca Zabukovec](#)



Raziskovalec medijev in profesor množičnega komuniciranja v Budimpešti **Péter Bajomi-Lázár** je kot gostujoči predavatelj sodeloval s Srednjeevropsko univerzo milijarderja Georgea Sorosa. Ta je morala lani po sprejetju spornega zakona o visokošolskem izobraževanju prostore najti zunaj Madžarske. »Vsi koraki z namenom prevzema nadzora, pa naj gre za medije, visokošolske ali kulturne institucije, so del iste strategije. Njen cilj je vsiliti ideologijo vladajoče politične stranke kot prevladujočo ideologijo brez izjeme. Za to je treba marginalizirati kritično mišljenje, intelektualce pa izgnati iz države.«

Proučujete medijske sisteme srednje in vzhodne Evrope, leta 2014 ste se ukvarjali tudi s Slovenijo. Kako se je strankarska kolonizacija medijev, ki jo prepoznavate v tem delu Evrope, od takrat spremenila?

Poleg Slovenije sem se takrat ukvarjal še z Madžarsko, Bolgarijo, Poljsko in Romunijo. Podobni procesi v nekaterih od teh držav še vedno trajajo, saj poskušajo politični akterji prevzeti nadzor nad mediji. Trenutno se to dogaja na Poljskem. Gre za stranke, ki niso ne močno družbeno veljavna, ne stabilne volilne baze, so brez finančnih virov in zgodovine. Pri strankarski kolonizaciji medijev ne gre samo za ideološki nadzor nad sporočili, ampak predvsem za vire.

Preberite še:

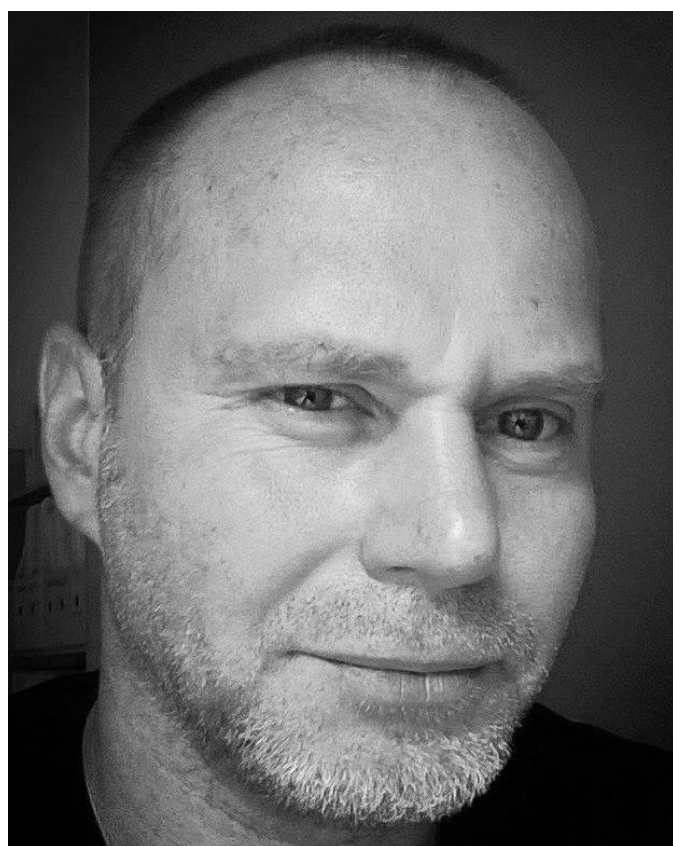
Reportažo Orbánov pozdrav iz Lendave na Šubičevu, v kateri novinar Novica Mihajlovič piše, kdo v resnici dobi milijone iz Budimpešte, ki so namenjeni madžarski skupnosti na vzhodu Slovenije.

V Sloveniji poteka razprava o tem, da podjetja blizu madžarskega premiera **Viktorja Orbána** financirajo tukajšnje medije, ki so lastniško povezani s stranko, ki poskuša sestaviti vlado. Zdi se, da strankarska kolonizacija medijev ne pozna zidov in ograj.

Pri stranki Fidesz ne gre samo za politično naložbo, ampak tudi poslovno. Toda hkrati ne gre samo za oblast in denar, ampak tudi za ideologijo. Zelo se trudijo, da bi sprebrnili družbo in ustvarili novo večino v skladu z nacionalistično, konservativno, krščansko ideologijo. Ali pa vse to preprosto služi ohranjanju oblasti, kar počnejo vse politične sile. To je železni zakon oligarhije.

Kako se v medijih kaže razmerje med strankarsko in korporativno močjo?

Ko govorimo o vzhodnem delu Evrope, je vzorec jasen. Multinacionalke, ki so na medijski trg vstopale po politični transformaciji, so v zadnjih letih odšle. Po gospodarski krizi mediji



Lokalni oligarhi medijev ne kupujejo zato, ker bi bili dobičkonosni, ampak kot politično naložbo, meni Péter Bajomi-Lázár.
FOTO: Osebni arhiv

namreč niso več dobičkonosne naložbe. Tako so v medije začeli vstopati lokalni oligarhi. To se je zgodilo na Madžarskem, Češkem, zdaj se dogaja na Poljskem. Domači oligarhi so blizu domačim političnim igralcem, čeprav vezi med gospodarstvom in politiko niso odkrite. Medijev ne kupujejo zato, ker bi bili dobičkonosni, ampak kot politično naložbo. Tako političnim strankam ponujajo določene storitve, v drugih poslovnih okoljih, kot je, denimo, **gradbeništvo**, pa se jim investicija povrne.

Kdo vlada komu?

Dobro vprašanje, a nisem prepričan, da obstaja neki splošni vzorec. Na Madžarskem politična elita narekuje poslovni.

Podjetja, ki so povezana z Orbánom, v Sloveniji financirajo strankarske medije, ki imajo nizek doseg občinstva v tradicionalnem smislu, toda skozi strankarske podaljške na družbenih omrežjih igrajo pomembno vlogo pri normalizaciji dezinformacij in diskurzov izključevanja v javnih razpravah.

Pred kratkim smo raziskovali sovražni govor na Madžarskem v povezavi z begunci. Zaznali smo velik porast ksenofobije, kar je povezano s številnimi političnimi in vladnimi kampanjami proti migrantom. Odraža se predvsem na ruralnih območjih, kjer imajo Orbánovi glasovi monopol. Ljudje na teh območjih niso nikoli imeli stika z begunci, kot ga imajo, denimo, v Budimpešti, kjer ljudje tudi zato ne kupijo vsega, kar jim poskušajo prodati mediji. Kar nas uči madžarski primer, je, da je diskriminacija do manjšin bolj izrazita na območjih, kjer ni nobenega drugega glasu razen provladnega. Dokler imate relativno pluralno medijsko krajino, se glasovi takšnih medijev izgubijo, prekrijejo jih sporočila drugih. Problem nastane, ko dobi en glas premoč.



»Pri stranki Fidesz ne gre samo za politično naložbo, ampak tudi poslovno.« pravi raziskovalec medijev in profesor množičnega komuniciranja v Budimpešti Péter Bajomi-Lázár. FOTO: Reuters/Hannibal Hanschke

Zdi se, da je Orbánova pozicija na oblasti neomajna, pa je tudi v resnici tako? Na lanskih lokalnih volitvah je nekaj mest dobila opozicija, tudi Budimpešto.

Lani smo bili priča vzniku določene politične alternative Orbánu, zato je opozicija lahko zmagala v nekaj večjih mestih. Toda vprašanje je, ali se je opozicija sposobna povezati in ponuditi resno alternativo Orbánovemu režimu. Dejstvo je, da je večina prebivalstva na ruralnih območjih, kjer vlada Fidesz.

Različna mednarodna novinarska združenja so

decembra lani v skupni izjavi zapisala, da je neodzivanje EU, ko gre za Madžarsko, odprlo vrata Fideszovi vladi za izvoz iliberalnega medijskega modela v države srednje in vzhodne Evrope. Kako to komentirate?

Ne gre samo za to, da EU tolerira vzpon iliberalne avtokracije. Velik del razvojnega denarja za Madžarsko dobi Fidesz, zato lahko rečemo, da EU sponzorira Orbánov režim. Delovna sila na Madžarskem je zelo poceni, delavske pravice so omejene v primerjavi z drugimi državami, zato se evropskim podjetjem, še posebno nemškim, izplača, da imajo tovarne na Madžarskem. Ko je Orbánova vlada leta 2010 prišla na oblast, je najprej spremenila medijsko zakonodajo. O tem je bilo nekaj razprav v evropskem parlamentu in drugih telesih, toda zgodilo se ni nič. Madžarska vlada je sprejela nekaj kozmetičnih popravkov, medtem ko je celotna medijska nadzorna struktura ostala nedotaknjena in v rokah Fidesza. Vse člane brez izjeme v medijski svet imenuje Fidesz, kar potem v parlamentu potrdi Fideszova večina. Tako v vsej medijski strukturi sedijo Fideszovi klienti, ki naj bi skrbeli za to, da so mediji neodvisni, kar seveda niso. Tako imate konglomerat javnih medijev, ki združuje približno 15 radijskih in televizijskih postaj ter državno tiskovno agencijo, in to so povsem provladni glasovi. Potem je tu še krovná družba 476 zasebnih medijev Kesma, v kateri prav tako promovirajo desno, konservativno, nacionalistično, krščansko agendo.

Kakšne širše posledice v EU je imelo po vašem neukrepanje pristojnih evropskih institucij ob prvi sporni spremembi medijske zakonodaje na Madžarskem leta 2010?

07:30

<https://www.aktualno24.si/view/ne-gre-samo-za-ideo...>

4 / 4

Težko bi rekel, da Orbán izvažja svoj režim. Tudi v drugih državah se namreč vzpostavljajo podobni avtokratski režimi, in to ni povezano samo z Orbánovo politiko.



Pavšalno zmanjšanje CO₂ ne vodi nujno do razogljivenja

Urška Košenina

Izpolnjevanje NEPNa in presek stanja strategij in akcijskih načrtov na področju prometa za prehod v manj fosilno družbo – takšen je bil naslov posveta, ki ga je organiziralo Ministrstvo za infrastrukturo (Direktorat za trajnostno mobilnost) s soorganizatorji – CER Center energetske

učinkovitih rešitev, SRIP ACS+ ter Zelena Slovenija. Promet ni bil izbran naključno, saj ga močno izpostavljata Podnebno ogledalo in NEPN. Na posvetu so predstavili tudi ukrepe za učinkovitejši razvoj trajnostne mobilnosti v Sloveniji, predvsem pa konkretne usmeritve za doseganje podnebno energetskih ciljev.

Tudi z realno presojo, kaj v novih usmeritvah predlaga EK in kaj bo mogoče v prometu doseči, saj so nekateri cilji že za leto 2020 preveč optimistično in dejansko neuresničljivi.



Izzivov do znižanja emisij TGP do leta 2030 je veliko, pri čemer je **Darko Trajanov**, direktor Direktorata za trajnostno mobilnost na MzI, poudaril, da jih bo težko doseči. O problematiki prometa z različnih vidikov so na posvetu govorili predstavniki podjetij in panog, na okrogli mizi pa so se lotili teme Realnost projekcij doseganja podnebnih ciljev v prometu.

Cilji NEPN težko dosegljivi

Politike so z novo EU komisijo ostale enake, je povedal Darko Trajanov, direktor Direktorata za trajnostno mobilnost. Fokus je zmanjšanje emisij toplogrednih plinov do 2050. Na področju prometa celo za 90 %. Za nas je to zelo aspirativen cilj, ne znam si predstavljati, kako ga doseči. Cilji so postavljeni višje, kot je realno, da se lahko v prometu dosežejo v tem času. Z NEPN načrtujemo cilje do 2030. Da bi te cilje dosegli, moramo vse ukrepe, ki smo si jih zadali, izvesti v celoti. Zelo verjetno je, da bomo cilj + 12 % težko dosegli. Do sedaj je bil cilj + 18 %. Za dodatne štiri točke moramo ukrepe še zaostri. Poseg bo potreben na področju železnic, izboljšati moramo omrežja, optimizirati logistiko, dograditi proge tam, kjer jih ni. Uvesti bo treba bistveno bolj učinkovit in čist javni potniški promet. S trenutnimi tehnologijami se vsega ne bo dalo rešiti. Prizadevati si moramo za aktivno mobilnost, za pešačenje, za kolesarjenje. Vse povedano še vedno ne bo dovolj, da bi prišli na – 90 %.

Paradigma rasti ne dopušča obvladovanja povpraševanja po prometu

Vse, kar delamo, ostaja na trenutni paradigmi, ki temelji na gospodarski rasti in ustvarjanju dobička. V Evropi sem se poskušal pogovarjati o obvladovanju povpraševanja po prometu, vendar to ni področje, ki bi se ga politično lahko dotikali. Uvajamo lahko le ukrepe na strani ponudbe po mobilnosti. Zelo pomemben faktor je tudi organizacija rabe prostora, kam naj kaj umestimo v prostor, kje bivamo, kje delamo, kako je organizirana oskrba, kje so trgovine, kako preživljamo prosti čas itd. Zelo pomembna je davčna politika, multimodalnost pa je prihodnost prometa v EU.

Multimodalnost je steber, ki ga prinaša zeleni dogovor na področju prometa. 75 % tovora naj bi preusmerili na železnice. Vsi programi, ki jih ima EU na področju železnic, bodo morali slediti temu cilju. Na Ministrstvu smo sprejeli 6-letni načrt naložb v prometno infrastrukturo v sodelovanju s kolegi z MOP. Dogovorili smo se, da bomo dajali prednost trajnostnim oblikam prometa. Glede alternativnih goriv pa EU načrtuje, da se do leta 2025 postavi milijon polnilnic. Poleg električnih so mišljene polnilnice tudi za ostala alternativna goriva. Pri nas so trendi bistveno počasnejši, kot smo pričakovali.

V Sloveniji sta na mizi dva sistemska zakona, Zakon o trajnostni mobilnosti in Zakon o

alternativnih gorivih v prometu. Prvi bo sistemsko uredil področje trajnostne mobilnosti oziroma pravne podlage. Z zakonom o alternativnih vozilih v prometu moramo jasno določiti pristojnosti, kdo je za kaj odgovoren, kakšne so vloge akterjev, kako je s tehničnimi standardi za infrastrukturo, kako z informiranjem in varstvom potrošnikov itd.

Slovenija ima ruralni poselitveni vzorec

Promet je potreba po potovanju, ki nastane, ker so dejavnosti razpršene po prostoru, tako je začel svojo predstavitev **mag. Gregor Pretnar**, Vodja oddelka Prometno inženirstvo in akustika v podjetju PNZ svetovanje projektiranje d.o.o. Posebej je omenil, da ima Slovenija v primeri z drugimi evropskimi državami ruralne vzorce poselitve, da pri nas praktično ni velikih urbanih regij. Slovenija je po deležu energije, ki jo porabimo za promet, četrta v Evropi za Luksemburgom, Ciprom, Malto. Hkrati pa so v NEPN cilji glede deleža obnovljivih virov postavljeni zelo visoko. Izpostavil je 60 ukrepov do bolj trajnostne mobilnosti, kar je zapisano v Strategiji razvoja prometa v RS.

Dizelsko gorivo ima največji potencial, da se spremeni

Dejstva, ki so opisana v 4.1 verziji nacionalno energetskega podnebnega načrta, so dokaj nejasna, je poudarila **dr. Marta Svobljak Jerman**, vodja sekcije trajnostna mobilnost CER, Petrol d.d. V Sloveniji je največji vir toplogrednih plinov promet (brez emisij, ki so podvržene trgovanju z emisijskimi kuponi). Največji delež pri strukturi zavzema dizelsko gorivo, ki ga moramo pri vseh prizadevanjih najbolj nagovarjati, saj ima največji potencial, da se spremeni. Z vidika kemijske strukture in kot obnovljiv energent mu lahko dodajamo neko snov, ki ima sledljivo trajnostno nižji ogljikni odtis.

Opozorila je, da mora gospodarstvo slediti ključnim zakonodajnim virom. Na eni strani imamo Uredbo obnovljivih virov energije v prometu, na drugi pa Uredbo o trajnostnih merilih za biogoriva in emisij toplogrednih plinov v življenjskem ciklu goriv v prometu. Ti dve uredbi pri končnih ciljih ne moreta sovpadati zaradi različnih razlogov, zaradi sestave goriv, zaradi deleža goriv itd. Pri drugi uredbi je gospodarstvo še v težji koži kot pri prvi.

Potrošnik za spremembe ni navdušen

Obstajajo namreč številne omejitve in različne situacije energijskih družb, ki so poklicane k izpolnjevanju ciljev iz NEPN. Ko v Petrolu nagovarjamo vozne parke tovornih vozil, skušamo ponuditi čiste oblike biogoriv, a teh ni

niče pripravljen kupiti. Torej imajo največji onesnaževalci najmanjšo motivacijo za drugačno obliko goriva. Izziv je, kako prestrukturirati promet in kako navdušiti potrošnika za drugačne energente. Potrošnik zaradi stroškov ne bo mogel kupiti energenta, potem infrastruktura obtiči na ravni nerabe. Kljub temu, da imamo kar dobro razvito mrežo elektropolnilnic, je na potrošniški strani velik manjko. Težava je, ker so biogoriva bistveno dražja od fosilnih.

Pravilna terminologija in celovit pristop k zniževanju globalnih emisij

Ogljik sam po sebi ni sovražnik, pravi **prof. dr. Tomaž Katrašnik**, prodekan za znanstveno raziskovalno dejavnost in mednarodno sodelovanje s Fakultete za strojništvo v Ljubljani. Problem je ta, da želimo vse dekarbonizirati. Dekarboniziramo pa z biogorivi, ki imajo ogljik. Bojimo se torej ubežnega ogljika. Po letu 2030 ne bo več dovoljena prva registracija z motorji z notranjim izgorovanjem. Pravilno je, da NEPN naslavlja globalne emisije, pravilno je, da nas Evropa in Pariški sporazum silita k zmanjševanju globalnih emisij. Pavšalno zmanjševanje CO₂ pa ne vodi nujno v zmanjševanje delcev. Tranzicija bo draga in dveh tranzicij ne bo. Nujen je celovit pristop.

Potrebno je meriti celoten LCA emisij

Trenutno Evropa bazira na ti. »tank to wheel« paradigmi, kar pomeni, da ima električno vozilo nič emisij. To seveda ni celotna slika. Potrebno je pogledati LCA emisij, cel cikel. Torej, električno vozilo, ki vstopi v salon (srednje klase), je povzročilo več CO₂ kot pa majhno vozilo ne glede na pogon v življenjski dobi. Dizelski motorji imajo višji izkoristek in zato cmitirajo manj CO₂. Ko bencinsko gorivo zamenjate s plinom, ima boljše razmerje CH, ampak ga izkoristek trenutnih motorjev praktično izniči. Zato je potrebno gledati LCA. Proizvodne emisije električnega avtomobila so bistveno višje kot pa emisije za proizvodnjo drugih vozil.

Za doseg ciljev potreben sistemski pristop

Motorji z notranjim izgorovanjem so tudi v hibridnih. Električno torej ni elektrificirano, ti besedi imata zelo različen pomen in vpliv. Vzemimo za primer Norveško, ki je svoje delo zelo dobro opravila. V »energy supplyu« nimajo izpustov, stacionarno tudi ne. Lotili pa so se prometa zato, ker je daleč najdražji. Mi nimamo časa za postopnost, dobro pa je vedeti, da sta preostala dva sektorja tudi pomembna in cenejša. Najprej je potrebno zmanjšati potrebo. Četudi je to prepovedana beseda, moramo vedeti, da se začne z nami, ne s politiko.

Naslednja stvar je povečati učinkovitost na kilometr, kar pomeni bolj učinkovite pogoje, bolj učinkovite načine. Tretja je menjava energenta. Samo sistemski pristop nas privede do cilja. Menjava energenta kot edina pot ne vodi do tja. Leta 2014 se je v Evropi začelo jasno govoriti o »well to wheel« pristopu, ki bo imel vključen LCA. Tudi to je obnovljiva energija, kar NEPN lepo povzame. V ospredju so manjša vozila z učinkovitimi pogoni. Ne smemo pozabiti, da nov dizel ni tako velik problem. Jasno pa je, da bi star dizel moral s ceste.

Avtomobilski SRIP predstavlja 35.000 zaposlenih v industriji

Avtomobilska industrija je tista, ki se že dolga leta in zelo veliko ukvarja s tem, kako znižati emisije, je poudarila **Tanja Mohorič**, direktorica SRIP ACS+. Emisije nastajajo zaradi nas, ki smo uporabniki vozil. Mobilnost ni le to, da se lahko pripeljemo od a do b, temveč tudi to, da si lahko v trgovini izberemo kivi iz Avstralije itd. Za Slovenijo je avtomobilska industrija pomembna in moramo razumeti, kako je vpeta v te zgodbe. Pri nas se na področju združevanja avtomobilske industrije ukvarja ACS kot avtomobilski grozd. V letu 2017, ko smo postavljali Strategijo pametne specializacije, se je ACS povezal z združenjem za promet in ustanovil SRIP na področju mobilnosti. Pogovarjamo se o konkretnih projektih, o realizaciji, o izvedbah politik, o industrijskih strategijah, o strategijah razvoja avtomobilske industrije, mobilnosti itd. Trenutno imamo v SRIPu 118 članov, 76 % od teh je malih in srednjih podjetij. Skupaj predstavljamo 35.000 zaposlenih v Sloveniji. Celotna realizacija je 11 milijard evrov, delež realizacije v našem BDPju je 22 %, prispevek dodane vrednosti pa nekaj več kot 10 %. Naša avtomobilska industrija je izjemno vpeta v globalni prostor, ker izvozi prek 80 % vseh proizvodov. Slovenski proizvajalci so vpeti v globalne dobaviteljske verige. In so dobavitelji vsem proizvajalcem vozil, razen morda ne nekaterim Kitajskim.

Radikalni izzivi s klicem po spremembah

Naš največji fokus so komponente in sistemi za zelena, varna in udobna vozila. V avtomobilski industriji prihaja do izjemnih sprememb. Spreminjajo se navade potrošnikov, energenti, trendi na področju velikosti vozil itd. Dizelgate je kot velik škandal naredil izjemno škodo v razumevanju tega kaj je dizel, kaj je bencin, kaj je elektrika, ker je bilo kar naenkrat z dizlom vse narobe. Ob pogledu na električni avto pa smo vsi fascinirani. Še nikoli ni bila avtomobilska industrija soočena s tako radikalnimi zahtevami, da je potrebno nekaj narediti.

Več na www.zelenasiovenija.si



PRIROČNIK O TRAJNOSTNI GRADNJI

Kompleksna tema za stroko in podjetja, stavbe so potencial

Urška Košenina

Kako daleč je Slovenija pri trajnostni gradnji in kako je povezana vrednostna veriga v **gradbeništvu**? Del odgovora je dal lanski **Svetovni gradbeni forum 2019** v Ljubljani.

Inženirska stroka je kritično razpravljala o trajnostnih virih energije in učinkoviti rabi virov v grajenem okolju, o naprednem konstrukcijskem **gradbeništvu** in drugem, v dokumentu Ljubljanska izjava pa so prevzeli odgovornost pri izvedbi agende za cilje trajnostnega razvoja do leta 2030. Praksa v Sloveniji je izziv za vrednostno verigo, ki sodeluje v gradnji – od investitorjev in projektantov do posega v prostor in razgradnjo stavbe. Zato bo priročnik **Prehod v trajnostno gradnjo in življenjski cikel stavbe** zajel vsebino, ki upošteva podnebne spremembe, krožno gospodarstvo, kakovost bivanja in pametni model stavb. Pogovori s številnimi predstavniki vrednostne verige in razprave na seji uredniškega odbora so pokazali pripravljenost na spremembe. V Sloveniji je bila petina vseh stavb od skupaj 852.000 zgrajena v letih 1971-1990. Stanje stavbnega fonda zahteva sanacijo.



Slovenija je sprejela več dokumentov, ki se nanašajo na trajnostni razvoj v zvezi s podnebno problematiko, tudi za **gradbeništvu**, med drugim za stavbe, za katere je opredelila nekatere konkretne cilje. V Evropi se gradnji in uporabi zgradb pripisuje kar 40 % porabe vse razpoložljive energije ter približno 36 % izpustov CO₂, kar predstavlja veliko okoljsko obremenitev. Za doseganje ciljev strateške agende Evropskega sveta 2019-2024 bo najbrž potrebno sprejeti tudi novo gradbeno direktivo za podporo trajnostni gradnji, ki bi v naslednjih letih igrala ključno vlogo pri zmanjšanju okoljskih vplivov stavb. **Gradbeništvu** ustvari v Sloveniji 6 % dodane vrednosti (BDP). V Sloveniji trenutno ni enotnih navodil za trajnostno gradnjo, ni zakonodaje in premalo je znanega o trajnostni gradnji na trgu. Potreben je celoten pregled smernic za trg trajnostne gradnje. Priročnik za trajnostno gradnjo je nujen za celotno trajnostno verigo **gradbeništvu**, ker je znanja premalo, je pomanjkljivo v vseh delih vrednostne verige.

Priročnik bo zajel vrednostno verigo od gradnje do razgradnje, vključujoč krožno gospodarstvo in življenjski cikel stavbe, pri čemer je v ospredju kvaliteta bivanja. Pri vsebini in izdaji priročnika so se povezala vsa tri ključna ministrstva, MZI, MOP in MGRT,

prav tako pa tudi SRIPa Krožno gospodarstvo in SRIP Pametne stavbe in dom z lesno verigo. Poleg uvodnih tekstov bo priročnik vseboval tematska poglavja, ki bodo strukturirana, sledili bodo dobri primeri praks doma in v tujini, na koncu še **PR teksti**. Prva faza je priprava in izid priročnika, druga faza, ki je nujna, pa je ciljna distribucija (3.500 izvodov) in izvedba regijskih delavnic z akterji vrednostne verige. Priročnik želi na ta način pospešiti razvoj trajnostne gradnje. Ena ključnih ugotovitev s trga je, da je pripravljenost za spremembe, vendar ni pobud. Celotna panoga je premalo povezana. Nujna je razprava o nacionalnem sistemu kazalnikov trajnostne gradnje. Nekateri menijo, da ni dovolj znanja in stroke za trajnostno gradnjo in da so potrebni premiki po fazah. Aktualni slovenski dokumenti so v razpravi, od NEPNja do Podnebnega zakona, do Strategije prostorskega razvoja Slovenije in drugih. Dobro izhodišče za pripravo osnov trajnostne gradnje je pregled sistemov trajnostnih kriterijev s predlogom prenosa, to je gradiva, ki sta ga za MOP pripravila Zavod za **gradbeništvu** Slovenije in Gradbeni inštitut ZRMK.

Slovenija mora izdelati lasten sistem nacionalnih kazalnikov za trajnostno gradnjo, pri čemer upošteva LEVEL(s), a hkrati upošteva tudi lastne pogoje. Priročnik mora

strukturirati posamezna tematska poglavja in nujno vključiti sistem zelenega javnega naročanja, ker je javni sektor bolj izpostavljen kot zasebni. Priročnik mora povedati, kje je Slovenija in kje so realne možnosti pospeška trajnostne gradnje.

Publikacija je namenjena celotni vrednostni verigi (tako je tudi sestavljen UO), po izidu pa bo Zelena Slovenija izvedla strokovne delavnice po regijah za vrednostno verigo (po ciljni adremi v dogovoru s ključnimi akterji in v sodelovanju z vsemi partnerji pri projektu).

Ugotovljeno je bilo, da se v Sloveniji noben del vrednostne verige trajnostnega razvoja še ni lotil tako, kot bi se moral. Vse ključne elemente, ki sestavljajo trajnostno gradnjo, bo priročnik predstavil s strokovnjaki in dobrimi primeri prakse.

Nekaj poudarkov iz razprave

Dr. Sabina Jordan: Vprašati se moramo, komu je priročnik namenjen? Ali je struktura Level(s) smiselna za Slovenijo, ker ima Level(s) za cilj certificiranje stavb? Naš namen je drugačen. Kakšen je naš namen? Kakšna naj bo zahtevnost tekstov? Kako globoko bomo šli? Ne smemo zgrešiti ciljne javnosti, da priročnik ne bo sam sebi namen.

Prof. dr. Alojz Poredoš: Lotevamo se izredno kompleksne tematike. V stavbi, ki je namenjena človeku, je preplet vseh strok. Stavbo mora postaviti v prostor arhitekt, gradbenik jo bo materializiral, poleg tega pa ne smemo pozabiti na stroko, ki bo zagotavljala pogoje za življenje, za delo v tej stavbi. To so tako imenovane strojne inštalacije, ogrevanje, hlajenje, kakovost zraka itd. Če bi želeli v priročniku v detajle,

v neke ekspertize itd., bi bilo to preobširno. Potrebujemo prispevke, ki bodo dali identifikacijo problemov ter predvsem navodila, ki bi nas vodila v trajnostno gradnjo. Trajnost z vseh vidikov, prostorske umestitve, gradbenih materialov, same gradnje in tudi rabe energije v takih stavbah. V življenju stavbe ima največji vpliv na trajnostnost ravno raba energije. V času uporabe stavbe porabimo okrog 45 % vse energije. Predlagam, da so prispevki dovolj splošni, oz. razumljivi za splošno strokovno javnost, tudi delno za laično javnost, poleg tega pa bi močno priporočal, da se navajajo viri. Da bo tisti, ki bo želel iti v globino, v priročniku našel vir, kam naj se usmeri, kje najde še več informacij in znanja.

Dr. Bruno Dujič: V Sloveniji imamo pri razpravah o trajnostnem razvoju gradbeništva problem, ker nimamo razvite lesno-predelovalne panoge. Takoj ko izpostavimo les kot trajnosten material, smo v slovenskem prostoru naleteli na problem. V desetih letih se tudi v izobraževalnih ustanovah ni veliko premaknilo, gradbinci, pa tudi občja javnost, ne razumejo, kaj je trajno in kaj trajnostno. Zakaj je les najboljši material na svetu? Zato, ker propade, ker ne obremenjuje okolja. Ker če bi propadla plastika, ne bi imeli teh težav. Za osnovno izobrazbo, zakaj uporabljati naravne materiale, si je potrebno prizadevati. Naša gradbena panoga tega ne želi osvojiti. Dokler ne bo nujna, bodo prevladovali drugi koncepti gradbeništva, ki izvirajo izpred mnogo let nazaj in so še vedno v ospredju. Potrebno je pokriti stroške materialov na podlagi LCA stavbe, potrebujemo neke takse.

Igor Milavec: Kakorkoli, potrebno je vedeti, da panoga v zadnjih petih let raste. Po statistiki se je lesena gradnja 2010 do 2018 praktično podvojila. Tudi naše mednarodne asociacije predvidevajo do leta 2050 vsaj še trikratno

povečanje lesne gradnje. Verjamem, da se pri tiski že poznajo, bodo pa še večji, ko se bodo uvedle takse. Naj gre za letalski prevoz ali za gradbeništvo.

Friderik Knez: Zelo malo je uporabnikov, ki jih s srcem zanima to, da je stavba trajnostna. Koliko bo tistih, ki bodo to pripravljene kupiti? Vsakega pa zelo zanima, da je stavba prijetna. Nujno potrebujemo metriko, da bo stvar merljiva. Ker če ne bo merljiva, potem bo tako ohlapno, da bo hkrati vse in nič.

Neža Močnik: Enako je pri osvetlitvi prostorov. Če govoriš o kakovostnih osvetlitvah, je potrebno to definirati. K sreči je zadaj standard, da lahko približno rečemo, kaj je srednja, kaj je visoka itd. Verjamem, da bo v tem priročniku prišlo do konkretnih priporočil. Tam, kjer se to seveda da.

Dr. Ana Mladenovič: Naj bo ta priročnik primer, kaj pravzaprav trajnostno gradbeništvo je, potem pa gremo z delavnicami v globino. Nujno je tudi vključiti temo potresa, azbesta in drugih nevarnih snovi v starih stavbah.

Mag. Igor Kulašič: 80 % stroška stavbe je uporaba, le 20 % je gradnja. S priročnikom moramo ozavestiti investitorja, da je poraba energije največja pri rabi stavbe. Aspekt digitalizacije (BIM) je potrebno vključiti v priročnik.

Dr. Miran Pirnat: Trajnostni razvoj je zelo pomemben v povezavi s podnebnimi spremembami. Faktorji, kot so emisije, so točka številka ena. Izogibamo se CO₂ izpustom. V tem primeru je les zelo primeren, ker ima izjemne lastnosti hrambe CO₂ za določen čas. Kazalniki pa nam bodo dali tisto tržno prednost, ki bo vplivala na investitorje, na celotno verigo. Potrebujemo usmeritev, kaj je sedaj pomembno, kaj bo pomembno, da bodo investitorji dobili podlago za odločitve.

Slavko Gabrovšek: V GZju piše, da moramo upoštevati bistveno zahtevo - trajnostna raba naravnih virov. Nekdo pa mora povedati, do katere meje jo nekdo upošteva ali je ne. Mejo je potrebno postaviti že sedaj. Potrebujemo robusten kriterij. V priročniku so smernice nujne.

Priročnik mora torej identificirati stanje v EU in v Sloveniji, ko gre za trajnostno gradnjo (opredeliti tudi ključne pojme, od trajnostnega, zelenega graditeljstva do krožnega gospodarjenja v gradbeništvu – življenjski cikel stavbe itd., pri čemer posebej upošteva podnebne spremembe). Uvodni prispevki izhajajo iz ključnih nacionalnih dokumentov s cilji in usmeritvami. Pri predstavitvi evropskega okvira Level(s), ki je podlaga za strukturo koncepta priročnika, uredniški odbor meni, da mora trajnostna gradnja sloneti na naših razmerah in temeljih. ☺

V uredniškem odboru sodelujejo: CBD, dr. Bruno Dujič; CER-Center energetsko učinkovitih rešitev, Ana Struna Bregar; Eko Sklad, j.s., mag. Silviya Kovič; Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo UM, dr. Andrej Tibaut; Fakulteta za arhitekturo UL, dr. Martina Zbašnik Senegačnik; Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo UL, prof. dr. Matjaž Mikoš; Fit media d.o.o., Urška Košenina; Fit media d.o.o., Jože Volfand; Gartner arhitekti d.o.o., Jernej Gartner; GEN-I, Tomaž Oštir; Gradbeni inštitut ZRMK d.o.o., dr. Miha Praznik; Gradbeni inštitut ZRMK d.o.o., mag. Miha Tomšič; Institut Jožef Stefan, Gašper Stegnar; JUB Akademija in Slovensko združenje za trajnostno gradnjo, dr. Iztok Kamenski; Lumar d.o.o., Boštjan Kralj; MGRT, Damjan Hočevar; Ministrstvo za infrastrukturo, Tina Žumer; Ministrstvo za okolje in prostor, dr. Miran Pirnat; Ministrstvo za okolje in prostor, Leni Pernar; Nacionalni inštitut za javno zdravje, dr. Simona Perčič; Siemens d.o.o., mag. Igor Kulašič; Slovenski gradbeni grozd-GIZ, mag. Vladimir Gumilar; Slovensko združenje za energetiko, prof. dr. Alojz Poredoš; SRIP Krožno gospodarstvo, dr. Dragica Marinič; SRIP Pametne stavbe in dom z lesno verigo, mag. Matej Gajzer; Stanovanjski sklad RS, Sanja Burnazović; Urbanistični inštitut RS, Luka Mladenovič; VELUX Slovenija d.o.o., Neža Močnik; Zavod za gradbeništvo, dr. Ana Mladenovič; Zavod za gradbeništvo, Friderik Knez; Zavod za gradbeništvo, dr. Sabina Jordan; Zbornica za arhitekturo in prostor, Slavko Gabrovšek; Združenje lesne in pohištvene industrije, Igor Milavec.

SABINA PETROV



Napredne rešitve za učinkovitejšo proizvodnjo

14.02.2020 | 14:54

Čas branja: 4 min

Exor Eti, PS Logatec, Inea, Kolektor in Elektrospoji o naprednih rešitvah za proizvodnjo na četverčku strokovnih sejmov

Na strokovnih sejmih za napredno industrijo prejšnji teden na **Gospodarskem razstavišču** v Ljubljani, ki so pokrivali avtomatizacijo, robotiko, elektroniko in digitalizacijo, smo nekaj razstavljalcev povprašali o glavnih novostih, ki so jih predstavljali na prireditvi, in o prednosti, ki jih prinašajo uporabnikom v industriji.

Na sejmih Ifam, Robotics, Intronika in IT4Industry, ki jih je družba **ICM** v Ljubljani pripravila tretjič zapored, prej so se odvijali v Celju, se je tokrat predstavilo 84 razstavljalcev iz devetih držav.

Andrej Zupančič, vodja prodaje, PS Logatec:



Foto: Sabina Petrov

»Med večjimi novostmi, ki smo jih predstavili, so novi servoregulatorji za pogon servomotorjev, ki služijo za avtomatizacijo strojev. S tem pridobimo večjo točnost, hitrost, različne možnosti komunikacije in integracije z drugimi stroji. Potem nova serija frekvenčnih pretvornikov, ki ima nekatere dodatne funkcije. In pa seveda novi motorji za rotacijske mize. To so posebni motorji, ki se uporabljajo za pozicioniranje rotacijskih miz. Na primer v robotskih celicah, kjer je treba izdelek za vsakega robota ustrezno pozicionirati in imeti kontrolo nad hitrostjo, položajem in tako naprej. Omenil bi še posebne motorje za valjčne proge za transport izdelkov. Valjčne proge na

primer v **Pošti Slovenije** uporabljajo za transport paketov, v podjetjih pa za transport palet. Prednost novih motorjev je v tem, da se umeščeni v cilindre, čez katere potuje transportni trak, tako da zunanjsi motorja več ne potrebujemo. V ponudbi podjetja B & R, ki ga zastopamo in ki ponuja industrijske računalnike, PLC, panele ..., pa so po novem tudi kamere za strojni vid. Naštete novosti pripomorejo k boljši, hitrejši in učinkovitejši proizvodnji.«

Matej Banovec, vodja programa Zenon, Exor Eti (na sliki desno, v družbi sodelavcev **Marka Rešiča** (levo) in **Gašperja Ambroža**):



Foto: Sabina Petrov

»V podjetju se ukvarjamo z distribucijo programske in strojne opreme v industrijski avtomatizaciji, pa tudi v energetiki, prometu in **gradbeništvu**. Poudarek našega sejemskega nastopa je bil na tem, kar danes zahteva industrija 4.0. Se pravi na agregaciji podatkov z različnih strojev, linij, povezovanju strojev in analizi podatkov

kadarkoli in kjerkoli, kar uporabnikom pomaga izboljšati njihov proizvodni proces in konkurenčnost na trgu. Obiskovalce našega sejemskega prostora je najbolj zanimalo, kako bi lahko svoj sistem različnih strojev, procesov, programske opreme, ki je zelo heterogen, povezali v napreden sistem. Z rešitvijo zenon avstrijskega podjetja **Kopa-Data**, ki ga zastopamo, podjetjem pomagamo te sisteme združiti oziroma povezati različno strojno in programsko opremo.«

Andrej Vrbančič (na sliki desno), prodajni inženir, in **Tim Vrbančič**, sodelavec v marketingu, Inea RBT:



Foto: Sabina Petrov

»Veliko obiskovalcev na našem razstavnem prostoru, kjer smo predstavljali paleto rešitev za avtomatizacijo in komunikacijo v proizvodnih procesih, je povpraševalo po rešitvah za povezljivost. Po diagramu nemškega inštituta **Fraunhofer** ima industrija 4.0 šest stopenj, od katerih je povezljivost druga stopnja. Kar pomeni povezati vse

stroje na eno platformo, da so dostopni izmenljivi podatki o statusih na strojih. Da teče načrtovanje, vzdrževanje, kakovost ... v oblak. Eden od poudarkov naše sejemске predstavitve so bile prav rešitve za povezljivost, tako da so se stvari lepo ujele. Med drugim smo predstavljali strežnik OPC podjetja Kepware, ki ga zastopamo; ta podjetjem pomaga povezati stroje, ki delujejo kot otočki, in imajo krmilnike različnih generacij. Vse to spraviti na isti imenovalec je velik zalogaj. Hkrati pa danes poslovanje od podjetij terja, da imajo podatke na enem mestu, saj je potem njihova uporabnost veliko večja.«

Slavko Munih, prodaja in svetovanje, Kolektor Sisteh:



Foto: Sabina Petrov

»Na letošnjem sejmu smo predstavljali novosti predvsem v dveh segmentih. Prvi je nadzor električne opreme ter spremljanje porabe in parametrov električne energije. Drugi pa vključevanje strojev in naprav v sistem nadzora in upravljanja v industriji.

Kolektor Sisteh je zastopnik nekaj svetovno znanih proizvajalcev opreme in rešitev za prej omenjeni področji – na primer Eaton, Advantech, R.Stahl, katerih proizvodni program obsega tako stikalno opremo, primerno za nadzor in upravljanje električne energije, kot tudi opremo in rešitve v energetiki in industriji, z drugo besedo opremo, primerno za digitalizacijo omenjenih procesov.

To pomeni zajem podatkov v industriji, na strojih in napravah, prenos teh podatkov prek standardnih protokolov in IoT-platform do podatkovnih baz, kjer se pridobljene informacije obdelajo za potrebe uporabnika oziroma kjer se na njihovi podlagi omogoča optimizacija procesov v industriji. Poleg rešitev zastopanih podjetij Kolektor Sisteh implementira tudi lastne produkte in rešitve za prej omenjene storitve.«

Tilen Lukšič, tehnični svetovalec za prodajo, Elektrospoji:



Foto: Sabina Petrov

»S svojo ponudbo pokrivamo več področij, ki so povezana z avtomatizacijo in strojogradnjo. Med glavnimi so stikalna in spončna tehnika, rešitve za upravljanje kablov, signalizacija ... Velik del naše ponudbe sta tudi označevanje v industriji in širok nabor orodij za električarje. Smo dobavitelj, ki lahko stranki – tako proizvajalcu strojev kot drugemu proizvodnemu podjetju na enem mestu ponudi rešitve, ki so med seboj kompatibilne, ki omogočajo povezavo, izdelavo in uporabo strojev in omrežij v celoti. Na sejmu smo tokrat poudarjali tudi rešitve našega novega partnerja, italijanskega proizvajalca industrijskih računalnikov Asem, ki ima v svoji ponudbi panelne in kompaktne računalnike, HMI-vmesnike, različne usmerjevalnike in tako naprej.«

FOTO: Informativna dneva na SGLVŠ

Lokalno

Robert Erjavec - 14 February, 2020 16:11



Na Srednji gradbeni, lesarski in vzgojiteljski šoli 14. in 15. februarja potekata informativna dneva. V tem času osnovnošolci in njihovi starši dobijo vse potrebne informacije s področja programov, za katere izobražujemo – **gradbeništva**, lesarstva in predšolske vzgoje. Po skupni predstavitvi smo jim predstavili programe, praktični pouk, prostore in odgovorili na mnoga vprašanja.

Vabilu k udeležbi pri predstavitvi poklicev so se odzvali predstavniki gospodarstva, ga. Branka Dajčman, iz podjetja Adria Mobil, d. o. o., ga. Majda Kranjc, iz podjetja Podgorje, d. o. o. ter direktorica Območne obrtno-podjetniške zbornice Novo mesto, Emilija Bratož. S področja **gradbeništva** pa sta nas obiskala Klara Dražetić in Ervin Struna iz podjetja CGP, d. d. Vsi predstavniki podjetij poudarjajo veliko potrebo gospodarstva po poklicih, za katere izobražujemo na naši šoli.

Za konec pa še vodilna misel izobraževanja na naši šoli: postanimo izklesani, gradimo prihodnost in vzgajamo za življenje.



0 Komentarjev **dolenjskanews**

Prijava ▾

Priporoči Tweet Deli

Najboljši prej ▾



Začnite razpravo...

PRIJAVI SE Z

ALI SE PRIJAVI Z DISQUSOM

Ime

Komentirajte prvi.

Naročite se Dodajte Disqus na vašo stran Dodaj Disqus Disqus' Privacy Policy Zasebnost Zasebnost

© Stran je v lasti Dolenjska News. Vse pravice pridržane.

Sprejet program opremljanja in merila za odmero komunalnega prispevka za vzhodno območje industrijske cone v Izoli

.....



Foto: Občina Izolaizola

Izola, 14. februar 2020 – Na 9. redni seji Občinskega sveta občine Izola so svetniki med drugim sprejeli program opremljanja stavbnih zemljišč in merila za odmero komunalnega prispevka za vzhodno območje industrijske cone

v Izoli ter poslovni načrt izolskega komunalnega podjetja za leto 2020.

Občinski svet je sprejel predlog **Odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč in merilih za odmero komunalnega prispevka** za vzhodno območje industrijske cone v Izoli. V prvi obravnavi je bil predlog omenjenega Odloka sprejet na 4. izredni seji decembra lani in posredovan v 15-dnevno obravnavo članom občinskega sveta. Občinska uprava v času obravnave ni prejela nobene pripombe na predlog Odloka. Občina Izola ima že v veljavi omenjeni Odlok, vendar se je zaradi spremenjene področne zakonodaje in pridobljenih drugih virov financiranja za izvedbo opremljanja, odločila za izdelavo nove strokovne podlage – Elaborata in Odloka.

Občina zagotavlja gradnjo komunalne opreme v območju opremljanja cone mestne industrije na vzhodu, ki se financira iz komunalnega prispevka, proračunskih sredstev občine in drugih virov. V predlogu Elaborata in Programa opremljanja so skupni stroški opremljanja predmetnega območja s komunalno opremo **zmanjšani zaradi drugih virov financiranja**, in sicer bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval 620.723 evrov, prispevek iz državnega proračuna pa znaša dobrih 266.024 tisoč evrov. Skupni stroški opremljanja se bodo tako zmanjšali za 886.747 evrov, posledično bo območje bolj zanimivo za investitorje, saj bodo plačali nižji komunalni prispevek.

V nadaljevanju so občinski svetniki obravnavali in sprejeli predlog **Poslovnega načrta Javnega podjetja Komunala Izola za leto 2020**, na katerega je nadzorni svet podjetja že podal pozitivno mnenje. Direktor podjetja Denis Bele je na seji predstavil ključne projekte v letošnjem letu. V kolikor bodo pridobljena nepovratna sredstva in vsa potrebna dovoljenja, bo Občina skupaj s

komunalnim podjetjem izvedla rekonstrukcija mandrača in dela promenade na Sončnem nabrežju ter delno prenovila ribiški pomol. Kot upravljavec poslovno-stanovanjskega fonda občine Izola bodo nadaljevali bodo tudi z urejanjem in izgradnjo neprofitnih stanovanj. Poudaril je še, da dokončno zaprtje deponije ne vpliva na delovanje zbirnega centra, ki bo uporabnikom na razpolago še naprej.

Svetniki so sprejeli so tudi spremembe in dopolnitve **Pravilnika o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov** ter sklep **o prenehanju javnega dobra** na manjšem zemljišču na Maliji. Zemljišče je nekoč predstavljajo dostopno pot do objekta Dobrava 10, vendar te funkcije nima več, prav tako ne izpolnjuje več pogojev, da bi se na njem lahko odvijal javni promet, zaradi česar je bilo smiselno status javnega dobra ukiniti.

V nadaljevanju so svetniki potrdili več pravnih poslov razpolaganja s stvarnim premoženjem Občine Izola, katerih cilj je

predvsem zagotavljanje gospodarne rabe nepremičnega premoženja z optimalnimi ekonomskimi učinki. Sredstva, pridobljena s prodajo nepremičnin bodo namensko uporabljena za investicije in vzdrževanje stvarnega premoženja Občine Izola. Med drugim je bila potrjena prodaja zemljišča ob izolski vpadnici, tik ob krožišču in bencinskem servisu Petrol na vzhodu mesta Izola. Območje, v katerega sodi obravnavana parcela, se ureja z Odlokom o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za vzhodno območje industrijske cone v Izoli in je razdeljeno na prostorske enote. Predmetna nepremičnina predstavlja **gradbeno parcelo** A1, ki je namenjena gradnji nestanovanjskih objektov za trgovske, servisne, poslovne, storitvene in skladiščne dejavnosti. Pravni posel prodaje predmetne nepremičnine je že bil potrjen na seji občinskega sveta septembra lani, vendar glede na predvidevanja, da ne bo realiziran do marca 2020, je na podlagi zakona potrebna ponovna potrditev. Nepremičnina bo prodana z metodo javne dražbe.

Potrjena sta bila tudi predloga Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. V Odbor za gospodarstvo in finance je bil namesto Igorja Franca imenovan nadomestni član Aleksander Krebelj. V svet Območne izpostave Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti – območna izpostava Izola, pa so bili imenovani sledeči člani: Alan Deško, Maja Cetin, Vesna Pinter Stojnić in Dušan Kitić.

Lep pozdrav,

Martina Miklavčič Šumanski

Podsekretar za razvoj kadrov in komuniciranje

Sottosegretario per il settore risorse umane e relazioni con il pubblico

T: +386 5 66 00 138

09:37

<https://si24.news/2020/02/14/sprejet-program-oprem...>

8 / 8

M: +386 41 288 703

E: martina.miklavcic-sumanski@izola.si

W: www.izola.si

14. 2. 2020

Razpis za zasedbo prostega delovnega mesta – KOORDINATOR VI (14. 2. 2020)

Na podlagi 57. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08-ZTFI-A, 69/08-ZZavar-E, 40/12-ZUJF) in 25. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ- F, 52/16, 15/17 – odl. US in 22/19 – ZPosS) Občina Borovnica Paplerjeva ulica 22, 1353 Borovnica, objavlja prosto strokovno-tehnično delovno mesto za nedoločen čas, in sicer:

KOORDINATOR VI

Kandidati, ki se bodo prijaviili na prosto delovno mesto, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- višje strokovno izobraževanje/višja strokovna izobrazba oz. višješolsko izobraževanje (prejšnje)/višješolska izobrazba (prejšnja),
- smer – gradbena, komunalna, varstvo okolja,
- najmanj 6 mesece delovnih izkušenj,
- vozniški izpit B kategorije.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati s poznavanjem komunalne infrastrukture in upravljanja objektov.

Kot delovne izkušnje se šteje delovna doba na delovnem mestu, za katero se zahteva ista stopnja izobrazbe in čas pripravištva v isti stopnji izobrazbe, ne glede na to, ali je bilo delovno razmerje sklenjeno oziroma pripravništvo opravljeno pri istem ali pri drugem delodajalcu.

Za delovne izkušnje se štejejo tudi delovne izkušnje, ki jih je javni uslužbenec pridobil z opravljanjem del na delovnem mestu, za katero se zahteva za eno stopnjo nižja izobrazba, razen pripravništva v eno stopnjo nižji izobrazbi. Kot delovne izkušnje se upošteva tudi drugo delo na enaki stopnji zahtevnosti, kot je delovno mesto, za katero oseba kandidira, pri čemer se upošteva čas opravljanja takega dela in stopnja izobrazbe. Delovne izkušnje se dokazujejo z verodostojnimi listinami, iz katerih sta razvidna čas opravljanja dela in stopnja izobrazbe.

Poleg posebnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati tudi splošne pogoje, ki jih urejajo predpisi s področja delovnega prava.

Naloge delovnega mesta koordinator VI so naslednje:

- koordiniranje izvajanja manj zahtevnih nalog,
- dajanje pojasnil,
- redno in investicijsko vzdrževanje objektov v lasti občine,
- naloge na področju varstva okolja,
- organiziranje in vzdrževanje gospodarske javne infrastrukture,
- vodenje evidenc o občinskih javnih cestah,

- vodenje katastra komunalnih naprav, banke cestnih podatkov, kategorizacija občinskih cest,
- izvajanje strokovnih opravil v zvezi z javnimi naročili z delovnega področja,
- priprava projektov in investicijsko tehnične dokumentacije z delovnega področja,
- sodelovanje pri pripravi proračuna,
- priprava strokovnih podlag za ustanavljanje, organiziranje in izvajanje gospodarskih javnih služb, program razvoja, skrb za izvajanje in nadzor nad izvajanje gospodarskih javnih služb,
- razvojne naloge z delovnega področja priprava programskih izhodišč za spreminjanje prostorskih aktov,
- strokovna pomoč pri urejanju prostora,
- pomoč pri izvajanju postopkov prostorske in **gradbene zakonodaje**,
- priprava poročil in enostavnejših gradiv z delovnega področja,
- strokovne naloge pri operativni izvedbi občinskih investicij (geodetske storitve, nadzor,...),
- druge naloge po navodilih nadrejenih primerljive stopnje zahtevnosti.

Željena znanja:

- poznavanje programa Cadis,
- poznavanje dela v lokalni skupnosti,
- osnovno znanje računalniškega sistema in orodij MS Office (Word, Excel,...)

Prijava na prosto delovno mesto mora vsebovati:

- izjavo kandidata o izpolnjevanju pogoja glede zahtevane izobrazbe, iz katere mora biti razvidna stopnja in smer izobrazbe ter leto in ustanova, na kateri je bila izobrazba pridobljena,
 - opis delovnih izkušenj, iz katerega je razvidno izpolnjevanje pogoja glede zahtevanih delovnih izkušenj (opis mora vsebovati navedbo delodajalca oz. druge fizične ali pravne osebe, za katero je kandidat opravljal delo, datum začetka in konca opravljanja dela, opis dela ter stopnjo zahtevnosti delovnega mesta),
- izjavo, da za namen tega postopka dovoljuje Občini Borovnica pridobitev podatkov iz uradne evidence (v primeru, da kandidat z vpogledom iz uradnih evidenc ne soglaša, mora sam predložiti vsa dokazila).

Zaželeno je, da prijava vsebuje tudi kratek življenjepis ter da kandidat v njej poleg formalne izobrazbe navede tudi druga znanja, sposobnosti in veščine, ki jih je pridobil. Strokovna usposobljenost kandidatov se bo presojala na podlagi navedb v prijavi, priloženih pisnih izjav in razgovora.

Prepozne in nepopolne prijave ter prijave, iz katerih bo razvidno, da kandidat ne izpolnjuje razpisnih pogojev, ne bodo uvrščene v izbirni postopek.

Z izbranim kandidatom bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3 mesečnim poskusnim delom. Izbrani kandidat bo delo opravljal na strokovno- tehničnem delovnem mestu Koordinator VI.

Izbrani kandidat bo delo opravljal v prostorih Občine Borovnica, Paplerjeva ulica 22, 1353 Borovnica in na terenu na območju občine Borovnica.

Kandidat vloži prijavo v pisni obliki, ki jo pošlje v zaprti ovojnici z označbo: »razpis – koordinator VI« na naslov: Občina Borovnica, Paplerjeva ulica 22, 1353 Borovnica.

08:19

<https://www.borovnica.si/uradne-objave/razpisi/raz...>

3 / 3

Rok za vložitev prijave je 8 dni po objavi na spletni strani Občine Borovnica in Zavoda RS za zaposlovanje. Če je prijava poslana po pošti, se šteje, da je pravočasna, če je oddana na pošto priporočeno, in sicer najkasneje zadnji dan roka za prijavo. Za pisno obliko prijave se šteje tudi elektronska oblika, poslana na elektronski naslov obcina@borovnica.si, pri čemer veljavnost prijave ni pogojena z elektronskim podpisom.

Kandidati bodo o izbiri pisno obveščeni najkasneje v osmih dneh po zaključenem postopku izbire. Informacije o razpisanem delovnem mestu daje Dolores Dolenc Bajc , tel. 01/7507 463.

V besedilu uporabljeni izrazi, zapisani v moški spolni slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za moške in ženske.

Datum: 12.2.2020

Številka: 100-000 /2020-1

Občina Borovnica

Bojan Čebela

Župan

07:54

<https://www.preberi.si/content/view/25506010-Iztok...>

1 / 1

Iztok Polanič: "Vedno je za vse kriv izvajalec"

Večer

PETEK, 14. FEBRUAR 2020 OB 06:59

S predsednikom uprave Pomgrada o izzivih slovenskega **gradbeništva**



UVODNIK

Podnebni dosje



Dr. Darja Piciga,
urednica priloge Podnebni dosje

Do podnebne nevtralnosti s premišljeno nadgradnjo znanja in potencialov

Podnebje je beseda leta 2019, goreča Avstralija, Davos kot podnebna konferenca, podnebni statistični dan ... Podnebna kriza je postala glavna tema vodilnih svetovnih gospodarstvenikov, ne le znanstvenikov in okoljevarstvenikov. Prehod v podnebno nevtralno družbo in gospodarstvo je vodilna tema ključnih novejših dokumentov EU za področje okolja in trajnostnega razvoja, kot sta Evropski zeleni dogovor in poročilo SOER 2020 (v tem poročilu evropske okoljske agencije zlasti 15. - 19. poglavje). Tudi v Sloveniji se marsikaj pripravlja in dogaja, kar bo vplivalo na naše življenje in delo v novem desetletju in kasneje. Štiriletni program Sklada za podnebne spremembe je v javni razpravi do 10. februarja, dopolnjeni podnebni in energetski načrt do leta 2030 (NEPN) pa do 16. februarja. Predlog novega zakona o podnebni politiki se medresorsko usklajuje, pripravlja se dolgoročna podnebna strategija. Podnebne spremembe in prehod v podnebno nevtralno družbo so v žarišču tudi številnih drugih dogodkov, procesov, projektov ...

Kot poudarja obsežno evropsko okoljsko poročilo, bodo za doseganje trajnostnih prehodov potrebni novo in raznoliko znanje, dodaten poudarek na razumevanju ključnih sistemov, ki obremenjujejo okolje, ter opolnomočenje za celostno izvajanje trajnostnih prehodov. Zgraditi več znanja in »know-how-a«. S Podnebnimi dosjeji v desetih številkih revije EOL smo vzpostavili temelje za takšno bazo znanja, namenjeno učenju za učinkovito podnebno delovanje. Tako smo pokazali, da imamo pripravljene ali že v izvajanju številne ukrepe, programe in strateške nacionalne projekte. V številki 144-145 smo na primer predstavili enega ključnih korakov za prehod v podnebno nevtralno gospodarstvo in družbo – celoviti projekt za prehod v krožno gospodarstvo. Ob tem smo skušali pokazati, da bomo najbolj učinkoviti s premišljeno nadgradnjo in povezovanjem obstoječega znanja, ki se je tudi v Sloveniji razvijalo v zadnjih desetletjih. Marsikaj uporabnega najdemo tudi v naši kulturni dediščini. Med drugim to pomeni tudi ohranjanje potencialov, kot so obstoječe strokovne skupine in organizacije, njihovo povezovanje in nadaljnji razvoj, pa tudi podpora vzpostavitvi novih na področjih, ki so izrazito deficitarna.

Današnja spoznanja in usmeritve na globalni, evropski in nacionalni ravni v marsičem potrjujejo pravilnost razmislekov in predlogov izpred desetih let. Že v letih 2010–2012 smo v vladni podnebni službi pod vodstvom direktorja Jerneja Stritihja zbrali znanje in modrost o učinkovitem soočanju s podnebnimi spremembami – in ju kasneje uporabljali pri svojem delu v drugih okoljih, kolikor so razmere omogočale. Z ukinitvijo takratne vladne službe marca 2012 (v okviru ukrepa nove vlade za zmanjševanje števila vladnih služb in delovnih teles) je bilo namreč delo tega tima prekinjeno. Osnutek Strategije prehoda Slovenije v nizkoogljeno družbo do leta 2050 oziroma 2060 pa je z manjšimi novejšimi poudarki še danes uporaben pripomoček.

Med drugim smo poudarili, da lahko s premišljeno kombinacijo že danes poznanih in deloma izvajanih ukrepov in na temelju dosedanjih dosežkov, številnih prednosti in priložnosti, ki jih imamo v Sloveniji, podnebne spremembe predstavljajo pomembno razvojno priložnost. Za konkurenčnost na eni in za doseganje podnebnih ciljev na drugi strani je pomembna hitrost uveljavljanja nizkoogljičnih tehnologij (NOT). Države, ki bodo zaostale pri njihovi proizvodnji, uporabi in integraciji v gospodarski in družbeni sistem, lahko še bolj zaostanejo v globalni konkurenčni tekmi. To pomeni, da moramo uvajanje teh tehnologij obravnavati predvsem kot investicijo v gospodarski razvoj in ne le kot dodatni strošek okoljskih zavez. Kot prioriteta področja tega prehoda v Sloveniji smo izpostavili:

- Energetska učinkovitost od intelektualnih storitev do opreme, izolacije in gradnje energetske učinkovitih stavb.
- Obnovljivi viri energije od izdelave in vgradnje naprav (hidro in sončne elektrarne, biomasa, geotermalna energija) do upravljanja z njimi in vzdrževanja.
- **Gradbeništvo** s prenovami in energetskimi sanacijami stavb, obnovo in gradnjo železnic, obnovo cestnega omrežja s cilji energetske učinkovitosti in spodbujanja javnega prometa.
- Kovinska, elektronska in elektro industrija

z nizkoogljičnimi proizvodi od komponent za električna vozila do pametnih energetskih omrežij.

- Vrednostna veriga gozd - les z ekosistemskimi storitvami gozda, visoko stopnjo predelave lesa v obrti in industriji, uporabo lesa v stavbah in oskrbo z lesnimi gorivi.
- Kmetijstvo z vzpostavitvijo oskrbnih mrež s sonaravno pridelano hrano. S tem povezane zdravstveno-zdraviliška, rekreativna in gostinsko-turistična dejavnost, ki gradijo tudi na naravni in kulturni dediščini Slovenije.
- Lokalne skupnosti z zagotavljanjem lokalnih storitev (med drugim vrtci, šole, oskrba starejših ...), ki zmanjšujejo povpraševanje po prevozu.

Izpostavili smo tudi področja trajnostnega prometa in upravljanja mobilnosti, električnih vozil (baterije in vodik), zdravja ter pametne rabe in ohranjanja naravnih virov z vzpostavljanjem zaprtih snovnih poti brez odpadkov in temelječ na rabi obnovljivih virov energije.

Evropska komisija je v Zelenem dogovoru napovedala, da bo pripravila evropski okvir kompetenc za pomoč pri razvoju in ocenjevanju znanja, spretnosti in ravnanja na področju podnebnih sprememb in trajnostnega razvoja. Učenje o podnebnih spremembah smo v okvir vzgoje in izobraževanja

za trajnostni razvoj umestili že pred desetletjem v okviru dela vladne podnebne službe.

Pred desetimi leti smo tako v Sloveniji med prvimi na svetu zastavili strokovno in pri številnih deležnikih podprto strategijo za nizkoogljično družbo, vendar z nasprotovanjem nekaterih vplivnih krogov iz gospodarstva in energetike. Ta pot je bila prekinjena tudi zaradi političnih menjav. Slovenska podnebna politika je bila do leta 2018 manj ambiciozna. Rezultat je očiten tudi iz podatkov, predstavljenih na nedavnem statističnem vrhu na Brdu: ogljični odtis povprečnega prebivalca EU je bil leta 2017 7,2 ton ekvivalenta CO₂, povprečnega prebivalca Slovenije pa 8,4 ton ekvivalenta CO₂. Tudi opozorila, da si pri ozelenitvi vseh sektorjev, vključno z učenjem za ta prehod, ne moremo več »privoščiti« zaostajanja za najmočnejšimi gospodarskimi partnerji, so resna.

Danes imamo, s povezovanjem vseh potencialov in vpeti v močne evropske pobude, ponovno priložnost, da se s prebojem uvrstimo med vodilne države pri prehodu v podnebno nevtralno družbo v EU in s tem tudi v svetovnem merilu. Zato je nujno, da se ambiciozno delo pri pripravi in skorajšnjem izvajanju NEPN-a pospešeno nadaljuje, ne glede na (ne)stabilnost v politiki. Le na ta način bomo zagotovili odlične možnosti tako za gospodarsko konkurenčnost kot za blaginjo vseh prebivalcev Slovenije.



ANDREJU GORJUPU ZAHVALA OKOLJSKEGA MINISTRA



Andrej Gorjup, pilot družbe Piloti Koper, se je aprila lani v Koprskem zalivu vkrčal na krov švedskega tankerja, ki je prevažal več tisoč ton dizelskega goriva. Dosegel je, da je tanker zmanjšal hitrost, obrnil ga je ter s tem preprečil pomorsko nesrečo in ekološko katastrofo. Minister za okolje in prostor bo zaslužnim posameznikom odslej zahvalo za izjemno požrtvovalnost za varovanje okolja podelil vsako leto.

Na dogodku je minister Simon Zajc izpostavil še delo MOP v preteklem letu in izpostavil sprejetje Stanovanjskega zakona kot glavno prioriteto MOP v letu 2020. Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) si je ob nastopu mandata aktualnega ministra zadalo tri cilje: samooskrba na področju odpadkov, dostopnost in varnost čiste pitne vode ter naslavljanje nevarnosti podnebne spremembe.

Na področju odpadkov je MOP na podlagi interventnega zakona odstranil že več kot 12.000 ton odpadne embalaže, pred koncem leta pa se je ponovno aktiviral zakon, ker se na določenih lokacijah embalaža in sveče spet kopičijo. »Jasno je, da smo preveč odvisni od tujine, zato moramo za učinkovit sistem samooskrbe razmisliti tudi o termični obdelavi. S petimi slovenskimi občinami je MOP lani novembra začel pogovore za postavitve novega objekta za termično obdelavo odpadkov«. Minister je ob tem poudaril, da so pogoji glede tega strinjanje lokalne skupnosti, uporaba najboljših tehnologije in upoštevanje najsoodnejših okoljskih standardov.

V javno obravnavo je bil posredovan prvi Zakon o podnebni politiki Slovenije. Ta uzakonja, da moramo v 30-ih letih postati ogljično nevtralna družba. Za dosego tega cilja bo potrebno široko politično in družbeno soglasje. »Prvi preizkus politične volje bo ob potrjevanju podnebne politike v parlamentu. Takrat se bo jasno pokazalo, kdo v Sloveniji zares misli zeleno in kdo se želi v zeleno zgolj obarvati«.

kot podjetje, ki na ta način edino v Sloveniji rešuje problem BČN (podobno napravo imajo instalirano tudi v CEROD Novo mesto) postali zanimivi za javnost šele sedaj, čeprav na ta način predelujemo blato iz čistilnih naprav že od leta 2015.

Patent, prijavljen pri Uradu RS za intelektualno lastnino, pod nazivom »Postopek in naprava za kontrolirano stabilizacijo in pretvorbo biorazgradljivih muljev v kompozitne gradbene materiale«, je bil v okviru podjetja CEROP d.o.o. uresničen v praksi s postavitvijo naprave v letu 2014. Postopek predelave BČN pa smo začeli ob pridobitvi OVD v letu 2015. Gre dejansko za postopek kontinuirane stabilizacije in pretvorbe biorazgradljivih muljev v kompozitne gradbene materiale z dodatkom pepelov. Značilnost postopka je v tem, da se biorazgradljivi mulj z vsebnostjo od 2 do 5 masnih % suhe snovi v stacionarnem mešalniku zmeša s pepeli na način, da se doseže končna vsebnost suhe snovi med 5 do 8 masnih % pri temperaturi do 65 oC in pH vrednosti do 12,5. Na ta način se stabilizat zgosti do vrednosti suhe snovi od 35 do 50 masnih % ter zmeša s pepelom v masnem razmerju od 0,8 do 2,0. Na ta način se proizvede kompozitni produkt z vsebnostjo od 64,8 do 83,7 % suhe snovi.

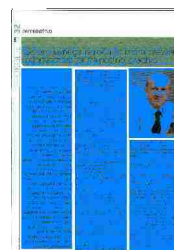
Takšen kompozit iz biorazgradljivega blata in pepela iz sežiga biomase se v skladu z izdanim Slovenskim tehničnim soglasjem s strani Zavoda za gradbeništvo Slovenije (ZAG) imenuje CEROPIT. Uporablja se za izgradnjo vodno nepropustnih plasti za namene tesnjenja odlagališč nenevarnih odpadkov, za izgradnjo manipulativnih in servisnih površin ter transportnih poti na območjih odlagališč nenevarnih odpadkov, izgradnjo protipoplavnih nasipov, izgradnjo manj obremenjenih gozdnih cest, izgradnjo športnih terenov ter remediacijo degradiranih zemljišč.

«Vsekakor ocenjujemo, da imamo v Sloveniji več kot dovolj možnosti za uporabo tega kompozita.

Vsekakor ocenjujemo, da imamo v Sloveniji več kot dovolj možnosti za uporabo tega kompozita, saj je potreba po izgradnji vodovodnih nasipov, gozdnih cest in degradiranih območij veliko. To pa pomeni, da bi lahko na ta način brez odvisnosti od zunaj sami poskrbeli za enega od odpadkov, ki ga sami ustvarjamo, in je zato naša moralna dolžnost, da ta okoljski problem ne potiskamo na pleča tujine. Čeprav se od tam oglašajo različni lobiji, ki s tem odpadkom »mastno« služijo in bodo gotovo za visoko ceno ta odpad sprejeli in ga »ustrezno« obdelali v neki drugi državi, ki ima morda za to sprejete nižje standarde kot pri nas (do sedaj se je BČN odlagalo brez obdelave na Madžarskem).

Ali bomo v Sloveniji enkrat uspeli prestopiti pregovorno privošljivost, se bo videlo kmalu, vsaj upamo pa lahko, da nam bo pa morda res uspelo ... Če smo pri tem kaj pomagali z rešitvijo iz Prekmurja, bomo zelo zadovoljni. Ker je CEROP d.o.o. javno podjetje, nimamo nobenega tržnega interesa, da takšne naprave postavljamo drugod po Sloveniji, bi pa bilo to smiselno narediti v okviru regijskih centrov za ravnanje z odpadki po Sloveniji ali drugih večjih komunalnih podjetjih, ki so v lasti občin, vendar pa naj to ostane v domeni drugih...

CEROP je v Pomurju postal »Zeleni rudnik«, ker uspe iz različnih vrst odpadkov narediti surovine in proizvode, uporabne v vrtnarstvu, sadjarstvu, vinogradništvu in obliki kompostov iz BIO odpadkov (za komposte imamo certifikat BIO-EKO). V gradbeništvu poleg kompozita iz BČN za izgradnjo nasipov sodijo tudi kokosova vlakna in filc, ki jih izločamo iz kosovnih odpadkov in so uporabni pri gradnji EKO-hiš, za različne industrije pa že uspemo iz vseh vrst odpadkov izsortirati cca 35% različnih reciklatov.



Sistem javnega naročanja mora prevzeti odgovornost za trajnostno gradnjo

J. V.

Kaj kaže lanska bilanca slovenskega gradbeništva in proizvodnje gradbenega materiala in kaj je najbolj vplivalo na poslovni izid? Kakšno rast pričakuje panoga v tem letu?

Leto 2019 se je začelo zelo optimistično. Z visoko rastjo obsega izvedenih del v **gradbeništvu**, ki je v prvem kvartalu dosegla kar 23,1 %, v drugem se je začela intenzivno umirjati in v tretjem smo beležili že kar precejšen padec. Ta se je nadaljeval v četrtem kvartalu. Tako je rast po enajstih mesecih znašala le še 3,3 %, na stavbah 2,7 %, pri gradbeno inženirskih objektih pa 3,6 %. Verjetno bomo do konca leta beležili nižjo rast od treh odstotkov. Očitno je investitorski zagon opešal. Pri tem so podjetja zaskrbljena še zaradi skromnega števila razpisov za projekte prometne infrastrukture.

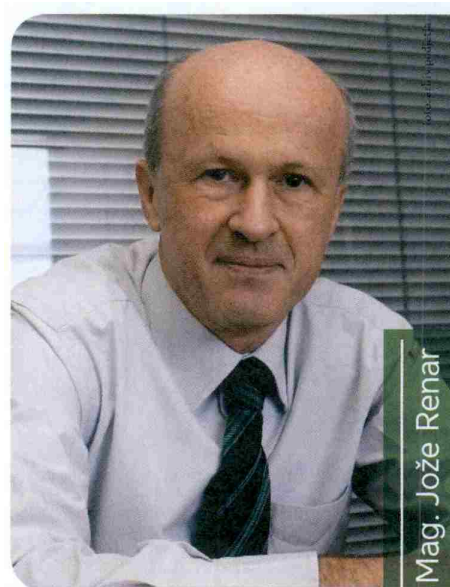
Optimizma je torej manj?

Upam, da so podjetja vendarle uspela izboljšati svoje poslovne rezultate, saj je bila dodana vrednost na zaposlenega v letu 2018, kljub že drugemu zaporednemu letu rasti, še vedno med najnižjimi v primerjavi z drugimi dejavnostmi. **Gradbeništvo** je doseglo le 71 % povprečja vseh gospodarskih dejavnosti v Sloveniji. Zato ni čudno, da gre večina za plače, ki so lani dosegale le 76 % povprečja plač v gospodarskih družbah v Sloveniji. Dobički so, kljub pogostim medijskim pretiravanjem o bajnih zaslužkih v **gradbeništvu** v času konjunktura, skromni. Dosegajo le 72 % povprečja slovenskih gospodarskih družb. Tako za razvoj ostaja premalo, saj gre le za stroške dela kar 71% ustvarjene dodane vrednosti.

Kako kaže letos?

Razmere bodo zelo nepredvidljive, saj nas čakajo nove pomembne odločitve pri državnih projektih, za izgradnjo drugega tira in tretje razvojne osi, kjer država nerazumno, mimo evropskih smernic, vabi na naš trg tuje neloyalno konkurenco iz okolij z najnižjimi socialnimi standardi. Ob tem tuja podjetja ne plačujejo prispevkov od plač svojih zaposlenih v naše blagajne za zdravstvo, pokojnine, šolstvo. Skupni obseg del bi sicer moral ostati podoben letošnjemu. Toda če bo pomemben del naročil šel v roke tujcem, bo to imelo izjemno negativne posledice za slovensko **gradbeništvo**, zaposlene, za razvoj dejavnosti, za BDP, pa tudi na razvoj gradbenih poklicev v Sloveniji.

V zadnjih mesecih se zdi, da se gradbena podjetja bolj srečujejo s pomanjkanjem



Mag. Jože Renar

delavcev kot s pomanjkanjem poslov. Zakaj pomanjkanje kadra zaostruje položaj podjetij, od kod prihaja največ delavcev in kako panoga sodeluje s šolami, saj si srednje gradbene in okoljske šole želijo več sodelovanja s podjetji?

Gradbeništvo je Sloveniji v zadnjih treh letih prineslo več kot 10.000 novih delovnih mest. Če to število primerjamo z medijsko najbolj izpostavljenimi tujimi investicijami, kot sta npr. Magna in Jaskawa, ki sta skupaj prinesli manj kot 500 delovnih mest, se pokaže prava slika pomena **gradbeništva** v slovenskem prostoru. Zaposleni upravičeno pričakujejo zanesljive službe in primerna plačila glede na pogoje dela, ki so v **gradbeništvu** zahtevni. Slovensko **gradbeništvo** je izpostavljeno izjemno visokemu nihanju povpraševanja zaradi investicijskih muh države, ki s svojimi naročili predstavlja več ko 50 % vrednosti vseh naročil. Tudi v obdobju zadnje rasti imamo še vedno opravka s socialnim dampingom. Povzročča ga država v javnih naročilih z vabljenjem neloyalne konkurence v Slovenijo iz držav z najnižjimi socialnimi standardi. Zato je zanimanje za gradbene poklice v Sloveniji vse od krize naprej na zelo nizkem nivoju, mnogo nižje kot v sosednji Avstriji. Tudi če se primerjamo z drugimi bogatejšimi državami, kot so Nemčija, Švica, Švedska, Norveška, kjer so pri zaščiti svojih podjetij in njihovih zaposlenih pred neloyalno konkurenco in socialnim dampingom znatno uspešnejši.

Lanska rast gradbene panoge je v začetku leta vplivala optimizem, konec leta pa ga je zmanjkovalo in za razvoj ostane premalo denarja. Tudi letos so razmere na trgu nepredvidljive, meni mag. Jože Renar, direktor Zbornice **gradbeništva** in industrije gradbenega materiala na GZS, saj država pri največjih infrastrukturnih objektih mimo evropskih smernic vabi na slovenski trg tujo neloyalno konkurenco z najnižjimi socialnimi standardi. Seveda je zaradi tujih gradbenih podjetij, ki prispevkov ne plačujejo v Sloveniji, bolj suh tudi državni proračun. Pri tem se pozablja, pravi sogovornik, da bo to negativno vplivalo na razvoj panoge, ki je v zadnjih treh letih v Sloveniji prinesla več kot 10.000 novih delovnih mest. Pomanjkanje delavcev se bo nadaljevalo, saj bo zavrt razvoj gradbenih poklicev. Na mnenje, da se vrednostna veriga v **gradbeništvu** ni povezala za večje premike pri trajnostni gradnji, pa mag. Jože Renar naslavlja glavno odgovornost na sistem javnih naročil.

Kaj lahko stori zbornica?

Naša zbornica intenzivno sodeluje s šolami in fakultetami predvsem v mednarodnih projektih, kjer gre za nova znanja, nove učne pristope in pripomočke (Apps) v izobraževanju in usposabljanju dijakov, učiteljev in zaposlenih v podjetjih. V primerjavi s tujino ugotavljamo naš zaostanek na poklicnem in srednješolskem nivoju. Ne smem prezreti vloge in pomena socialnega dialoga v **gradbeništvu** kot pomembnega pospeševalca vpisov v gradbeno izobraževanja. Mislim na mlade in zaposlene. Skupaj s sindikati imamo že več kot leto dni pripravljen projekt paritetnega sklada za **gradbeništvu**, ki bo urejal tudi področje izobraževanja, kot imajo to urejene vse stare članice EU. Vendar se pristojni na Ekonomsko socialnem svetu še vedno niso odzvali na naš predlog.

Od kod prihajajo delavci?

Največ potrebne delovne sile s stopnjo do srednje izobrazbe prihaja iz držav bivše Jugoslavije. Višje in visokošolski nivo pa zaenkrat še, a vedno težje, pokrivajo diplomanti naših fakultet. Populacija zaposlenih v slovenskem **gradbeništvu** se hitro stara. Izobraževanje in usposabljanje novih kadrov je nujno. Toda potrebno je desetletje, da začno dati prave učinke za podjetja. Velika nevarnost obstaja, da bomo ob zelo slabo zasedenih šolah in fakultetah za **gradbeništvu** čez desetletje ostali brez potrebnih kadrov.

Koliko je na krizo trga delovne sile vplival neurejen položaj pri zaposlovanju delavcev, prihajajo je do nesprejemljive prakse v nekaterih podjetjih, in koliko se je z aneksom h Kolektivni pogodbi izboljšal položaj delavcev v gradbeništvu?

Neurejen sistemski okvir za delovanje gradbeništvu je povezan z neustreznim delovanjem države pri izvajanju njenih naročil. Na primer izjemna nihanja na trgu, odsotnost zavez za stabilno investiranje, sramotno neuravnotežene gradbene pogodbe v škodo izvajalcev, še posebej v času krize in podobno. Predvsem pa popolna odsotnost posebne delovne zakonodaje, ki bi bila namenjena izključno **gradbeništvu**, kot jo imajo vse stare evropske članice (petnajsterica). Podjetjem zagotavlja fleksibilen trg dela in zaposlenim zanesljivo socialno varnost, to so paritetni skladi. Tako smo v Sloveniji po nepotrebnem beležili izjemno velik obseg propada najbolj usposobljenih gradbenih podjetij in ob tem v javnem mnenju ustvarjali prepričanje, da gre za problem nekaj pohlepnih managerjev in lastnikov podjetij. Tako razširjeno prepričanje v javnosti politiki še naprej omogoča udobno vztrajanje pri status quo-ju brez nujno potrebnih sprememb. Aneks h Kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti je prinesel višja nadomestila in dodatke, o tarifnem delu pa se bomo pogajali konec marca, ko bodo znani učinki spremembe minimalne plače.

Kateri poklici so najbolj iskani?

Številčno so seveda najbolj iskani delavci s poklicno izobrazbo različnih profilov za potrebe **gradbeništvu**. Nekaj je tudi polkvalificiranih, a primanjkuje tudi profilov z visoko izobrazbo. Delež zaposlenih z osnovnošolsko izobrazbo ali manj se je v zadnjem desetletju več kot prerazpolovil. Delež tistih z višjo, visoko in univerzitetno izobrazbo pa podvojil.

Kako gradbena podjetja rešujejo težave v Avstriji?

V Avstriji deluje malo slovenskih gradbenih izvajalcev. Tam so predvsem podizvajalci in posredniki delovne sile. Njihov trg je za tuja podjetja med bolj zaprtimi. Imajo izjemno učinkovit sistem inšpekcij, ko gre za nelojalno konkurenco njihovim domačim izvajalcem in njihovim zaposlenim, za katere so postavili visoke socialne standarde. Z učinkovitim nadzorom in včasih tudi z drakonskimi kaznimi za kršitelje, še posebej tiste iz tujine, dobro ščitijo domača podjetja pred nelojalno konkurenco in njihove zaposlene pred socialnim dumpingom.

Razprava o gradbeni in prostorski zakonodaji, kljub dobrodošlim novostim, ko gre za racionalizacijo pri pridobivanju gradbenih dovoljenj, je še vedno vroča. Kaj pozitivno vpliva na gradnjo in kje vidite pomanjkljivosti?

Na ZGIGM, kjer predstavljamo predvsem gradbene izvajalce, se ne posvečamo posebej učinkom sprememb vezanih na dovoljevanje gradenj. Očitno, kljub združevanju postopkov za pridobitev GD s presojami učinkov na okolje, slednji ostajajo še naprej ozko grlo. V ta namen smo imeli več sestankov z ARSO-m, kjer skupaj iščemo rešitve, kako pospešiti postopke. Tudi z usposabljanjem kadrov izven agencije, saj so njihovi kadrovske viri na tem področju izrazito omejeni, postopki pa vedno bolj zahtevni.

Podatki o gradbenih odpadkih za leto 2018 kažejo na visoko rast količin (83 %) v primeru z letom poprej. Kako se v zbornici lotivate te problematike, saj so gradbeni odpadki vir in je krožno gospodarstvo izziv tudi za gradbeništvu?

Odpadki v **gradbeništvu** so v pristojnosti investitorja in so njegova odgovornost. Izvajalci svoje naloge v zvezi s tem izvajajo skladno z njihovimi navodili in zakonom. Ko gre za krožno gospodarstvo, pričakujemo več iniciative s strani javnih naročnikov, da bi v razpisih gradenj oblikovali svoje zahteve za večjo ponovno uporabo in reciklažo teh odpadkov. Tehnologije že obstajajo. Seveda pa morajo investitorji to prepoznati v njihovih projektih. V javnem naročanju pa izključni interes za najnižjo ceno možnosti njihove večje uporabe prepogosto preveč omeji.

Zbornica je reagirala na odločitev naročnika za izvedbo del pri karavanskem predoru, saj je delo dobil tuj izvajalec. Kaj pričakujete od

javnih naročil in kje vidite poti, da so naša gradbena podjetja s konkurenčnimi cenami uspešna pri javnih razpisih? Tudi drugi tir daje velike možnosti. Bo nujno povezovanje s tujimi podjetji?

Javno naročanje v **gradbeništvu** še naprej ostaja daleč najpomembnejše za podjetja. Ob tem pa država, brez izločanja neobičajno nizkih ponudb, ki gredo v **gradbeništvu** praktično vedno na račun stroškov dela, saj le ti v povprečju predstavljajo preko 50 % vseh stroškov v gradbenih projektih, izvaja izjemen socialni pritisk na dejavnost in zaposlene. Ob tem z nedomišljeno zakonodajo in šibkimi inšpekcijskimi službami dopušča socialni dumping v dejavnosti.

Tujci?

Z izvajalci iz tretjih držav z najnižjimi socialnimi standardi in Evropi ruši težko dosežene dogovore socialnih partnerjev v socialnem dialogu v **gradbeništvu**. Kolektivno pogodbo gradbenih dejavnosti. Pri tem se dobro zaveda, da ta zavezuje le del slovenskih podjetij. Ostalim, med njimi tudi tujcem, pa je ni potrebno spoštovati. Pri tem gre Slovenija celo dlje in za doseganje čim nižjih cen na trg javnih naročil gradbenih storitev celo vabi izvajalce iz držav, ki niso popisnice Sporazuma o vladnem naročanju pri Svetovni trgovinski organizaciji. To pa EU komisija svojim članom v Smernicah o udeležbi ponudnikov in blaga tretje države na trgu javnih naročil EU, z dne 24.7. 2019, odsvetuje, saj gre za nelojalno konkurenco. Avstrija je že pri razpisu za Karavanski predor brez čakanja na smernice EU izločila vse ponudnike izven držav EU. Njihov del karavanskega predora uspešno gradi avstrijsko podjetje, pri nas pa smo se dve leti prepirali in na koncu sprejeli odločitev o turškem izvajalcu, ki je v škodo našega BDP. EU nam to jasno odsvetuje, slovenska javnost in politika pa jo sprejemajo kot »veliko gospodarsko pridobitev«. Posledice nikakor ne bodo le gospodarske. Učinkovale bodo na našo pokojninsko in zdravstveno blagajno, zbrane davke od plač, široko potrošnjo v Sloveniji, na izobraževalni sistem. Ob tem pa vsi tuji veliki zasebni investitorji, ki prihajajo v Slovenijo v zadnjih letih, Magna, Jaskawa, Ikea, brez oklevanja najemajo za svoje projekte izključno slovenske izvajalce.

Nerazumna in neodgovorna dinamika državnih investicij je pokopala skoraj vsa usposobljena podjetja za gradnjo predorov. Pa še preživela imajo težave, saj se tovrstni objekti v zadnjem desetletju niso gradili. Zato jim danes ne preostane drugega, kot da se povezujejo tujci, kar je tudi dvorezen meč, saj se slovenski trg javnih naročil izrazito odpira tujcem.



Delež OVE povečujejo, širijo kolesarske poti in želijo boljši železniški promet

Tanja Pangeri

Trajnostne urbane strategije mest naj ne bi bile le liste projektov, ampak program, ki mesto usmerjajo k ukrepom. A zato je treba, kot pravi župan Mestne občine Novo mesto mag. Gregor Macedoni, začeti pri zajemu in analizi podatkov o stanju naravnega in družbenega okolja. V MO Novo mesto intenzivno vlagajo v trajnostno mobilnost, od javnih polnilnic za električna vozila in sistema izposoje koles GoNm, do infrastrukture in prenove voznega parka občinskih vozil. Gradijo manjši center za mehansko in biološko predelavo mešanih komunalnih, kosovnih in bioloških odpadkov, sofinancirajo nakup kmetijske mehanizacije in opreme na kmetijah. Ocenjujejo tudi potencial daljinskega ogrevanja na lesno biomaso. Pozdravljajo novo gradbeno in prostorsko zakonodajo, o določenih pomanjkljivostih pa so preko Združenja mestnih občin Slovenije že opozorili Ministrstvo za okolje in prostor.



mag. Gregor Macedoni

V Trajnostni urbani strategiji do leta 2030 (TUS 2030) ste kot vizijo zapisali, da mora Novo mesto s svojimi mestnimi soseskami postati pametno, trajnostno in vključujoče mesto, ki je privlačen prostor bivanja, delovanja in druženja v regionalnem, nacionalnem in čezmejnem prostoru. Kako stopate po tej poti?

Ključni koraki pri izvajanju te vizije se začnejo pri zajemu in analizi podatkov o stanju okolja, različnih trendih in demografskih gibanjih, na osnovi katerih je nato mogoče zasnovati konkretne ukrepe za doseganje ciljev vizije. V zadnjih letih intenzivno vlagamo v znanje zajema in analize podatkov, kar predstavlja osnovo za našo vizijo pametnega mesta. Na projekte gledamo celovito, kar pomeni, da projekt urbane prenove javnega prostora (npr. Glavni trg) ni le projekt urejanja trga, ampak tudi projekt trajnostne mobilnosti z vplivom na stanje našega okolja. Tako naš izvedbeni načrt Trajnostne urbane strategije ne vsebuje le liste projektov, ampak predstavlja medsebojno povezan program prepletenih aktivnosti. Če želimo slediti dobrim primerom razvoja mest v Evropi, nas v Sloveniji čaka še veliko dela. Pri tem se moramo zavedati, da tehnološke rešitve niso čudežna rešitev za izzive na demografskem, okoljskem in gospodarskem področju, ampak so predvsem orodje za lastno pametno delovanje.

Ali to velja tudi za izboljšanje kakovosti zraka? Novo mesto velja za degradirano območje zaradi pogostih prekoračitev mejnih vrednosti PM₁₀ v zraku.

Delno ali celovito smo energetske prenovili večino objektov v naši lasti. Na letni ravni smo zmanjšali rabo končne energije za 1.610.225,40 kWh, povečali rabo obnovljivih virov energije za 588.442,81 kWh in znižali emisije CO₂ za 415,83 ton na leto. Intenzivno postavljamo polnilno infrastrukturo za električna vozila. Trenutno obratuje enajst javnih polnilnic za električna vozila, dve polnilnici postavljamo. Podoben ukrep je sistem izposoje koles GoNm. Povečujemo delež trajnostne mobilnosti v dnevnih migracijah in znižujemo izpuste PM₁₀ in CO₂. V letu 2019 je bila izvedena druga faza širitve sistema izposoje koles. Sedaj obsega 15 postaj in 75 koles, od tega jih je več kot pol na električni pogon. Pospešeno gradimo tudi infrastrukturo za pešce in kolesarje, kar je ključ do razvoja varne in udobne trajnostne mobilnosti.

Kako spremljate kakovost zraka?

Analize zraka izvajamo od začetka leta 2019. Na urbanem delu Novega mesta smo postavili 14 merilnih točk za merjenje stanja zraka ter meteorološke podatke. V sodelovanju z našo občino je Agencija RS za okolje v začetku leta

izvedla tudi referenčne meritve onesnaženosti z delci PM₁₀, saj lahko šele na osnovi takšne poglobljene analize določimo, kje se skrivajo primarni razlogi za onesnaženje. V tem trenutku težko govorim o prvih rezultatih, v letu ali dveh pa jih pričakujemo. A naj poudarim, da Mestna občina sama ne more zagotoviti izboljšanja, ampak so odgovorni prav vsi deležniki v prostoru. In tukaj je najpomembnejša država. Brez realizacije državnih ukrepov na področju cest, železnic in energetskega področja ne bo bistvenega izboljšanja zraka v naši občini.

Kot eno od prednostnih področij razvoja ste v Strategiji razvoja Mestne občine Novo mesto opredelili področje komunalne infrastrukture in skrbi za okolje. Zaradi razpršenosti naselij je še vedno precejšen delež občanov, ki nima urejenega javnega kanalizacijskega sistema. Kako rešujete to problematiko?

S Strategijo opremljanja s komunalno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode smo definirali aglomeracije, ki se bodo opremljale z javnim kanalizacijskim sistemom, in aglomeracije, ki se bodo opremljale z individualnimi hišnimi čistilnimi napravami, ter stroške opremljanja. Podrobna analiza 22 aglomeracij je pokazala, da je na 13 območjih upravičena in gospodarna **graditev** javnega kanalizacijskega sistema, na 9 območjih pa strategija predvideva gradnjo individualnih čistilnih naprav. Te bodo sofinancirane. Strategijo gradnje komunalne infrastrukture je na zadnji seji sprejel tudi občinski svet. Sedaj opredeljen obseg načrtovane gradnje javnih sistemov odvajanja in čiščenja odpadnih vod je možno realizirati v 4 do 5 letih, kar je blizu roka, ki ga sedaj opredeljuje državna Uredba.

Na področju ravnanja z odpadki načrtujete objekt za mehansko-biološko obdelavo Dolenjske in Bele krajine, poteka pa sanacija pogorišča Ekosistemov. Kako ste se v Posavju uskladili glede predvidene naložbe in kaj bo stalo na zemljišču Ekosistemov?

Za področje Dolenjske in Bele krajine načrtujemo na področju ravnanja z odpadki izgradnjo manjšega, racionalno zastavljenega centra za mehansko in biološko predelavo 25.000 ton mešanih komunalnih, kosovnih in bioloških odpadkov. Predvideno naložbo bomo sofinancirali na podlagi dogovorjenih deležev družbenih podjetij. Pričakujemo tudi pridobitev kredita EBRD ali druge razvojne banke in s tem razbremenitev občinskih proračunov za navedeno investicijo. Zemljišče, kjer poteka sanacija po požaru podjetja Ekosistemi, leži v občini Straža in kolikor mi je znano, sanacija poteka. Naročila jo je država in naj bi v končni fazi bremenila povzročitelja oziroma lastnika predelovalnice odpadkov.

S podnebnimi spremembami bodo nujne zelene rešitve v energetskega sistema. V MQ Novo mesto želite v skladu z Lokalnim energetskega konceptom zagotoviti zanesljivo, varno in

konkurenčno oskrbo z energijo na trajnosten način za prehod v nizkoogljično družbo. Med cilji je tudi povečanje deleža obnovljivih virov energije v rabi bruto končne energije. Kako ste uspešni?

Rabo obnovljivih virov energije v naši občini zelo spodbujamo. V sklopu energetskega prenov javnih objektov v naši lasti sta bili realizirani dve kotlovnici na lesno biomaso in montiranih šest toplotnih črpalk za potrebe ogrevanja objektov in priprave tople sanitarne vode. S tem smo dosegli povečanje rabe OVE energije na 588.442,81 kWh/leto.

Kateri viri energije so potencial na območju vaše mestne občine in kako jih vključujete v sistem lokalne oskrbe z energijo?

Imamo tudi plinovodno omrežje zemeljskega plina. Poleg zemeljskega plina so potencial še lesna biomasa in toplotne črpalke z izkoriščanjem temperature zraka, zemlje in reke Krke. Izdeluje se študija izvedljivosti daljinskega ogrevanja na lesno biomaso. Pred časom je Geološki zavod Slovenije izdelal oceno geotermalnega potenciala v občini. Ta potencial ni bil zaznan, podan je bil zgolj predlog nadaljnjih raziskovalnih del.

Razogljčenja in zmanjšanja emisij v mestnih občinah ne bo brez bolj zelenega prometa.

Širimo mrežo kolesarskih povezav z nadgradnjo obstoječih in izgradnjo novih. V skladu s politiko zmanjševanja emisij stara, dotrajana vozila za službene namene nadomeščamo z vozili z nizkimi emisijami, prednostno na električni oziroma hibridni pogon. Električna vozila predstavljajo 50% delež med vsemi vozili na naši občini. Po mestnem jedru bo za prevoz potnikov na voljo tudi električni minibus, v razvoju je sistem souporabe vozil («car sharing»). Na konferenci E-mobilnost v občinah 2019 smo osvojili nagrado za 3. najboljše mestno občino na področju e-mobilnosti. Vsako leto v septembru občane spodbujamo za uporabo javnega potniškega prometa in omogočamo brezplačno vožnjo z mestnimi avtobusi. Zelo dobro sprejet je med našimi šolarji tudi projekt organiziranega pešačenja v šolo Pešbus, pri katerem sodelujejo novomeške šole.

Je bil drugačnemu prometu namenjen tudi Urbani forum?

Urbani forum smo organizirali skupaj z Ministrstvom za okolje in prostor ter Združenjem mestnih občin Slovenije (ZMOS). Namenjen je bil razvoju celovitega potniškega prometa, ki dobro izkorišča možnosti železniškega prometa. Ključni zaključek foruma je bil, da lahko preidemo v brezogljico družbo in razbremenimo zasičene ceste le z učinkovitim regionalnim železniškim potniškim prometom, ki bi bil umeščen v zgoščena urbana območja ob avtocestnem križu. Železnice se v Sloveniji danes srečujejo s številnimi problemi, kot so nizek tehnični nivo omrežja, zastarel vozni park,

premajhne kapacitete, nizka komercialna hitrost in neustreznost voznih redov ter nezadostna in neenakomerna pokritost območij, ki potrebujejo povezave z javnim potniškim prometom. Urejanje celovitega javnega in železniškega potniškega prometa presega možnosti načrtovanja na ravni posameznega mesta, zato smo z dogodkom železe občine tematiko izpostaviti in s tem bolje povezati delovanje države in mest.

Tudi razprave o novi gradbeni in prostorski zakonodaji so še vedno vroče. Kako vpliva zakonodaja na delo občin? Kje vidite težave, kje prednosti?

Občinske strokovne službe ocenjujejo, da je nova gradbena in prostorska zakonodaja prinesla nujno potrebne sistemske spremembe, brez katerih do sedaj ni bilo mogoče uvajati prostorskega reda. Po 23 letih je lokalni samoupravi vrnjena pravica in dolžnost, da sodeluje pri izdaji dovoljenj za gradnjo z mnenji o skladnosti projektov z občinskimi prostorskimi akti. Bistvena je tudi ponovna uvedba formalnega pojma **gradbene parcele**, ki je temeljna in najbolj osnovna urbanistična enota. Vzpostavljeno je razmerje med **gradbeno parcelo**, določeno na podlagi prostorske zakonodaje, in zemljiško parcelo, določeno na podlagi predpisov o evidentiranju nepremičnin. Nov sistem prinaša tudi aktivnejše instrumente zemljiške politike in prostorsko informacijski sistem, ki bo digitaliziral naše delo in informacije. Bistvena pozitivna sprememba pri projektiranju in dovoljevanju gradnje pa je poenostavitev dokumentacije za gradbeno dovoljenje na tiste sestavine, ki so pomembne z vidika ugotavljanja javnih interesov. Dokumentacija je po obsegu in vsebini bistveno zmanjšana, zato omogoča lažje in hitrejšo usklajevanje pri iskanju rešitev.

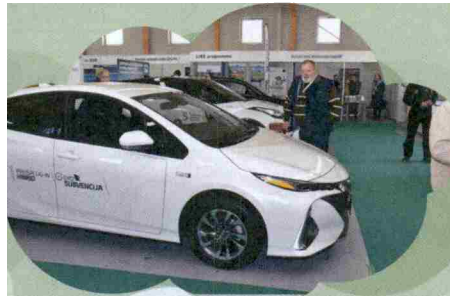
In težave?

Nekatere sistemske rešitve so tudi negativne. Že v času priprave novega zakona smo opozarjali na problematiko izvajanja 58. člena ZureP-2, ki je v pravni red premalo premišljeno vnesel nove rešitve sodnega varstva zoper prostorske akte občin. Negativno ocenjujemo delitev gradbene inšpekcije na državno in občinsko, saj je inšpekcijski nadzor izjemno kompleksna strokovna naloga, ki potrebuje enotno vodenje, koordinacijo in usmeritve, da je lahko učinkovita. Posejbe neuspešna pa je regulacija enostavnih in nezahtevnih objektov. Po uveljavitvi GZ-1 in ZureP-2 ter predpisa o razvrščanju objektov smo občine zaznale velik porast gradnje takšnih objektov. Skupna in splošna ocena je, da so dopustne velikosti presegle meje, preko katerih enostavni objekti postajajo prostorsko preveč zaznavni, nezahtevni pa večjih dimenzij – nekateri tudi več tisoč m². Pričrtani smo, da nov sistem daje veliko pozitivnih rezultatov, je pa nujno potrebno stalno in pozorno spremljati probleme, ki nastajajo pri izvajanju. V sklopu ZMOS smo nanje že opozorili Ministrstvo za okolje in prostor.



Zelena za prihodnost s sejmoma Megra in Green

Megra, 31. Mednarodni sejem gradbeništva, energetike, komunale in obrti bo letos potekal v Gornji Radgoni od 25. do 28. marca skupaj s 5. Mednarodnim sejmom trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga Green. Poudarki prvega bodo na trajnostni gradnji, energijski obnovi, sončnih elektrarnah ter na skrbi za



okolje in okolico. Obiskovalcem bo ponudil brezplačna svetovanja arhitektov, gradbenih in energetskih strokovnjakov ter nasvete o subvencijah Eko sklada. Obrtna ulica bo predstavljala spretnosti in izdelke obrtnikov ter opozarjala na deficitarne poklice. Potekala bo tudi Borza poklicev. Green bo ponujal okoljske inovacije, e-mobilnost, odpiral zelena delovna mesta v krožnem gospodarstvu, spodbujal prehod na obnovljive vire energije, učinkovito upravljanje z naravnimi viri, socialno podjetništvo in ekološko pridelavo.

Pomurski sejem, d.o.o.
www.pomurski-sejem.si

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

.....

Več kot polovica presežka v plačilni bilanci na račun

NemčijePresežek tekočega računa pri 6,7 % BDP v 2019

V letu 2019 je presežek tekočega računa po podatkih Banke Slovenije (plačilna bilanca) znašal 3,2 mrd EUR, kar je bilo za 566 mio EUR več kot v letu 2018. Bolj kot presežek menjave blaga (povečanje za 204 mio EUR) se je povečal presežek menjave storitev (za 338 mio EUR). Primanjkljaj primarnih dohodkov se je glede na leto prej zmanjšal za 122 mio EUR, primanjkljaj sekundarnih dohodkov pa povečal za 98 mio EUR. Po državah smo imeli v letu 2019 največji presežek na tekočem računu z Nemčijo (1,2 mrd EUR oz. 54 %), Hrvaško (623 mio EUR), Francijo (476 mio EUR), Rusijo (267 mio EUR) ter Srbijo (263 mio EUR), največji

primanjkljaj pa z Avstrijo (500 mio EUR), in sicer predvsem zaradi velikega uvoza industrijskih izdelkov, ki se uporabljajo v slovenski predelovalni dejavnosti, in trgovskih izdelkov za splošno rabo.

Slovensko **gradbeništvo** v tujini vsaj v 2019 uspešnejše kot tujci pri nas

Presežek storitvene menjave je v letu 2019 znašal 3 mrd EUR, kar je za 338 mio EUR več kot v letu 2018. Pri tem se je najbolj povečal presežek gradbenih storitev (gradbena dela slovenskih podjetij, opravljena v tujini glede na dela tujih gradbenikov pri nas), pred presežki storitev predelave blaga, telekomunikacijskih storitev ter potovanj. Najvišji pozitivni saldo so dosegle transportne storitve in potovanja (oboje po 1,4 mrd EUR). Izvoz vseh storitev se je v letu 2019 glede na predhodno leto povečal za 7,1 %, uvoz pa za 4,3 %.

Tujci nam 800 mio EUR, mi njim 20-krat manj

Domačeneposredne naložbe v tujini so se v zadnjih dvanajstih mesecih povečale za 126 mio EUR kot posledica povečanja reinvestiranih dobičkov (41 mio EUR) in lastniškega kapitala (35 mio EUR) ter na drugi strani povečanega neto financiranja tujih povezanih družb (50 mio EUR). Topomeni, da so slovenska podjetja na tuje trge vložila 35 mio EUR dodatnega kapitala, kar je po naši oceni nizka vsota, ki ne pomeni velike podpore pri prodoru na izvozne trge. Tuje neposredne naložbe so se v zadnjih 12 mesecih povečale za 80 mio EUR. Večina letnega povečanja izvira iz lastniškega kapitala (1,1 mrd EUR) in reinvestiranih dobičkov (0,3 mrd EUR), medtem ko se je neto dolg do tujih lastnikov znižal za 0,6 mrd EUR. Večino tujih investicij, merjenih po vrednosti, predstavlja prodajo slovenskih podjetij tujim lastnikom, torej le zamenjavo lastništva.

Dogodki v prihodnjem tednu: trg dela in razpoložanje slovenskih potrošnikovSemafor napovedi **Več informacij je na povezavi.**

mag. Tajda Pelicon

Vodja za strateško komuniciranje

Gospodarska zbornica Slovenije

Služba za strateško komuniciranje in marketing

Dimičeva ulica 13, 1504 Ljubljana

t: 01 5898 136 m: 041 397 194

e: tajda.pelicon@gzs.si w: www.gzs.si

14. 2. 2020

Dnevnik.si

ZSSS

STA	
14. februar 2020	NAJNOVEJŠE
14. februar 2020 16:41 9 min Predviden čas branja: 2 min	Jesenice v naletu, Olimpija uspavana
22 min	Münchenska varnostna konferenca: Brezzahodnost je mit
29 min	Kanalska občina od države zahteva pomoč pri zmanjševanju onesnaževanja okolja
50 min	Revizijska komisija zavrnila zahtevke za revizijo pri razpisu za prečkanje Glinš...
1 ura	Manchester City dve sezoni brez lige prvakov
Vse objave	

ZSSS z informacijami o minimalni plači tudi na dnevu odprtih vrat

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) bo v četrtek v svojih sindikalnih pisarnah po Sloveniji pripravila dan odprtih vrat, na katerem bodo za delavce preverjali pravilnost izplačila minimalne plače. Kot je na današnji novinarski konferenci povedala predsednica ZSSS Lidija Jerkič, bo svetovanje individualno.



Predsednica pravi, da bodo strokovne službe na voljo tako članom kot nečlanom sindikata. (Foto: Bojan Velikonja)

Strokovne službe ZSSS bodo po besedah Jerkičeve v 14 slovenskih mestih na razpolago vsem članom in nečlanom sindikata, ki potrebujejo pojasnila glede letošnjega dviga minimalne plače in pomoč pri reševanju težav. Minimalna plača po novem znaša 940 evrov bruto.

Problem je nepoznavanje osnovne in minimalne plače

Jerkičeva delavcem, ki bodo prišli na dan odprtih vrat, svetuje, naj s seboj prinesejo plačilno listo za letošnji januar, zaradi lažjih primerjav pa tudi nekaj plačilnih list iz leta 2019. Prav tako je treba imeti ob sebi pogodbo o zaposlitvi in morebitne anekse, če so jih delavci ob dvigu minimalne plače prejeli v podpis.

NAJNOVEJŠE

9 min | **Jesenice v naletu, Olimpija uspavana**

22 min | **Münchenska varnostna konferenca: Brezzahodnost je mit**

29 min | **Kanalska občina od države zahteva pomoč pri zmanjševanju onesnaževanja okolja**

50 min | **Revizijska komisija zavrnila zahtevek za revizijo pri razpisu za prečkanje Glinš...**

1 ura | **Manchester City dve sezoni brez lige prvakov**

Vse objave

Po oceni Jerkičeve so se na terenu soočili s problematiko nepoznavanja, kaj je osnovna plača in kaj minimalna. Sindikalni zaupniki so jih opozorili tudi na nepravilnosti pri načinu obračunavanja nadomestil za krajšo bolniško odsotnost in letni dopust, ki naj bi jih posamezni delodajalci obračunavali od napačnih osnov.

»Ne znam oceniti, kaj se dogaja tam, kjer sindikata ni,« je še dejala Jerkičeva. Dodala je, da morda nekateri delodajalci pri izplačilu januarske minimalne plače ne bodo obračunavali stimulacij.

Težava ni minimalna plača, ampak plače nasploh

Za Jerkičevo težava sicer ni minimalna plača, ampak plače nasploh. Tako pričakuje pritisk na dvig vseh plač, porast minimalne plače, ki naj bi presegla tisoč evrov, pa napoveduje za januar 2021, ko bo znana nova ocena minimalnih življenjskih stroškov. Ti bodo po njeni oceni porasli za 20 do 40 evrov.

Na vprašanje, v katerih panogah pričakuje nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače, je Jerkičeva odgovorila, da tam, kjer so plače nizke. To so **gradbeništvo**, pohištvena industrija in lesarstvo. Delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, bodo kazensko ovadili.

Na dnevu odprtih vrat bodo preverjali pravilnost izplačila minimalne plače

[STA](#) Slovenija 14. 02. 2020, 17.47

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) bo v četrtek v svojih sindikalnih pisarnah po Sloveniji pripravila dan odprtih vrat, na katerem bodo za delavce preverjali pravilnost izplačila minimalne plače. Kot je na današnji novinarski konferenci povedala predsednica ZSSS Lidija Jerkič, bo svetovanje individualno.

Boštjan Medik, Lidija Jerkič in Jaka Šilak Foto: Sta

SLOVENJ GRADEC > Strokovne službe ZSSS bodo po besedah **Lidije Jerkič** v 14 slovenskih mestih na razpolago vsem članom in nečlanom sindikata, ki potrebujejo pojasnila glede letošnjega dviga minimalne plače in pomoč pri reševanju težav. Minimalna plača po novem znaša 940 evrov bruto.

Jerkičeva delavcem, ki bodo prišli na dan odprtih vrat, svetuje, naj s seboj prinesejo plačilno listo za letošnji januar, zaradi lažjih primerjav pa tudi nekaj plačilnih list iz leta 2019. Prav tako je treba imeti ob sebi pogodbo o zaposlitvi in morebitne anekse, če so jih delavci ob dvigu minimalne plače prejeli v podpis.

Kaj je osnovna plača in kaj minimalna

Po oceni Jerkičeve so se na terenu soočili s problematiko nepoznavanja, kaj je osnovna plača in kaj minimalna. Sindikalni zaupniki so jih opozorili tudi na nepravilnosti pri načinu obračunavanja nadomestil za krajšo bolniško odsotnost in letni dopust, ki naj bi jih posamezni delodajalci obračunavali od napačnih osnov.

“Ne znam oceniti, kaj se dogaja tam, kjer sindikata ni,” je še dejala Jerkičeva. Dodala je, da morda nekateri delodajalci pri izplačilu januarske minimalne plače ne bodo obračunavali stimulacij.

Jerkičeva pričakuje pritisk na dvig vseh plač

Za Jerkičevo težava sicer ni minimalna plača, ampak plače nasploh. Tako pričakuje pritisk na dvig vseh plač, porast minimalne plače, ki naj bi preseгла tisoč evrov, pa napoveduje za januar 2021, ko bo znana nova ocena minimalnih življenjskih stroškov. Ti bodo po njeni oceni porasli za 20 do 40 evrov.

Na vprašanje, v katerih panogah pričakuje nepravilnosti pri izplačilu minimalne plače, je Jerkičeva odgovorila, da tam, kjer so plače nizke. To so **gradbeništvo**, pohištvena industrija in lesarstvo. Delodajalce, ki zakona o minimalni plači ne bodo spoštovali, bodo kazensko ovadili.

FOTO: Informativna dneva na SGLVŠ

2020-2-14 06:07 pm Zadnje novice → Slovenija 4

0 0

Na Srednji gradbeni, lesarski in vzgojiteljski šoli 14. in 15. februarja potekata informativna dneva. V tem času osnovnošolci in njihovi starši dobijo vse potrebne informacije s področja programov, za katere izobražujemo – **gradbeništva**, lesarstva in predšolske vzgoje. Po skupni predstavitvi smo jim predstavili programe, praktični pouk, prostore in odgovorili na mnoga vprašanja.

Vabilu k udeležbi pri predstavitvi poklicev so se odzvali predstavniki gospodarstva, ga. Branka Dajčman, iz podjetja Adria Mobil, d. o. o., ga. Majda Kranjc, iz podjetja Podgorje, d. o. o. ter direktorica Območne obrtno-podjetniške zbornice Novo mesto, Emilija Bratož. S področja **gradbeništva** pa sta nas obiskala Klara Dražetić in Ervin Struna iz podjetja CGP, d. d. Vsi predstavniki podjetij poudarjajo veliko potrebo gospodarstva po poklicih, za katere izobražujemo na naši šoli.

Za konec pa še vodilna misel izobraževanja na naši šoli: postanimo izklesani, gradimo prihodnost in vzgajajmo za življenje.





19:07

<http://zadnjenovice.info/news/foto-informativna-dn...>

5 / 19









19:07

<http://zadnjenovice.info/news/foto-informativna-dn...>

9 / 19





19:07

<http://zadnjenovice.info/news/foto-informativna-dn...>

11 / 19















19:07

<http://zadnjenovice.info/news/foto-informativna-dn...>

18 / 19



19:07

<http://zadnjenovice.info/news/foto-informativna-dn...>

19 / 19

